

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om djurvälstånd och till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om djurvälstånd och till lagar som har samband med den (RP 186/2022 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet och miljöutskottet för utlåtande.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- Medborgarinitiativ MI 4/2021 rd Kattkrisen under kontroll – initiativ för identifikationsmärkning och sterilisering av katter
- Lagmotion LM 10/2021 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Lagmotion med förslag till lag om upphävande av 33 b § i djurskyddslagen
- Lagmotion LM 35/2021 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 12 § i djurskyddslagen
- Lagmotion LM 39/2022 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 3 § i djurskyddslagen
- Åtgärdsmotion AM 32/2019 rd Terhi Koulumies saml Åtgärdsmotion om en mer systematisk insamling av uppgifter om hundattacker och andra djurskyddsbrott
- Åtgärdsmotion AM 80/2020 rd Saara-Sofia Sirén saml m.fl. Åtgärdsmotion om att inleda en utredning om pälsdjursproduktion
- Åtgärdsmotion AM 109/2020 rd Mai Kivelä vänst m.fl. Åtgärdsmotion om att utarbeta en nationell plan för att lägga ned pälsdjursuppfödningen och inrätta ett system med avträdelsestöd för pälsdjursuppfödare som upphör med pälsdjursuppfödningen
- Åtgärdsmotion AM 112/2020 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Åtgärdsmotion om registrering och ID-märkning av katter
- Åtgärdsmotion AM 118/2020 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Åtgärdsmotion om att ingripa i sådan avel som är skadlig för sällskapsdjurs hälsa
- Åtgärdsmotion AM 23/2021 rd Mikko Savola cent m.fl. Åtgärdsmotion om att öka pälsdjursuppfödningen
- Åtgärdsmotion AM 90/2022 rd Mia Laiho saml m.fl. Åtgärdsmotion om att inrätta en ansvarig myndighet för att samordna hjälpen till vilda djur
- Åtgärdsmotion AM 117/2022 rd Terhi Koulumies saml m.fl. Åtgärdsmotion om att förhindra hundattacker

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- miljöutskottet MiUU 44/2022 rd
- grundlagsutskottet GrUU 106/2022 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Tiina Pullola, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Susanna Ahlström, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Hannu Miettinen, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Anssi Welling, jord- och skogsbruksministeriet
- polisinspektör Kai Vepsäläinen, Polisstyrelsen
- tullöverinspektör Tiia Sulander-Seppänen, Tullen
- specialsakkunnig Paula Lidauer, Naturresursinstitutet
- enhetschef Jaana Mikkola, Livsmedelsverket
- sakkunnig inom miljö- och hälsoskydd Kaisa Mäntynen, Finlands Kommunförbund
- verksamhetsledare Ina Toppari, Djurens hälsa ETT rf
- vice ordförande Joonas Gustafsson, Delegationen för sällskaps- och hobbydjurens välbefinnande
- ledande expert Satu Raussi, Center för djurens välbefinnande
- djurskyddsombudsman Saara Kupsala
- ombudsman Marjukka Mattio, Mjölkdlegationen
- verkställande direktör Risto Lahti, Atria Abp
- veterinär Taneli Tirkkonen, Atria Abp
- direktör, primärproduktionens strategiska projekt Ulf Jahnsson, HKScan Abp
- fältchef Martti Hassila, Oy Snellman Ab
- verksamhetsledare Heidi Kivekäs, Animalia ry
- specialistveterinär i produktionsdjurs hälso- och sjukvård Leena Suojala, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- ordförande Tero Hosike, Pihvikarjaliitto ry
- kommunikationsexpert Annukka Seppävuori, Djurskyddet Finland rf
- verksamhetsledare Kati White, Djurskyddet Finland rf
- ordförande Katri Kiviniemi, Finlands Veterinärförbund rf
- ordförande för djurskyddsutskottet Maria Wahlfors, Finlands Veterinärförbund rf
- vice ordförande Visa Kurki, Finlands djurrättsjurister rf
- sakkunnigveterinär Susanna Mäki, Finlands Hippos rf
- veterinär Martti Tala, Finlands Hippos rf
- ordförande Yaron Nadbornik, Centralrådet för de Judiska Församlingarna i Finland r.y.
- styrelseordförande Harri Lehtonen, Finska Kennelklubben
- styrelsemedlem Satu Hämäläinen, Suomen Kissaliitto ry
- verksamhetsledare Hanna Hamina, Suomen Siipikarjaliitto - Finlands Fjäderfäförbund ry
- direktionens ordförande Timo Heikkilä, Suomen Sikayrittäjät ry
- veterinär Johanna Korpela, Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund rf
- verksamhetsledare Marja Tiura, Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund rf

Betänkande JsUB 33/2022 rd

- ordförande Jan Mattila, Finlands tillsynsveterinärförbund rf
- verksamhetsledare Olli Saari, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf
- ordförande Anniina Laurema, Suomen vesipuhveliyhdistys ry
- centralförbundsordförande Mats Nylund, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf
- intendent Marko Haapakoski, Etseri Djurpark
- initiativets undertecknare, ansvarsperson Teija Englund
- initiativets undertecknare, ansvarsperson Nina Karvinen
- initiativets undertecknare, ansvarsperson Sarita Lintula.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- utrikesministeriet
- miljöministeriet
- Forststyrelsen
- Riksåklagarens byrå
- Helsingfors universitet, veterinärmedicinska fakulteten
- Helsingfors universitet, agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten
- Delegationen för sällskaps- och hobbydjurens välbefinnande
- Delegationen för animalieproduktionsdjurens välbefinnande
- Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland
- Finlands viltcentral
- Finlands Jägarförbund
- Centralförbundet för Fiskerihushållning
- Renbeteslagsföreningen
- Högholmen
- Animalia ry
- Livsmedelsindustriförbundet rf
- Konsumentförbundet ry
- Finska Köttbranschens Förbund rf
- ProAgria Keskusten Liitto ry
- Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf
- Finlands Livsmedelsarbetareförbund FLF rf
- Saksanseisojakerho ry
- Finlands Fiskodlarförbund rf
- Suomen Koirankasvattajat SuKoKa ry
- Finlands Färförening rf
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Suomen Mopsikerho ry
- Suomen Muslimifoorumi ry.

Inget yttrande av

- WWF Finland.

PROPOSITIONEN, MEDBORGARINITIATIVET OCH MOTIONERNA

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om djurvelfärd. Samtidigt föreslås det att den gällande djurskyddslagen upphävs. Lagen om utövning av veterinäryrket ändras genom att veterinärernas skyldighet att anmäla djurvelfärdsproblem utvidgas. I lagen om fiske intas bestämmelser om avlivning av fiskar och kräftor som tas som fångst samt av fiskar som används som bete. I strafflagen, lagen om transport av djur, jaktlagen, lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål, naturvårdslagen och lagen om djuravelsverksamhet företas de tekniska ändringar som följer av den föreslagna lagen. Propositionens syfte är att främja djurvelfärden och skydd av djur samt att öka respekten för djur och förbättra behandlingen av djur.

Bestämmelserna om djurhållningsplatser samt skötsel och behandling av djur preciseras och kompletteras så att de bättre beaktar främjandet av djurs övergripande välfärd och god behandling av djur. Enligt dagens kunskap påverkas djurs välfärd i hög grad av djurens möjlighet att bete sig på ett arttypiskt sätt. Det föreslås att det till lagen fogas ett krav på att djur som hålls av människan ska kunna tillfredsställa vissa väsentliga beteendemässiga behov.

I lagen föreskrivs om de djurarter och djur som får hållas som produktionsdjur, sällskaps- och hobbydjur, cirkusdjur eller i ambulerande djurutställningar. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att för de nämnda ändamålen hålls endast sådana djur vars djurhållning i praktiken kan ordnas på det sätt som lagen förutsätter.

Bestämmelserna om djurhållningsplatser indelas i allmänna bestämmelser som gäller alla djurhållningsplatser och i bestämmelser om permanenta djurhållningsplatser. Syftet med reformen är att förtydliga den nuvarande regleringen så att det kan ställas strängare krav på permanenta djurhållningsplatser än på tillfälliga djurhållningsplatser. Med vissa undantag blir det förbjudet att fortlöpande hålla djur uppbundna på den permanenta djurhållningsplatsen. Djurs möjligheter att röra på sig får inte heller begränsas fortlöpande så att djuret inte har möjlighet att vända på sig. Byggande och ibruktagande av nya båsladugårdar förbjuds. De båsladugårdar som är i användning när lagen träder i kraft ska fortfarande kunna utnyttjas för att hålla kor och kvigor som hålls för mjölkproduktion, men antalet båsplatser får inte utökas i samband med renovering eller utbyggnad. Efter en övergångstid på fem år blir det förbjudet att fortlöpande hålla andra nötkreatur än kor och kvigor som hålls för mjölkproduktion samt hästar uppbundna. Byggande och ibruktagande av nya grisningshäckar förbjuds när lagen träder i kraft. Efter en övergångstid på 12 år blir det förbjudet att hålla suggor och gyltor i insemineringshäckar under en längre tid.

Däggdjur och fåglar ska ha kontinuerlig tillgång till vatten på den permanenta djurhållningsplatsen. I lagen föreskrivs om vissa undantag som gäller alla djurhållningsformer från denna huvudregel. Genom förordning av statsrådet kan det dessutom föreskrivas om undantag för sådana permanenta djurhållningsplatser där det är orimligt svårt att ordna kontinuerlig tillgång till vatten på grund av djurhållningsformen och väderförhållandena. Genom förordning av statsrådet är avsikten att föreskriva om undantag från kravet på kontinuerlig tillgång till vatten i fråga om djurhåll-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

ningsplatser för så kallade iglookalvar, hundar som hålls på yrkesmässiga draghundgårdar och vissa pälsdjur.

I fortsättningen måste man använda smärtlindring i samband med smärtsamma ingrepp på djur. Man kan avvika från kravet på smärtlindring bara när ingreppet orsakar endast lindrig eller kortvarig smärta eller om det är fråga om en nödsituation. Kirurgisk kastrering av svin som hålls som produktionsdjur förbjuds inom en övergångstid på 12 år. Under övergångstiden effektiviseras den smärtlindring som ges i samband med kastrering så att när lagen träder i kraft ska grisar ges antiinflammatoriskt analgetikum och fyra år efter lagens ikraftträdande också lokalbedövning.

Regleringen om avel preciseras och förtydligas jämfört med nuläget. Strävan med avel ska vara att producera livskraftiga, funktionsdugliga och friska djur. För att uppnå detta mål bör vid avel användas fysiskt och psykiskt friska djur, som kan antas överföra dessa egenskaper även till sina avkomlingar. I lagen om utövning av veterinäryrket intas skyldighet för veterinärer att anmäla defekter och sjukdomar som de diagnostiserat hos hundar och katter och som begränsar djurens användning för avel. Anmälan ska göras till de kommande hund- och kattregistren.

Bestämmelserna om vård av vilda djur som är skadade eller annars i behov av vård preciseras och regleringen utvidgas. I lagen föreskrivs på nuvarande sätt om skyldighet för alla medborgare att hjälpa vilda djur som är i behov av hjälp. Medborgares rätt att omhänderta ett sådant djur begränsas dock jämfört med nuläget till att gälla enbart den tid då man ger första hjälpen eller överlämnar djuret för vård. Efter första hjälpen ska djuret antingen försättas i frihet, överlämnas för fortsatt sakkunnig vård eller avlivas. Bedrivande av djurhemsverksamhet för vilda djur ska vara anmälningspliktig verksamhet.

Strävan är att ingripa i valp- och kattfabriker genom att föreskriva om minimiinnehållet i försäljningsannonser om hundar och katter samt förbjuda införsel av hundvalpar och kattungar som är yngre än ett halvt år till Finland, om avsikten är att sälja dem vidare här. Kravet på uppgifter som ska lämnas i samband med överlåtelse av djur utvidgas så att mottagaren av djuret inte bara ska informeras om sjukdomar och skador utan också lämnas andra uppgifter som är väsentliga för djurets välfärd. Även överlåtelse av djur begränsas i vissa situationer och på vissa platser. I lagen föreskrivs på samma sätt som nu om förbud mot kringföringshandel och förbjuds överlåtelse av djur som lotteri- och tävlingsvinster. En ny sak är att förbudet också utsträcks till att gälla handel med ryggradsdjur och bläckfiskar som bedrivs på torg och marknader samt på andra publikevenemang än sådana där avsikten är att förevisa djur. Försäljning av vissa djur i juraffärer förbjuds också liksom att hålla djur som är till salu i skyltfönster. Det ska också vara förbjudet att permanent överlåta ett djur till den som är under 16 år utan vårdnadshavarens samtycke.

Sådana djurtävlingar där djuren kan bli utsatta för oskäligen påfrestande eller annan smärta eller annat lidande ska vara anmälningspliktig verksamhet. I lagen föreslås också bestämmelser om allmänna principer för djurtävlingar och djurutställningar, krav på tävlings- och utställningsarrangörer samt om arrangerande av tävlingar och utställningar.

Vissa tillstånd som gäller bedrivande av verksamhet slopas och överlappande anmälningsskyldigheter gallras bort. Så kallade husdjursgårdar ska inte längre behöva tillstånd för sin verksamhet. I fråga om verksamhet som kräver anmälan ska anmälan göras endast till den del som den inte

Betänkande JsUB 33/2022 rd

görs redan med stöd av någon annan lagstiftning. Djurparkernas roll vid skyddet av den vilda faunan och den biologiska mångfalden stärks. Enligt förslaget måste djurparker delta i flera skyddsuppgifter än i nuläget, såsom forskning och informationsutbyte om djurarter.

Det föreslås att regleringen om slakt av djur ändras så att djuret alltid ska bedövas före blodavtappningen. Ändringen gäller inte bara den särskilda slaktmetod som används på religiösa grunder utan också fjäderfän som slaktas för privat bruk. Dessutom förbjuds avlivning av djur i underhållningssyfte.

Regleringen om tillsyn över djurs välfärd preciseras och utökas för att effektivisera tillsynen. I synnerhet utökas och preciseras tillsynsmyndighetens metoder att ingripa i missförhållanden i anslutning till djurs välfärd. I slakterier kan övervakningen genomföras med hjälp av kamerasystem som installeras i slakterilokalerna.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2023. Den nya anmälningsskyldighet som föreslås i lagen om utövning av veterinäryrket ska dock tillämpas först från och med ingången av 2024 i fråga om hundar och från och med ingången av 2027 i fråga om katter.

Medborgarinitiativ MI 4/2021 rd

I medborgarinitiativ MI 4/2021 rd föreslås det att det genom lag ska bli förbjudet att låta katter föröka sig okontrollerat och att det ska införas en skyldighet att identifieringsmärka och registrera alla katter.

Lagmotionerna

I lagmotion LM 10/2021 rd föreslås det att 33 b § i djurskyddslagen (247/1996) upphävs. Det blir då inte tillåtet att tillämpa en särskild slaktmetod av religiösa skäl.

I lagmotion LM 35/2021 rd föreslås det att djurskyddslagen ändras så att det blir förbjudet att marknadsföra, tillverka, importera, sälja, överlåta, använda och inneha redskap, anordningar och ämnen som är avsedda för skötsel och hantering av djur och vars användning orsakar djuren onödigt smärta, lidande eller risk för skada.

I lagmotion LM 39/2022 rd föreslås det att 3 § i djurskyddslagen kompletteras med en skrivning om djurs egenvärde.

Åtgärdsmotionerna

I åtgärdsmotion AM 32/2019 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att samla in mer systematisk statistisk information om hundangrepp och andra djurskyddsbrott och för att överväga behovet av eventuella tilläggsåtgärder utifrån faktaunderlaget.

I åtgärdsmotion AM 80/2020 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att omedelbart uppdatera förordningen om skydd av pälsdjur och utarbeta en rapport om framtidsutsikterna för pälsbranschen.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

I åtgärdsmotion AM 109/2020 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att utarbeta en nationell plan och behövliga lagstiftningsändringar för att lägga ner pälsdjursuppfödningen och att Finland anvisar pälsfarmare avträdelsestöd från EU:s återhämtningsinstrument eller kuvert till lantbruket och på så sätt påskyndar en rättvis omställning mot djuretiskt och ekologiskt hållbara näringar.

I åtgärdsmotion AM 112/2020 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att registrering och identifieringsmärkning av katter ska bli obligatoriska i samband med den nya lagen om djurväl-färd.

I åtgärdsmotion AM 118/2020 rd föreslås det att regeringen genom lagstiftning vidtar åtgärder för att förhindra rasavel som är skadlig för djurens hälsa.

I åtgärdsmotion AM 23/2021 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra verksamhetsförutsättningarna för pälsdjursuppfödningen samt öka antalet farmade minkar och exportvärdet inom branschen.

I åtgärdsmotion AM 90/2022 rd föreslås det att regeringen vidtar behövliga lagstiftningsåtgärder för att få en ansvarig myndighet i Finland som organiserar hjälpen till vilda skadade djur.

I åtgärdsmotion AM 117/2022 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för statistikföring av hundangrepp och fortsatta åtgärder utifrån denna statistikföring, effektivisering av tillsynen över djurhållningsförbud och effektivisering av sanktionen för upprepade försummelser som leder till hundangrepp.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med de ändringar som anges nedan.

Lagens syfte och mål

Det har redan i mer än tio års tid funnits en ambition att revidera djurskyddslagen från 1996. Jord- och skogsbruksutskottet konstaterar att den gällande djurskyddslagen och de många förordningar som utfärdats med stöd av den nu till stora delar är föråldrade. Som det står i propositionen har uppfattningen i samhället om djurens ställning och skyddsbehov förändrats kraftigt under 2000-talet både i Finland och internationellt. Exempelvis skrevs en definition av djur som kännande varelser in i den allmänna delen av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) i och med Lissabonfördraget 2009. Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet uppmärksamhet vid att unionens medlemsstater har förbundit sig att fullt ut beakta kraven på djurväl-färd vid genomförandet av unionslagstiftningen (GrUU 106/2022 rd — RP 186/2022 rd). Grundlagsutskottet anser att detta bör beaktas också vid bedömningen av eventuella behov av att revidera den nationella grundlagen. Utskottet anser det vara ytterst viktigt att djurskyddslagen nu uppdateras så att den motsvarar förändringarna i samhället. Den aktuella propositionen med förslag till lag om djurväl-färd grundar sig på en proposition som förföll våren 2019

Betänkande JsUB 33/2022 rd

(RP 154/2018 rd). Beredningen av den nya propositionen har tagit avstamp i riktlinjerna i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering samt flera litteraturöversikter och utredningar som utarbetats till stöd för lagberedningen.

När det gäller behandlingen av djur har utvecklingen allmänt taget varit positiv i Finland, och ökade forskningsrön har gett möjligheter att bättre beakta djurarternas specifika egenskaper. Lagstiftningen tar nu ett steg mot ett mer övergripande främjande av djurvälstånd genom att lagen stöps om till en lag om djurvälstånd och samtidigt uppdateras så att den blir förenlig med resultaten av de senaste 20 årens vetenskapliga forskning i djurens väsentliga beteendemässiga behov. Jord- och skogsbruksutskottet anser att det är ytterst viktiga mål i 1 § i lagförslaget att öka respekten för djur och främja god behandling av djur. Djur är kännande varelser som har fysiska och psykiska behov samt förmåga att uppleva positiva och negativa känslor. Enligt motiveringen till lagen grundar sig respekten för djur på tanken att djuret har ett egenvärde och alltså i sig är värdefullt oberoende av sitt instrumentella värde för människan. Respekten för djur visar sig i praktiken som omsorg om djurens välbefinnande, men också i ett vidare sammanhang som hänsyn till olika djurarter och deras arttypiska behov i samhället. Som ett positivt exempel på att djurvälstånd ses i ett brett perspektiv lyfter utskottet fram att propositionen också inbegriper revideringar som gäller fiskars välbefinnande och som ska genomföras genom ändringar i lagen om fiske.

Tillsammans med propositionen har jord- och skogsbruksutskottet behandlat medborgarinitiativet MI 4/2021 rd "Kattkrisen under kontroll" samt flera lagmotioner och åtgärdsmotioner. I samband med bedömningen av förslagen till bestämmelser om sällskapsdjur går utskottet nedan in på medborgarinitiativets förslag om förbud mot okontrollerad förökning av katter och om obligatorisk identifieringsmärkning och registrering av katter.

Förhållandet mellan lagen och förordningarna

Den föreslagna lagen om djurvälstånd innehåller enligt propositionen en lång rad bemyndiganden att utfärda förordning. Även om vissa bestämmelser som nu finns på förordningsnivå lyfts upp på lagnivå, är det fortfarande nödvändigt att utfärda närmare bestämmelser än lagbestämmelser bland annat på grund av specialbehov hos olika djurarter och olika krav på verksamhet som bedrivs med djur. Forskningsdata om djurens välfärdsbehov ökar ständigt. Lagstiftningen bör uppdateras tillräckligt ofta utifrån framforskad kunskap, vilket också inom ramen för bemyndigandena att utfärda förordning är möjligt att genomföra flexibelt. Som bilaga till propositionen finns fyra utkast till förordningar som gäller ändring av 13 och 17 § i statsrådets förordning om skydd av nötkreatur, ändring av 7 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby, ändring av 11 § i statsrådets förordning om skydd av pälsdjur samt ingrepp på djur.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet lyft fram kraven på exakthet och noggrann avgränsning av bestämmelser om bemyndiganden att utfärda förordning (GrUU 106/2022 rd — RP 186/2022 rd). Grundlagsutskottet anser att bemyndigandena att utfärda förordning i förslaget till lag om djurvälstånd till vissa delar är för vaga med tanke på kraven enligt 80 § i grundlagen. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår till denna del vissa preciseringar i regleringen på det sätt som anges nedan i detaljmotiveringen. I de sakkunnigyttranden som lämnats till utskottet har det framförts många olika åsikter och farhågor om innehållet i förordning-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

arna. Utskottet kommer nedan i betänkandet också lyfta fram aspekter på innehållet i förordningarna. Utskottet anser att de omfattande bemyndigandena att utfärda förordning i princip är motiverade och välkomna, men konstaterar samtidigt att det på grund av dem till vissa delar är svårt att bedöma lagens konsekvenser. Utskottet anser det vara viktigt att beredningen av de förordningar som är centrala med tanke på den praktiska tillämpningen av lagen framskrider så snabbt som möjligt. Det är nödvändigt att bemyndigandena att utfärda förordning används snabbt och i stor skala också för att tillsynen ska bli enhetlig.

Djurhållning

Som produktionsdjur, sällskaps- och hobbydjur samt cirkusdjur och i ambulerande djurutställningar får enligt förslaget till lag om djurvälstånd hållas endast sådana djurarter som kan hållas i enlighet med lagens krav. Det innebär bland annat att djurens fysiologiska behov kan tillgodoses och att lämpliga djurhållningsplatser kan ordnas för dem. Om djuren blir sjuka eller skadas bör de kunna ges behörig vård. Bestämmelser om djur som hålls som produktionsdjur föreslås i bilaga 1 till lagen. I bilagan uppräknas de däggdjurs- och fågelarter som för närvarande hålls som produktionsdjur eller uppföds i hägn i produktions syfte. I detta skede begränsas inte hållandet av andra djur, såsom fiskar och ryggradslösa djur, som produktionsdjur. I bilagan finns också bestämmelser om djurarter som får hållas på cirkusar och ambulerande djurutställningar, medan avsikten är att bestämmelser om djur och djurarter som får hållas som sällskaps- och hobbydjur ska utfärdas genom förordning av statsrådet med stöd av lagen. En förteckning på lagnivå över djurarter som kan hållas som produktionsdjur eller på cirkusar och ambulerande djurutställningar, en så kallad positiv förteckning, förebygger olägenheter för djurens välfärd genom att begränsa hållandet av sådana djurarter för vilka det är svårt att ordna en sådan miljö och sådan vård som stöder deras välbefinnande.

Listan över produktionsdjur i bilagan till lagen baserar sig som sagt på arter som betraktas som produktionsdjur i Finland för närvarande. På listan över produktionsdjur finns således också vattenbuffel, vars användning i enlighet med den rådande situationen är begränsad till köttproduktion. I de yttranden som utskottet fått framförs motstridiga åsikter om huruvida vattenbuffel ska finnas på listan över produktionsdjur. Det har också ansetts att det inte är motiverat att begränsa användningsändamålet för vattenbuffel till köttproduktion. I propositionen hänvisas det till en litteraturoversikt om vattenbuffelns lämplighet som produktionsdjur i Finland, utarbetad av Djurens välfärdscenter. Också jord- och skogsbruksutskottet noterar att förteckningen i bilagan till lagen baserar sig på bästa tillgängliga kunskap. Utskottet anser dock att det behövs en utredning om hur klimat- och terrängförhållandena i Finland avviker från andra nordliga länder där vattenbuffel används för mjölkproduktion. Beslutet kan ändras om nya forskningsrön fås om mjölkproduktionen i fråga om vattenbuffel, konstaterar utskottet.

Förteckningarna över djur och djurarter kan enligt propositionen kompletteras eller så kan djurarter tas bort utifrån aktuella tillgängliga vetenskapliga bevis eller praktiska erfarenheter. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet påpekat att bilagan till lagen är en del av lagen och att den ändras på samma sätt som lagen i övrigt (GrUU 106/2022 rd — RP 186/2022 rd). Syftet med 9 § i lagförslaget är att reglera olika myndigheters behörighet att föreslå ändringar för ministeriet och bedöma listornas innehåll, inte att ändra listan i egentlig mening. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår på det sätt som beskrivs nedan i detaljmotiveringen att 9 §

Betänkande JsUB 33/2022 rd

och dess rubrik för tydlighetens skull ses över så att syftet med regleringen tydligt framgår av paragrafen. Vid granskningen av behovet att ändra listorna över djurarter bör man beakta aktuella vetenskapliga rön om djurens och djurarternas behov och skötsel och de förhållanden under vilka de hålls. Till exempel praktiska erfarenheter av djurhållning i andra länder kan beaktas vid granskningen. Livsmedelsverket kan göra framställningar till jord- och skogsbruksministeriet om djurarter som ska läggas till i förteckningarna över djurarter på eget initiativ eller på grund av ansökningar som verket mottagit, står det i 9 § i förslaget till lag om djurvelfärd. Enligt 10 § i lagförslaget kan Livsmedelsverket dessutom bevilja dispens, genom vilket det i enskilda fall under vissa förutsättningar kan tillåtas att andra djur än de som finns i förteckningen över djurarter hålls som produktionsdjur eller sällskaps- och hobbydjur.

Bemyndigandet att genom förordning av statsrådet föreskriva om tillåtna sällskaps- och hobbydjur har i yttrandena till utskottet över lag ansetts välkommet och behövligt. Enligt den europeiska konventionen om skydd av sällskapsdjur (FördrS 49/1992) får ett djur inte hållas som sällskapsdjur, om djuret trots lämpligt foder samt tillräcklig mängd foder och vatten, tillfredsställande möjligheter till motion och åtgärder för att förhindra att djuret rymmer inte kan anpassa sig till fångenskapen. Varje år förekommer åtskilliga fall där människor gör sig av med djur som de tagit som sällskapsdjur trots att djuren inte lämpar sig som sällskapsdjur. Många arter som inte blir tama lider av bristfällig skötsel och dåliga förhållanden som sällskapsdjur. Det finns inte heller i allmänhet tillgång till veterinärvård för dessa djur vid behov. De föreslagna bestämmelserna begränsar dock inte farmning av djur i skyddssyfte, vilket är ändamålsenligt. Förutom djurparker finns det privata aktörer som kan delta i skyddsprogram och föda upp djur i skyddssyfte.

Behandling och skötsel av djur

Allmänt

Det föreslås att bestämmelserna om djurhållningsplats samt skötsel och behandling av djur preciseras och kompletteras så att de bättre beaktar främjandet av djurs övergripande välfärd och god behandling av djur. Djurhållningsplatsen och skötseln av ett djur ska ordnas så att djuret har möjlighet att tillfredsställa väsentliga beteendemässiga behov i anslutning till rörelse, lek, vila, kroppsvård, sökande efter föda och undersökande av omgivningen. Som viktiga beteendemässiga behov betraktas enligt förslaget sådana behov som djuret har ett starkt medfött behov av att tillfredsställa oberoende av i vilken miljö djuret hålls.

I lagen föreslås bestämmelser om behörighet och kompetenskrav för djurskötare. Djurhållare och andra djurskötare ska ha tillräcklig kompetens för en ändamålsenlig skötsel av djuren. Den som håller djur yrkesmässigt eller annars storskaligt är också skyldig att se till att ett tillräckligt antal kompetenta personer sköter djuren. Som yrkesmässig eller annars storskalig djurhållning anses enligt propositionsmotiven tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet som avses i lagförslaget samt sådant hållande av produktionsdjur för vilket djurhållaren har rätt att få jordbruksstöd för husdjursskötsel eller annat motsvarande hållande av produktionsdjur som ska betraktas som näringsverksamhet. Den som håller djur yrkesmässigt eller annars storskaligt ska enligt 30 § i lagförslaget ha lämplig utbildning eller tillräcklig kompetens som förvärvats på något annat sätt för att sköta sina uppgifter. Kravet ska enligt motiveringen till paragrafen inte förutsätta ytterligare

Betänkande JsUB 33/2022 rd

utbildning av dem som håller djur yrkesmässigt och som har förvärvat den kompetens som behövs i verksamheten genom praktiska erfarenheter.

Ingrepp på djur samt redskap, anordningar och ämnen som används vid skötsel och hantering av djur

I 3 kap. i lagen om djurvelfärd, som gäller behandling av djur, föreslås bestämmelser bland annat om allmänna krav på behandling av djur, ingrepp på djur, den som utför ingreppen och användningen av smärtlindring samt om redskap och anordningar som är förbjudna vid skötsel och hantering av djur. I fortsättningen måste man använda smärtlindring i samband med smärtsamma ingrepp på djur. Avsikten är att genom förordning föreskriva om smärtlindring i samband med till exempel förstöring av hornanlagen hos kalvar. Man kan avvika från kravet på smärtlindring bara när ingreppet orsakar endast lindrig eller kortvarig smärta eller om det är fråga om en nödsituation. Med tanke på djurens välbefinnande är det viktigt att smärtlindring både kvantitativt och tidsmässigt är en förutsättning för smärtsamma ingrepp.

På samma sätt som i den gällande lagen får operationer och andra därmed jämförbara ingrepp som orsakar smärta i regel utföras på djur endast om de behövs för att trygga den berörda djurindividens välfärd. Ingrepp som behövs för att förebygga eller behandla sjukdom och skador hos djur är således tillåtna. I princip är alla andra ingrepp som orsakar smärta förbjudna, om det inte föreskrivs särskilt antingen i en paragraf eller statsrådets kompletterande förordning att ett ingrepp är tillåtet. Närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet om ingrepp som orsakar smärta eller lidande men som behövs för att underlätta hanteringen av djur, säkerställa människors eller andra djurs hälsa och trygghet, eller bestämma djurs avelsvärde eller av någon annan motsvarande orsak som hänför sig till djurhållningen. Närmare bestämmelser om sådana förbjudna operationer eller andra ingrepp som orsakar smärta eller lidande och som syftar till att ändra djurets utseende får också utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ett djur som har genomgått en operation eller ett ingrepp som orsakar smärta eller lidande och som utförts i syfte att förändra djurets utseende får inte användas i tävlingar eller ställas ut, står det i 15 § 3 mom. i lagförslaget. I den gällande lagstiftningen begränsas möjligheterna för hundar med kuperade öron och svansar att delta i tävlingar och utställningar. I de yttranden som utskottet fått har det framförts att kupering av hundars svansar fortfarande är vanligt i många andra EU-länder, särskilt i fråga om jakthundar. I yttrandena har det ansetts att en hund som är född i ett annat EU-land och därifrån införts till Finland bör kunna delta i bruksprov för att testa avelsegenskaperna och möjliggöra en sund hundavel, om hundens svans i födelselandet har kuperats i enlighet med lagstiftningen i landet i fråga av skäl som hänför sig till djurets välbefinnande. Utskottet anser det motiverat att man följer regleringens konsekvenser särskilt för jakthundars genetiska arv och hälsa.

I lagen om djurvelfärd föreslås allmänna krav på redskap, anordningar och ämnen som är avsedda för skötsel och hantering av djur. Dessutom föreslås bestämmelser om skyldigheter för dem som tillverkar, inför i landet, exporterar, säljer eller på något annat sätt överlåter redskap, anordningar eller ämnen att försäkra sig om att de är säkra för djur. Syftet med paragrafen är att förebygga att farliga redskap, anordningar och ämnen medför men för djurs välfärd. Dessutom föreslås bestämmelser om förbud mot redskap och anordningar som orsakar djur onödigt smärta eller

Betänkande JsUB 33/2022 rd

onödigt lidande. Sådana anordningar och redskap är enligt 18 § i lagförslaget till exempel tagg- och elhalsband för hundar. Det ska vara förbjudet att marknadsföra, tillverka, föra in i landet, överlåta, använda och inneha dessa redskap och anordningar. I de yttranden som utskottet fått har detta förbud mot redskap och anordningar som orsakar onödig smärta och lidande fått brett understöd.

Skötsel, utfodring och vattning

Utöver djurskyddslagen finns det för närvarande i djurskyddsförordningen omfattande bestämmelser om kraven på skötseln av djur. Det föreslås nu att bestämmelserna till vissa delar flyttas in i den nya lagen från förordningen. Ett nytt krav i 21 § i förslaget till lag om djurvälstånd är att däggdjur och fåglar hela tiden ska ha tillgång till vatten i sina permanenta djurhållningsplatser. Redan en relativt måttligt begränsad vattentillgång ökar oron på grund av törst och minskar näringsintaget under en längre tid, även om det ännu inte finns några direkta tecken på uttorkning. Kontinuerlig tillgång till vatten förutsätts enligt lagförslaget inte i sådana permanenta djurhållningsplatser där det är orimligt svårt att ordna kontinuerlig tillgång till vatten av orsaker som har att göra med djurhållningsformen och väderförhållandena. Närmare bestämmelser om vilka dessa djurhållningsplatser är utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt det utkast till förordning som är fogat till lagförslaget krävs det inte ständig vattentillgång bland annat på permanenta djurhållningsplatser för iglookalvar, hundar som hålls på yrkesmässiga draghundgårdar och pälsdjur som ska pälsas samma år, om väderleksförhållandena är sådana att vattnet fryser. Djuren ska då ha tillgång till vatten minst tre gånger om dagen. I yttranden till utskottet har det framförts oro över att undantag från kravet på ständig vattentillgång kommer att tillåtas i onödigt stor utsträckning. Å andra sidan har de sakkunniga lyft fram kostnaderna för att bygga eluppvärmda vattningssystem och betonat betydelsen av tillräckliga övergångstider i beredskapen för investeringar. Utskottet betonar att också när man avviker från kravet på kontinuerlig tillgång till vatten bör vattentillgången tryggas genom att djuren erbjuds vatten tillräckligt ofta. Som det konstateras i propositionen ska särskild uppmärksamhet dessutom fästas vid att sjuka djur ska ha tillgång till vatten och att vattenbehovet ökar i början av mjölkproduktionen.

Avel

I fråga om djuravel föreslås det i lagförslaget bestämmelser dels om allmänna avelsmål, dels om förbjuden avel. Kravet på att man genom djuravel ska sträva efter att producera livskraftiga, funktionsdugliga och friska djur stöder användningen av en så bred genetisk bas som möjligt för avel. De djur som föds till följd av avel bör ha sådana fysiska och psykiska egenskaper att de kan leva ett för arten typiskt liv. Enligt lagförslaget är det förbjudet att använda sådana avelskombinationer som sannolikt överför sjukdomar eller andra egenskaper som medför betydande men för avkommans välfärd. Ett djur får inte heller enligt den föreslagna 25 § i lagen om djurvälstånd användas för avel, om förökningen sannolikt medför betydande men för djurets välfärd. Till denna del nämns i specialmotiveringen som exempel att man låter tikar alltför ofta få valpar i så kallade valpfabriker, vilket orsakar djuren lidande. Den föreslagna regleringen är välkommen och behövlig, men till sin karaktär öppen på så sätt att den oundvikligen kräver preciserande reglering på förordningsnivå. I de yttranden som utskottet fått har det bland annat framförts att det är motiverat att förbjuda korsning av vilda djur med sällskaps- eller produktionsdjur, eftersom därigenom erhållna avkommor, såsom varghybrider, sannolikt inte kan garanteras möjligheter till arttypiskt

Betänkande JsUB 33/2022 rd

beteende. När det gäller sällskaps-, hobby- och produktionsdjur måste man ta itu med det ökande antalet faktorer som kan inverka negativt på välbefinnandet till följd av avel i djurpopulationerna. Utskottet anser det vara viktigt att man genom lagstiftning i allt högre grad försöker styra djuraveln i en riktning som beaktar djurens välbefinnande. Utskottet betonar att det är svårt att bedöma men för avkommans välfärd, eftersom uppkomsten och upplevelsen av ett men också påverkas av djurets övriga egenskaper och förhållanden.

De allmänna mål för avel som föreslås i lagen om djurvelfärd gäller såväl enskilda djurs ägare som i vidare bemärkelse till exempel olika rasorganisationer och, genom den anmälningsskyldighet som föreslås i lagen om utövning av veterinäryrket, också veterinärer. I 12 § i lagen om utövning av veterinäryrket föreslås en skyldighet för veterinärer att anmäla defekter och sjukdomar som de diagnostiserat hos hundar och katter och som begränsar djurens användning för avel. Utskottet anser att den föreslagna anmälningsskyldigheten är motiverad och går nedan närmare in på den i samband med registrering av katter och hundar. Utskottet betonar dessutom att en veterinär redan enligt den gällande lagen är skyldig att när djurskyddsskäl kräver det underrätta tillsynsmyndigheten om fall som han eller hon behandlat eller om iakttagelser som han eller hon gjort i samband med behandlingen. En sådan situation kan till exempel hänföra sig till observationer av valpfabriker. Valpfabriker orsakar både tikar och valpar lidande, och de är ofta förknippade med brister i hundarnas levnadsförhållanden och försummad behandling. I det föreslagna 25 § 4 mom. i lagen om djurvelfärd föreslås det i anslutning till avel också bestämmelser om skyldighet för dem som äger och håller däggdjur att hindra sina djur från att föröka sig okontrollerat. Utskottet granskar också detta förbud mot okontrollerad förökning nedan i samband med medborgarinitiativet om kattkrisen (MI 4/2021 rd).

Djurhållningsplats

I 5 kap. i lagen om djurvelfärd föreslås bestämmelser på allmän nivå om krav som gäller alla djurhållningsplatser och permanenta djurhållningsplatser. I och med reformen kan strängare krav tydligare ställas på permanenta djurhållningsplatser än på tillfälliga djurhållningsplatser. Med vissa undantag blir det förbjudet att fortlöpande hålla djur uppbundna på den permanenta djurhållningsplatsen. Djurs möjligheter att röra på sig får inte heller begränsas fortlöpande så att djuret inte har möjlighet att vända på sig. Utskottet fäster i detta sammanhang uppmärksamhet vid EU-medborgarinitiativet "End the Cage Age" som nämns i propositionen. I initiativet föreslås att kommissionen ska lägga fram lagstiftning där användningen av burar förbjuds vid uppfödning av värphöns, unghöns, avelsdjur för värphöns och slaktkycklingar, vaktlar, ankor, gäss och kaniner. Kommissionen har meddelat att den kommer att offentliggöra ett förslag till rättsakt i samband med den nya EU-lagstiftningen om djurvelfärd före utgången av 2023. I svaret på medborgarinitiativet lovade kommissionen att i rättsaktsförslaget kommer användningen av burar att förbjudas stegvis vid uppfödning av samtliga djur som nämns i initiativet. För närvarande finns det dock ännu inga närmare uppgifter om kommissionens förslag. I Finland förbjöds traditionella burar i hönsier år 2012, då många mindre burhönsier lade ner sin produktion. Antalet hönsier med inredda burar tycks minska och det blir allt populärare att övergå till produktion av ekologiska höns och utehöns, står det i propositionen. Utskottet granskar nedan separat de regleringsförslag som gäller båsladugårdar samt grisnings- och insemineringshäckar och som hänför sig till bestämmelserna om djurhållningsplatser.

Ändringarna i fråga om produktionsdjur

Allmänt om produktionsdjurens välbefinnande och verksamhetsförutsättningarna för husdjursproduktionen

De bestämmelser om djurhållning och om djurägarens ansvar och skyldigheter som föreslås i lagen om djurvälstånd inverkar kraftigt på den inhemska husdjursproduktionen och genomförandet av den i framtiden. Utskottet konstaterar att möjligheterna för djur i människans vård att tillgodose sina arttypiska beteendebeständigheter oundvikligen alltid måste begränsas i någon mån. Lagförslaget ställer minimikrav på vilka begränsningar som kan anses godtagbara med tanke på djurens välbefinnande. Omsorg om djurens välbefinnande är en viktig del av en etisk och hållbar husdjursproduktion. Kopplingen mellan djurens välbefinnande och goda produktionsresultat har också i många avseenden påvisats i studier. En förutsättning för att ha produktionsdjur är dock att produktionsverksamheten är tillräckligt lönsam, vilket innebär att de ekonomiska förutsättningarna för produktionsverksamheten måste beaktas i lösningarna som gäller djurens välbefinnande. Enligt konsumentundersökningar som Konsumentförbundet låtit göra är produktionens etik och djurens välbefinnande enligt konsumenterna en viktig ansvarsfaktor och också en viktig faktor som påverkar köpbesluten. Den finländska livsmedelskedjan har dock inte kunnat få det behövliga mervärdet för de kostnader som förändras av strängare krav i lagstiftningen än i EU i övrigt, utan trycket från den utländska importen har hållit priserna på animalieprodukter och primärproduktionens lönsamhet låga. I den internationella konkurrensen kan producenterna knappast själva påverka priserna. För att trygga produktionsverksamhetens kontinuitet är de tvungna att anpassa sina kostnader till marknadsläget. När kostnaderna för husdjursproduktionen hela tiden stiger anser utskottet det vara viktigt att lagstiftningen främjar djurens välbefinnande utan att försvaga den finländska husdjursproduktionens konkurrenskraft i förhållande till konkurrentländerna. Det är också viktigt att trygga den inhemska husdjursproduktionen med tanke på försörjningsberedskapen och självförsörjningen i fråga om livsmedel.

Enligt riktlinjerna i regeringsprogrammet för statsminister Marins regering ska stödsystemet utvecklas i fråga om sådana investeringar som förbättrar djurens välbefinnande och som erbjuder mer långtgående lösningar än vad lagen kräver, eller som genomför lagens bestämmelser före den föreskrivna övergångsperioden. I samband med beredningen av den nya propositionen drogs det också upp riktlinjer för vissa aspekter av lagreformen och investeringar som förbättrar välbefinnandet. Dessa aspekter granskas nedan. Utskottet konstaterar att särskilt de omständigheter som hänför sig till EU:s jordbruksstöd är viktiga verktyg i fråga om produktionsdjur för att lagens syfte ska nås. I de kommande stödändringarna måste de utmaningar som lagändringen medför beaktas så att konkurrenskraften hos produktion med en bättre välfärdsnivå kan tryggas. Utskottet betonar att husdjursproduktionen är långtidsverksamhet, att produktionens lönsamhet i allmänhet är låg och att tiden för avskrivning av byggnader och anordningar är lång. Samtidigt råder hård konkurrens med länder med mycket lägre krav på djurens välbefinnande. De föreslagna övergångsperioderna för produktionsförändringar som förbättrar produktionsdjurens välbefinnande samt riktandet av ersättningar för djurens välbefinnande enligt EU:s jordbrukspolitik till investeringar som stöder djurens välbefinnande under övergångsperioden är förutsättningar för att trygga den finländska husdjursproduktionens konkurrenskraft. Förbättringarna av djurens välbefinnande ska i den nationella lagstiftningen genomföras så att de inte leder till ökad import av förnödenheter från länder där djurvälståndet håller lägre standard än i Finland.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Båsladugårdar och rastning av mjölk kreatur

Enligt förslaget till lag om djurvälstånd ska det efter en övergångsperiod bli förbjudet att hålla nötkreatur uppbundna i bås om kreaturen inte är avsedda för mjölkproduktion. Förbudet ska tillämpas från ingången av 2028 på befintliga ladugårdar i fråga om nötkreatur som inte är avsedda för mjölkproduktion. I lagförslaget förbjuds också uppförande och ibruktagande av nya båsladugårdar och det föreskrivs att antalet båsplatser i befintliga båsladugårdar inte får ökas i samband med renovering eller utbyggnad. Detta bidrar till att tillgodose djurens viktigaste beteendebehov och därmed välbefinnandet. Utskottet konstaterar att producenterna i praktiken inte längre bygger nya båsladugårdar. Det är dock viktigt att möjligheten till renovering av båsladugårdar finns kvar för att reparationer som ökar djurens välbefinnande, såsom inläggande av båsmattor, ska kunna genomföras. Omkring 38 procent av korna är för närvarande placerade i båsladugårdar. Det är viktigt att också ekonomiska aspekter lyfts fram i fråga om befintliga båsladugårdar.

Djuren ska kunna röra sig tillräckligt och regelbundet. Enligt Naturresursinstitutets statistik ordnades betesgång år 2020 av cirka 72 procent av mjölkgårdarna, medan motsvarande siffra år 2010 var uppe i cirka 87 procent. Avsikten är att utvidga skyldigheten att rasta mjölkkor och mjölkkvigor som hålls uppbundna från 60 dagar till 90 dagar genom en ändring av förordningen som träder i kraft samtidigt som lagen, står det i propositionen. Jord- och skogsbruksministeriet har under riksdagsbehandlingen av propositionen meddelat att ministeriet ändrar sitt förslag till ändring av statsrådets förordning om skydd av nötkreatur så att kravet på rastning på 90 dagar kan uppfyllas i sin helhet under betessäsongen. Utskottet anser att djurhållaren vid det praktiska genomförandet av kravet på rastning bör ha tillräckligt med prövningsrätt och flexibilitet för att beakta de konkreta omständigheterna och att de nya kraven inte får medföra en oskälig administrativ börda. Utskottet betonar att betesgång inte bara främjar djurens välbefinnande utan också den biologiska mångfalden.

I de yttranden som utskottet fått har det lyfts fram att om man inte fäster uppmärksamhet vid möjligheterna till rastning när djurhållningen inleds, kan möjligheten till rastning också försämrats kornas välbefinnande bland annat genom att försämrats klövhälsan och öka skadorna. Rastningsgårdar måste därför planeras noggrant. Rätt planerad rastning främjar också välbefinnandet hos kvigor och kor som hålls i lösdrift. Rastning av kor och kvigor som hålls för mjölkproduktion främjas genom att villkoren för investeringsstöd som beviljas för byggnadsinvesteringar ändras. Under den kommande finansieringsperioden beviljas inte längre investeringsstöd för nya lösdriftsladugårdar, om det inte finns en rastningsfälla eller ett bete i anslutning till lösdriftsladugården. I praktiken söks investeringsstöd för byggandet av nästan alla nya lösdriftsladugårdar, så ändringen främjar effektivt rastning av djuren i nya lösdriftsladugårdar. Investeringsstöd beviljas också för byggande av en rastningsfälla i samband med renovering av en befintlig lösdriftsladugård. Det är också välkommet att planeringen och byggandet av rastgårdar ska understödjas med investeringsstöd.

Grisnings- och insemineringshäckar

Utskottet konstaterar att propositionen innehåller många betydande nya krav på svinproduktionen. Enligt propositionen förbjuds uppförande och ibruktagande av nya grisningshäckar när lagen om djurvälstånd träder i kraft. Förbudet gäller både nya svinhus och sådana som är i drift. Be-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

fintliga grisningshäckar får dock fortsätta att användas. Det är svårt för suggor att tillfredsställa sitt starka bobygnadsbehov som beror på hormonförändringar eftersom rörelseutrymmet i grisningshäcken är begränsat och det är svårt att använda strö. Undersökningar visar att bättre möjligheter att bygga bo förbättrar suggans moderegenskaper och mjölkproduktion särskilt i råmjölksfasen, men kan effektivisera mjölkproduktionen också senare under diperioden. Det är alltså positivt för välbefinnandet hos både suggan och smågrisarna att det nu föreslås ett förbud mot att bygga nya fasta grisningshäckar. Branschen har redan mycket aktivt främjat frigrisning, så förutsättningarna för en kontrollerad övergång till frigrisning är goda. Förbättringarna av ersättningen för djurens välbefinnande när det gäller frigrisning visar att frivilliga incitament är ett snabbt och socialt hållbart sätt att främja ytterligare krav på djurvelfärd. I CAP-planen för den nya programperioden 2023—2027 omfattar ersättningen för djurens välbefinnande åtgärder som gäller såväl frigrisning som förbättrade grisningsförhållanden.

Efter en övergångstid på 12 år ska det enligt propositionen bli förbjudet att hålla suggor och gyltor i insemineringshäckar under en längre tid. Från ingången av 2035 får suggor och gyltor hållas i insemineringshäckar högst åtta dagar i samband med semineringen. Grunden för en period på åtta dagar är att embryona fäster sig bättre när suggan får vara i fred och inte utsätts för stress då den flyttas tillbaka till gruppen för tidigt efter semineringen. Undersökningar visar att aggressivt beteende bland djuren ökar i samband med flyttning till gruppen och att stress på grund av detta inverkar negativt på antalet embryon som fäster sig och därmed på griskullens storlek. Cirka 90 procent av suggstallen har för närvarande tillgång till insemineringsavdelningar. Slopandet av långvarig användning av insemineringshäckar och övergången till frigrisning stöds genom att investeringsstöden och ersättningen för djurens välbefinnande utvecklas så att producenterna har möjlighet att få stöd för kostnadsökningen till följd av ändringarna. En åtgärd som avser avståendet från insemineringshäckar ingår i ersättningarna för djurens välbefinnande i CAP-planen 2023—2027. Investeringsstöd kan beviljas för till exempel strukturella förändringar som orsakas av att man avstår från insemineringshäckar inom ramen för författningarna om strukturstöd och anslagen.

I de yttranden som utskottet fått har det föreslagits både kortare och längre övergångstider för avskaffandet av grisnings- och insemineringshäckar. De fördelar som avståendet från häckarna medför för djurens välbefinnande beskrivs ovan. Då häckarna ska avskaffas orsakar det producenterna kostnader både för strukturella ändringar i svinhuset och för ökat arbete. Som det konstateras ovan är det vid fastställandet av nya krav motiverat att säkerställa tillräckligt långa övergångstider för att de investeringar och ändringar i produktionssätten som krävs för att kraven ska uppfyllas ska kunna genomföras utan att jordbrukets lönsamhet äventyras. Utgångspunkten i propositionen har varit att övergångsperioderna gör det möjligt att begränsa näringens kostnader och ersätta dem med åtgärder enligt CAP-planen för ersättning för djurens välbefinnande. Enligt utredning till utskottet bereder kommissionen i samband med revideringen av EU:s lagstiftning om djurens välbefinnande ett förbud mot att hålla suggor i häck efter en övergångsperiod, men förslaget till EU-förordning om detta kommer läggas fram först senare under 2023. När det gäller de övriga nordiska länderna förbjöds i Danmark insemineringshäckar för suggor och gyltor i nya svinhus från och med 2015 och övergångsperioden för avståendet från häckar löper ut 2034 för alla svinhus. I Sverige blev det förbjudet att hålla suggor och gyltor i grisnings- och insemineringshäckar redan 1989.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Förbud mot kirurgisk kastrering av grisar

Ovan behandlas bestämmelserna om ingrepp som orsakar djuret smärta eller lidande. Sterilisering och kastrering av djur är enligt lagförslaget tillåtna ingrepp. Enligt övergångsbestämmelserna i lagförslaget ska kirurgisk kastrering av svin som hålls som produktionsdjur dock förbjudas från och med ingången av 2035. Att avstå från kirurgisk kastrering av grisar är en mycket betydande förändring i den finländska svinhushållningen. Hangrisar som ska födas upp till köttsvin kastreras i nuläget kirurgiskt när de är några dagar gamla, utan någon annan smärtlindring än antiinflammatoriskt analgetikum som ges vid kastreringen. Ett alternativ till kirurgisk kastrering är immunokastrering där köttsvin vaccineras med ett vaccin som förhindrar testiklarnas hormonproduktion. Det är möjligt att undvika kastrering av hangrisar genom att föda upp galtar, men hittills finns det endast liten erfarenhet av galtuppfödning på de svinlinjer som hålls i Finland. Därför behövs det också mer forskning i och praktisk erfarenhet av hur svinaveln, utfodringen och hållandet av svin måste ändras när man föder upp galtar i stället för kastrater. Det måste också beaktas att för närvarande tar de största slakterierna inte emot andra än kirurgiskt kastrerade köttsvin. Slakterierna måste bereda sig på att identifiera svinkroppar som luktar och separera dem från andra kroppar. I de yttranden som lämnats till utskottet har det bedömts att också vid galtuppfödning enligt uppfödningssanvisningarna kan andelen slaktkroppar med galtluktt variera stort mellan olika producenter. Slakterierna behöver därför betydande investeringar i linjer och ny teknik. Som en temporär lösning har det också föreslagits vaccinering av svin mot galtluktt. Under övergångsperioden bör det ytterligare bland annat utredas hur man i fortsättningen ska förfara med de kroppar som konstateras ha galtluktt på slakteriet och hur ansvaret för kostnaderna i anslutning till dem fördelas.

När lagen träder i kraft ska smågrisar i samband med kirurgisk kastrering ges ett antiinflammatoriskt analgetikum, vilket är rutin redan nu. I propositionen konstateras det att antiinflammatoriskt analgetikum som getts smågrisar i samband med kastrering inte är tillräcklig läkemedelsbehandling vid ingreppet eller mot smärtan efter det. Efter övergångsperioden, dvs. från ingången av 2027, ska lokalbedövning ges i samband med kirurgisk kastrering. Ett villkor för ersättning för djurens välbefinnande är redan före det att hangrisar förutom i samband med kirurgisk kastrering också följande dag för behandling av smärta ges smärtstillande medel genom injektion eller oralt. Avsikten är att genom förordning av statsrådet föreskriva att lokalbedövning får ges av en person som har avlagt en examensdel som innehåller kirurgisk kastrering av grisar eller utbildning som ger kompetens för kirurgisk kastrering av grisar. Djurens välfärdscentral vid Helsingfors universitet förbereder för närvarande det utbildningsmaterial som behövs i anslutning till detta. Övergångsperioden för obligatorisk smärtlindring måste vara tillräckligt lång för att utbildningen av personer som ger lokalbedövning ska kunna planeras och genomföras på ett ändamålsenligt sätt och för att de ändringar i lagstiftningen om veterinärmedicinska läkemedel som användningen av bedövningsmedlen förutsätter ska kunna beredas. När förutsättningarna i lagstiftningen uppfylls kan gårdarna frivilligt övergå till lokalbedövning redan innan övergångstiden går ut.

I de yttranden som lämnats till utskottet kritiserar övergångstiden för förbudet mot kirurgisk kastrering. Dels anses övergångstiden vara för lång, dels anses det att beslutet om övergångstiden ytterligare kräver tilläggsutredningar om kostnadseffekterna av förbudet. Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet uppmärksamhet vid att propositionen innehåller vissa exceptionellt långa övergångstider och lyfter till denna del också fram 126 § i lag-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

förslaget gällande förbud mot kirurgisk kastrering av svin (GrUU 106/2022 rd — RP 186/2022 rd). Grundlagsutskottet har ansett att man allmänt taget bör sträva efter att nå målen i lagstiftningen relativt snabbt. Även miljöutskottet föreslår i sitt utlåtande i fråga om kirurgisk kastrering av grisar att jord- och skogsbruksutskottet bedömer behovet av övergångsperioder av det slag som föreslås med beaktande av att den långa beredningen av propositionen har gett möjlighet till beredskap för förändringar och med beaktande av producenternas kännedom om konsumenternas attityder till och förväntningar på djurens välbefinnande.

Jord- och skogsbruksutskottet betonar att det måste reserveras en tillräckligt lång övergångstid för att förbjuda kirurgisk kastrering med beaktande av ändringens kostnadseffekter. I regeringsprogrammet för statsminister Marins regering konstateras det att lantbruksföretagarna inte kommer att orsakas extra kostnader på grund av lagstiftningsåtgärder utan att få ekonomisk kompensation. Utskottet anser därför att jord- och skogsbruksministeriet bör inleda beredningen av nya åtgärder som baserar sig på ersättning för djurens välbefinnande och som stöder producenterna av svinkött under övergångsperioden för att kompensera för användningen av bedövning och uppfylla kravet på kastreringsförbud. Att avstå från kirurgisk kastrering av hangrisar är enligt en förhandsbedömning särskilt problematiskt för den inhemska slakteriindustrin och svinköttsmarknaden. De merkostnader som föranleds av galtuppfödning uppgår enligt industrins egen uppskattning till över 100 miljoner euro de följande tio åren. Lönsamheten inom sektorn är för närvarande i hög grad beroende av exportkontrakt till Kina och andra delar av Asien. Utskottet anser att exportmöjligheterna för svinkött bör säkras också när kastreringsförbudet träder i kraft. Aktörerna inom branschen har föreslagit att möjligheterna att stödja också livsmedelsindustrin för de merkostnader som förbudet mot kirurgisk kastrering medför utreds i samarbete mellan jord- och skogsbruksministeriet och arbets- och näringsministeriet. Utskottet anser att det är nödvändigt att trygga tillräcklig finansiering av stödet till livsmedelsindustrin för att kravet på kastreringsförbud inte ska leda till ökad import av svinkött från länder där kraven på djurvälstånd är lägre än i Finland.

Reformer som gäller sällskapsdjur

Allmänt

Den nya lagen om djurvälstånd avses förbättra välbefinnandet i synnerhet hos de vanligaste sällskapsdjuren, det vill säga hundar och katter. Stora framsteg är till exempel verktygen för att ingripa i avel som skadar välbefinnandet, minimikraven på innehållet i försäljningsannonser för djur, kraven på uppgifter som ska lämnas när djur överläts och förbudet mot införsel av hundvalpar och kattungar som är yngre än ett halvt år i försäljningssyfte. Enligt de yttranden som utskottet fått har valpfabriker, införsel av valpar i strid med bestämmelserna och vilseledande av köpare blivit ett framträdande problem också inom straffrättsvärden. De föreslagna nya bestämmelserna ökar möjligheterna att ingripa i detta kraftigt ökade fenomen. Det förbud mot införsel av valpar i försäljningssyfte som föreslås i lagförslaget begränsar i någon mån konsumenternas valfrihet, men det är motiverat för att förhindra valpfabriker och anknytande oetisk handel med djur. Också förhindrandet av okontrollerad förökning av katter samt registreringsskyldigheten i fråga om hundar och katter är viktiga reformer som för sin del hänför sig till medborgarinitiativet "Kattkrisen under kontroll" (MI 4/2021 rd) som sambehandlats med lagen om djurvälstånd. Utskottet går närmare in på förhållandet mellan lagen och medborgarinitiativet nedan i betänkandet. Utskottet

Betänkande JsUB 33/2022 rd

konstaterar att det är viktigt att fortsätta arbetet för att förbättra sällskapsdjurens välbefinnande. Det är viktigt att trygga sällskapsdjurens möjligheter att tillfredsställa de väsentliga beteendebestånden och därmed också att röra på sig, och att säkerställa att till exempel sällskapsdjur rastas tillräckligt ofta.

Medborgarinitiativet Kattkrisen under kontroll – initiativ för identifikationsmärkning och sterilisering av katter

Medborgarinitiativet MI 4/2021 rd "Kattkrisen under kontroll – initiativ för identifikationsmärkning och sterilisering av katter" rör katters välbefinnande. I initiativet föreslås det för det första att okontrollerad förökning av katter ska förbjudas genom lag. Det ses som en skyldighet för kattägare att se till att katten inte okontrollerat kan föröka sig. Finlands Djurskyddsföreningars förbund beräknar att uppskattningsvis minst 20 000 katter överges per år, och cirka 10 000 katter per år hamnar på hittedjurshem. Övergivna katter som inte är steriliserade och som rör sig fritt utomhus och förökar sig okontrollerat leder lätt till halvilda kattpopulationer. Katterna i populationen lider av brist på föda, köld, sjukdomar, parasiter och inavel. Största delen av de katter som orsakar kostnader för hittedjurshem, kommuner och djurskyddsföreningar hör till populationer av hemlösa katter. I 25 § i förslaget till lag om djurvälstånd föreslås bestämmelser om skyldigheten för djurägare eller djurhållare att förhindra okontrollerad förökning av däggdjur. Paragrafen har delvis behandlats ovan i betänkandet. Överträdelse av skyldigheten föreslås bli straffbart som djurskyddsförseelse och kan också leda till djurhållningsförbud. Den föreslagna regleringen behövs, eftersom de okontrollerat växande kattpopulationerna är ett problem som påträffats i praktiken och det inte inom ramen för den gällande lagstiftningen har funnits något naturligt sätt att ingripa i detta problem.

Katten är ett sällskapsdjur som lever längre än hundar och det är sannolikt att det finns fler katter än hundar i Finland. Övergivandet av katter och den okontrollerade ökningen av kattpopulationer är ett allvarligt och omfattande djurskyddsproblem i Finland, som måste åtgärdas och förebyggas genom utveckling av lagstiftningen. Lagförslaget om djurvälstånd innehåller inget förbud mot att katter får gå lösa. Enligt motiveringen till lagförslaget 6 § betraktas en katt som får gå fri inte som sådan som ett övergivet djur, om den som håller katten i övrigt sköter om katten. Utskottet konstaterar att 85 § i den gällande jaktlagen innehåller ett förbud mot att överge katter som tagits till husdjur. Dessutom föreskrivs i 14 § i ordningslagen att både hundar och katter ska hållas kopplade eller annars under innehavarens kontroll på allmänna platser. Miljöutskottet har i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet uttryckt oro över hur bestämmelserna i lagförslaget om djurvälstånd förhåller sig till bestämmelserna i jaktlagen. Jord- och skogsbruksutskottet konstaterar att statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby, som utfärdats med stöd av den djurskyddslag som föreslås bli upphävd, behöver ses över så att den motsvarar bestämmelserna i den föreslagna lagen om djurvälstånd. I detta sammanhang är det också möjligt att utfärda närmare bestämmelser om begränsningar i fråga om att låta katter gå fria med beaktande av bestämmelserna i jaktlagen och ordningslagen. Jord- och skogsbruksutskottet anser i likhet med miljöutskottet att katter som bor i ladugårdar eller stall och som sköts på behörigt sätt bör få gå fria, med avvikelse från de allmänna begränsningarna.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Registrering av katter och hundar

I medborgarinitiativet (MI 4/2021 rd) föreslås det också att alla katter ska märkas och registreras i ett riksomfattande register. Utskottet konstaterar att lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021) trädde i kraft den 1 januari 2022, det vill säga efter det att medborgarinitiativet lämnades till riksdagen. I lagen föreskrivs allmänt också om identifiering och registrering av sällskapsdjur, men närmare bestämmelser om identifiering av olika djurarter utfärdas genom förordning. Jord- och skogsbruksutskottet konstaterade i sitt betänkande om lagförslaget om identifiering och registrering av djur bland annat att det är nödvändigt att fortsätta beredningen av kattregistret vid sidan av hundregistret i syfte att också utfärda en ministerieförordning om kattregistret och att ta registret i bruk så snart som möjligt (JsUB 15/2021 rd — RP 101/2021 rd). I den nu aktuella propositionen står det att registreringsskyldigheten för identifieringsmärkning av sällskapsdjur träder i kraft i fråga om hundar vid ingången av 2023 och i fråga om katter vid ingången av 2026, och att avsikten är att registret över hundar ska vara fullständigt vid ingången av 2024 och över katter vid ingången av 2027. Bestämmelser om identifiering och registrering av hundar har redan utfärdats genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet, och riktlinjer för beredningen av en motsvarande förordning om katter lades fram i samband med beredningen av regeringens proposition med förslag till lag om djurvälstånd. Även om djurägaren måste lägga ner lite pengar och möda på identifieringsmärkningen och registreringen, är dessa behövliga för att trygga djurens välbefinnande. Utskottet anser det vara viktigt att registreringen planeras så att konsumenternas kostnader förblir skäligen. Obligatorisk märkning och registrering av hundar och katter ligger i både djurs och deras ägares intresse. Det blir då lättare att hitta tillbaka till ägaren.

Hund- och kattregistret har samband med en skyldighet för veterinärer att anmäla ärftliga defekter och sjukdomar enligt förslaget till lag om djurvälstånd. I 12 § i lagen om utövning av veterinäryrket föreslås en skyldighet för veterinärer att anmäla defekter och sjukdomar som de diagnostiserat hos hundar och katter och som begränsar djurens användning för avel. Anmälan ska göras till hund- och kattregistren, dvs. anmälningsskyldigheten tillämpas i fråga om hundar från ingången av 2024 och i fråga om katter från ingången av 2027. Anmälningsskyldigheten behövs för att effektivisera tillsynen över att de avelsförbud som föreslås i lagen om djurvälstånd iakttas, står det i propositionen. Enligt lagförslaget ska de uppgifter som veterinären lämnat om ärftliga defekter vara offentliga, till skillnad från vad som gäller för skyldigheten att iakttä sekretess för utövare av veterinäryrket. Utskottet konstaterar för tydlighetens skull att uppgifternas offentlighet enligt utredning till utskottet innebär en möjlighet att med hjälp av djurets registreringsbeteckning också få uppgifter om ärftliga defekter. Uppgifterna kan därför inte direkt kopplas till djurets ägare eller innehavare.

Jord- och skogsbruksutskottet konstaterar att de ändringar i lagstiftningen som föreslås i medborgarinitiativ MI 4/2021 rd är motiverade och välkomna. Utifrån det som sägs ovan om kattregistret och kontrollerad förökning av katter anser utskottet att dessa ändringar kommer att genomföras i och med den nu aktuella förordningen om katter, som utfärdas med stöd av lagen om djurvälstånd och lagen om identifiering och registrering av djur. Med tanke på medborgarinitiativet lyfter utskottet också fram reformen av veterinärvårdslagen (JsUB 21/2022 rd — RP 83/2022 rd), där det föreskrivs att kommunen fortfarande har organiseringsansvaret för kastrering, sterilisering och märkning av katter. Dessa åtgärder ska således finnas tillgängliga i hela landet. Utskottet an-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

ser att det för närvarande inte finns något behov av mer omfattande ändringar i lagstiftningen och föreslår att riksdagen förkastar medborgarinitiativets förslag om att inleda lagberedning.

Djurtävlingar och djurutställningar

Utskottet konstaterar att djur över lag mår bättre när de får delta i aktiviteter och i bästa fall får de möjlighet att tillgodose väsentliga beteendebeständ. Men det är viktigt att försöka förebygga anknyttande skador och olycksfall och att på så sätt förbättra djurens välbefinnande. Djurtävlingar eller djurutställningar som i onödan äventyrar djurs välfärd ska inte få arrangeras. Med stöd av 43 § i förslaget till lag om djurvelfärd får det genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om tävlingar och utställningar som i onödan äventyrar djurens välfärd och som således inte får ordnas. Miljöutskottet har i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet föreslagit att man bör överväga om ett förbud mot anlagsprov för grythundar bör genomföras i samband med det nu aktuella lagförslaget. Jord- och skogsbruksutskottet konstaterar att det i detaljmotiveeringen till 43 § som exempel på tävlingar som äventyrar djurens välbefinnande i onödan nämns sådana anlagsprov för grythundar där man inte försöker hindra kontakt mellan provhunden och måldjuret. Utskottet anser det vara viktigt att närmare bestämmelser om tävlingar och utställningar som ska betraktas som förbjudna utfärdas genom förordning av statsrådet med beaktande också av de ovannämnda anlagsproven för grythundar och det som nämns om dessa i propositionen. Utskottet betonar dock samtidigt rent allmänt att utbildning av jakthundar och prov för hundar är ett viktigt sätt att trygga kontinuiteten i hundaveln samt att säkerställa att jakten är etisk och att undvika onödigt lidande för vilt. Jägarna och jakthundarna utför också värdefullt naturvårdsarbete och deltar i skyddet av hotade sjöfåglar när de årligen fångar uppskattningsvis 200 000 främmande rovdjur.

Sådana djurtävlingar där djuren kan bli utsatta för oskälig påfrestning eller annan smärta eller annat lidande ska enligt lagförslaget vara anmälningspliktig verksamhet. Enligt 44 § i lagförslaget ska tävlingsarrangören ha tillräckliga kunskaper och färdigheter för att trygga djurens välfärd och arrangera tävlingen eller utställningen. Tävlingsarrangören ska enligt lagförslaget fortfarande utse en tävlingsveterinär för tävlingarna i fråga, men det föreslås att veterinärens uppgifter ändras. Ändringen av tävlingsveterinärens uppgifter hänför sig till omorganiseringen av övervakningen av tävlingarna. Veterinären ska inte i stället för myndigheten övervaka att lagstiftningen följs vid tävlingen, utan veterinären ska fungera som av tävlingsarrangören utsedd sakkunnig och se till att tävlingen inte äventyrar djurens välfärd. I de yttranden som utskottet fått har lagförslaget till vissa delar ansetts försvaga tävlingsveterinärens ställning. Med hänsyn till tävlingsverksamhetens omfattning är det inte möjligt att använda myndigheternas resurser för övervakning av alla djurtävlingar. Å andra sidan föreskriver grundlagen begränsningar i hur offentliga förvaltningsuppgifter kan anförtros någon annan än en myndighet, det vill säga till exempel en privat veterinär. För att trygga djurens välbefinnande föreslås det i lagen noggrannare bestämmelser än för närvarande om anordnande av djurtävlingar. Dessutom är tävlingsveterinären enligt den föreslagna 48 § skyldig att utan dröjsmål underrätta den som ordnar tävlingen och vid behov också tillsynsmyndigheten om iakttagelser som veterinären gjort när det gäller risker för djurens välbefinnande.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Vilda djur

I nuläget sker vården av vilda djur ofta som frivillig organisationsverksamhet, vars resurser för att ordna vården inte nödvändigtvis är tillräckligt stora. Regeringen föreslår att skyldigheten att hjälpa vilda djur effektiviseras. Enligt 7 § 3 mom. i lagförslaget om djurvälstånd ska ett vilt djur som är sjukt, skadat eller annars i hjälplöst tillstånd få hjälp. Kommunen ska sörja för att sjuka eller skadade vilda djur som förts till en av kommunen ordnad veterinärmottagning avlivas. Bestämmelsen förtydligar det nuvarande rättsläget. Avlivning av skadade vilda djur är alltid ett bra alternativ för att trygga djurens välbefinnande, eftersom obehörig behandling kan leda till att ett djur i onödan utsätts för långvarig fysisk och psykisk skada. Jourhavande kommunveterinär, polis och storviltsassistent står till förfogande för avlivning av vilda djur. Nätverket för handräddning vid problem med storvilt (SRVA) tillhandahåller polisen handräddning av jägare vid olika problem med storvilt, till exempel när hjortdjur, stora rovdjur och vildsvin som skadats i samband med en trafikolycka behöver spåras. Avlivning på rätt sätt då ett djur skadats i trafiken minskar på djurets lidande, understryker utskottet.

Enligt 61 § i förslaget till lag om djurvälstånd ska bedrivande av djurhemsverksamhet för vilda djur i hjälplöst tillstånd bli anmälningspliktig verksamhet. Anmälningsskyldigheten gäller inte vård av första hjälpen-typ, dvs. efter första hjälpen ska djuret släppas ut i naturen, föras till lämplig fortsatt vård eller avlivas. Den som bedriver vård av vilda djur ska senast 30 dygn innan verksamheten inleds eller avslutas eller när verksamheten förändras väsentligt göra en anmälan till regionförvaltningsverket. Med hjälp av anmälningsskyldigheten försöker man säkerställa att vård som ges vilda djur under en längre tid ligger i kompetenta händer och att myndigheterna känner till aktörerna i branschen. Enligt propositionen ges vilda djur vård under en längre tid för närvarande av några djurparker, djurhem, föreningar och enskilda som är insatta i saken. I yttranden till utskottet har det lyfts fram att vård av vilda djur bör bli tillståndspliktig verksamhet i stället för att omfattas av anmälningsskyldighet. Utskottet konstaterar att enligt utredning möjliggör redan anmälningsskyldigheten en klart effektivare tillsyn över verksamheten än för närvarande.

Miljöutskottet konstaterar i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet att det i vissa yttranden till utskottet har riktats kritik mot att kommunens ansvar begränsas till att gälla endast avlivning av vilda djur. Enligt yttrandena bör kommunerna också åläggas skyldighet att sörja för bedömningen av vårdbehovet hos och första hjälpen för ett sjukt eller skadat vilt djur som lämnats hos en kommunal veterinärmottagning, samt för att djuret lämnas till sakkunnig vård. Utskottet anser att kritiken är motiverad, men förstår å andra sidan de begränsade resurserna för veterinärtjänster som kommunen ordnar. Kommunalveterinärerna ska i enlighet med finansieringsprincipen ersättas till fullt belopp för de kostnader som uppkommer av kommunalveterinärernas lagstadgade uppgifter. Redan nu förekommer det problem med finansieringen av skötseln av uppgifterna bland annat i fråga om djurskyddstillsynen. En annan fråga är också kommunalveterinärernas kompetens när det gäller att hjälpa vilda djur.

Krav som gäller avlivning av djur

I 9 kap. i lagförslaget om djurvälstånd föreslås bestämmelser om allmänna krav som gäller avlivning av djur och slakt av djur. När det gäller de allmänna kraven på avlivning föreslås det i 64 § 4 mom. att det blir förbjudet att avliva hållna djur eller renar med jaktmetoder. En renskötare får

Betänkande JsUB 33/2022 rd

dock avliva en ren genom att skjuta den med jaktmetoder. Ett djur som vårdas får avlivas med jaktmetoder, om det finns omedelbara och godtagbara skäl till detta. I lagen om fiske föreslås bestämmelser om avlivning av fiskar och kräftor som tas som fångst samt av fiskar som används som bete. Fiskar och kräftor ska avlivas så snabbt och smärtfritt som möjligt med en metod och teknik som lämpar sig för deras avlivning. Avlivningsskyldigheten gäller inte stora fångstmängder som fås på en gång.

Vid slakt ska ett djur enligt propositionen alltid bedövas eller avlivas på lämpligt sätt innan blodavtappningen påbörjas. Detta för att minimera smärta, plåga och lidande. I lagförslaget fastställs det att bedövning av djur alltid ska utföras före blodavtappningen i fråga om slaktmetoder som används på religiösa grunder och fjäderfä som slaktas för privat bruk. Bedövningen avlägsnar djurets känsel innan blodavtappningen som säkrar döden påbörjas. Förbudet mot slakt utan bedövning innebär också att slakt av fjäderfä som djurägaren utför för eget bruk genom att halsen på fågeln skärs av med ett vasst instrument utan föregående bedövning blir förbjuden. Det föreslagna kravet på bedövning begränsar inte användningen av bedövningsmetoder jämfört med nuläget, dvs. det är också tillåtet att använda en så kallad reversibel bedövningsmetod, såsom elbedövning. Utskottet konstaterar att tillämpningen av de nya kraven på slakt utan bedövning kommer att kräva tillräckligt omfattande rådgivning och utbildning särskilt till den del kraven gäller aktörer som inte är yrkesmässiga, såsom aktörer som håller hönor för husbehov.

Vid produktionen av både muslimskt halalkött och judiskt kosherkött är det viktigt att djuret är friskt och oskadat när det slaktas. I motiveringen till lagstiftningsordningen i propositionen behandlas på bred front förhållandet mellan den föreslagna slaktbestämmelsen och religionsfriheten, jämlikheten och förbudet mot diskriminering. Utrikesministeriet har i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet beskrivit Europadomstolens rättspraxis och rekommendationerna i anslutning till genomförandet av internationella människorättskonventioner. Utrikesministeriet har i sitt yttrande ansett det vara viktigt att noggrant bedöma konsekvenserna för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna av förbudet mot slakt utan bedövning och att utreda hur det föreslagna förbudet konkret skulle påverka tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna för personer som hör till religiösa minoritetsgrupper i Finland. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet ansett att det för de föreslagna bestämmelserna finns en godtagbar, vägande samhällelig grund som anknyter till skyddet av djur (GrUU 106/2022 rd — RP 186/2022 rd). Grundlagsutskottet anser dock att det föreslagna förbudet mot blodavtappning före bedövning och den begränsning av den i 11 § i grundlagen garanterade friheten att utöva religion som förbudet innebär inte står i rätt proportion till det mål för djurskyddet som ligger till grund för förbudet. Grundlagsutskottet har förutsatt att jord- och skogsbruksutskottet ändrar den föreslagna regleringen så att den möjliggör ett undantag likt det gällande undantaget från de föreslagna slaktbestämmelserna så att religion kan utövas på ett sätt som tryggar friheten.

Bestämmelser om en särskild slaktmetod som används på religiösa grunder finns i den gällande djurskyddslagens 33 b §. Enligt den är en sådan särskild slaktmetod tillåten som används på religiösa grunder där blodavtappningen inleds samtidigt som djuret bedövas. Fjäderfän, med undantag av ratiter, får dessutom slaktas genom att halsen snabbt skärs av med ett vasst instrument. En särskild slaktmetod som används på religiösa grunder är tillåten endast i slakterier i närvaro av en besiktningsveterinär. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår på det sätt som beskrivs nedan i de-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

taljmotiveringen att en bestämmelse som motsvarar 33 b § i den gällande lagen fogas till 65 § om slakt av djur i lagen om djurvelfärd. Utskottet anser att regleringen efter den föreslagna ändringen tryggar friheten att utöva religion i samma omfattning som för närvarande på det sätt som grundlagsutskottet förutsätter. Målet att trygga djurens välbefinnande får dock i och med att den vetenskapliga kunskapen ständigt ökar ytterligare tyngd i det samhälleliga beslutsfattandet. Utskottet hänvisar till propositionen till den del det i den konstateras att bestämmelserna om slakt av djur i lagen om djurvelfärd inte hindrar import av produkter som framställts genom slaktmetoder som används på religiösa grunder. Inga intrång görs i rätten att äta kött som slaktats med religiösa metoder. Fjäderfä har inte heller hittills slaktats utan bedövning i slakterier, utan det är fråga om några fåglar som är avsedda för privat bruk. Annat kött som slaktats utan bedövning har även hittills förts in från utlandet. Det finns inget hinder för att skaffa kött som slaktats med religiösa metoder, och de föreslagna bestämmelserna påverkar inte anskaffningen av kött på marknaden.

Förvaltning och tillsyn

Regleringen om tillsyn över djurs välfärd ska preciseras och utökas för att effektivisera tillsynen. I synnerhet utökas tillsynsmyndighetens metoder att ingripa i missförhållanden i anslutning till djurs välfärd. Ett nytt förslag är också tillsynsmyndighetens möjlighet att ge en aktör en uppmaning, om den upptäckta överträdelsen är ringa och missförhållandet kan undanröjas i samband med inspektionen eller utan att ny inspektion förutsätts. En uppmaning är en användbar åtgärd till exempel när en lagstadgad anmälan inte har gjorts eller ett tillstånd inte har sökts och man kan anta att den som är föremål för tillsynen gör anmälan eller ansöker om tillstånd efter att ha uppmanats att göra det. Utskottet konstaterar att bestämmelserna om djurens välbefinnande kan överträdas på många olika sätt. En del av överträdelserna är relativt obetydliga. Många mindre överträdelser åtgärdas också efter tillsynsmyndighetens uppmaning. Som exempel kan nämnas att ett kalvbås är en aning för litet och att djurhållaren korrigerar det efter att ha fått en uppmaning eller ett föreläggande av tillsynsmyndigheten. Utskottet välkomnar att tillsynsmyndigheten har metoder att på olika sätt ingripa i missförhållanden som gäller djurens välbefinnande. På så sätt riktas också de effektivaste åtgärderna mot de allvarligaste överträdelserna av djurskyddskraven.

I praktiken är det ofta djurägarens hälsorelaterade, sociala eller ekonomiska problem som ligger bakom allvarliga överträdelser av djurskyddskraven. Djurskötaren har en avgörande betydelse för djurens välfärd. I princip kan en kunnig djurskötare själv lösa problem som gäller djurens välbefinnande eller söka utomstående hjälp. I praktiken är detta tyvärr inte alltid fallet. Tillsynsmyndigheten enligt lagen om djurvelfärd har till uppgift att fokusera på djurens välbefinnande, och djurägarens välbefinnande ska tryggas på något annat sätt. Därför anser utskottet att det är viktigt att en utmattad djurägare eller en djurägare som lider av andra problem får adekvat hjälp tillräckligt tidigt och att de myndigheter som övervakar djurens välbefinnande har ett fungerande samarbete med andra myndigheter. Med tanke på produktionsdjurens välbefinnande är det viktigt att se till att producenterna orkar med sitt arbete till exempel genom att säkerställa smidiga avbytararrangemang och erbjuda producenterna mångsidig experthjälp med låg tröskel.

Myndighetsuppgifterna i anslutning till lagen om djurvelfärd fördelar sig mellan flera statliga och kommunala myndigheter. I egenskap av centralförvaltningsmyndighet ska Livsmedelsverket planera, styra och utveckla tillsynen över djurs välfärd samt övervaka att bestämmelserna om djurvelfärd följs. Regionförvaltningsverken ska planera, utveckla och styra ordnandet av tillsynen

Betänkande JsUB 33/2022 rd

över djurvälståndet samt utöva tillsyn över efterlevnaden inom sitt verksamhetsområde av bestämmelserna om djurvälstånd. I Livsmedelsverkets och regionförvaltningsverkens uppgifter föreslås främst vissa preciseringar. Enligt 74 § i förslaget till lag om djurvälstånd utövar kommunalveterinären och den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen på nuvarande sätt tillsyn över att bestämmelserna om djurvälstånd följs på kommunens område. Inom samarbetsområdena för det kommunala miljö- och hälsoskyddet har djurskyddstillsynen skötts som ett så kallat statligt uppdrag, varvid den ersättning som kommunen betalas för kommunalveterinärens tillsyn har skötts via regionförvaltningsverken. För djurskyddstillsynens del har kostnaderna enligt utredning nästan tiofaldigats under de senaste 10 åren. Lagförslaget innehåller ingen skyldighet att ordna tillsyn över djurvälstånd också utanför tjänstetid. Detta har motiverats med att skyldigheten kräver tilläggsresurser för tillsynen både i kommunerna och vid regionförvaltningsverken. Bland uppgifterna inom veterinärvården är kommunerna för närvarande skyldiga att utanför tjänstetid ordna endast akut veterinärhjälp.

Lokal myndighet enligt lagen om djurvälstånd är förutom kommunalveterinären och den kommunala hälsoskyddstillsynen också polisen. I lagen föreslås inga ändringar i polisens uppgifter. Enligt polisens egen bedömning innehåller lagförslaget dock flera element genom vilka antalet brott mot djur som anmälts till polisen sannolikt kommer att öka ytterligare. Till exempel antalet polisanmälningar i anslutning till valpfabriker, smuggling och användning av förbjudna avelskombinationer kan öka betydligt i och med lagförslaget. I lagen om djurvälstånd föreslås bestämmelser om Tullens behörighet att vid sidan av andra tillsynsmyndigheter övervaka att bestämmelserna om djurens välbefinnande iakttas vid EU:s inre gränser eller när djur transporteras till ett tredjeland. Tillsynsbefogenheten är ändamålsenlig särskilt med tanke på tillsynen över det föreslagna förbudet mot införsel av hundvalpar och kattungar. En utvidgning av Tullens behörighet jämfört med nuläget förenklar och effektiviserar kontrollerna och ökar kontrollernas effektivitet. Vid beredningen av lagen har det framkommit att Tullen kommer att behöva hjälp för att bedöma djurens välbefinnande i olika kritiska tillsynssituationer som Tullens kompetens inte räcker till för. I propositionen konstateras det att Livsmedelsverket särskilt ska ordna sådan utbildning för Tullen som behövs i frågor som anknyter till tillsynen. Utskottet konstaterar att den nya lagstiftningen kommer att öka utbildningsbehoven hos alla tillsynsmyndigheter. Det är viktigt att säkerställa tillsynsmyndigheternas breda kompetens och tillräckliga resurser med tanke på verkställigheten av lagen.

Bestämmelser om tillsynsmyndighetens rätt att utföra inspektioner föreslås i 78 § i lagen om djurvälstånd. I 5 mom. föreslås bestämmelser om förutsättningarna för inspektion i utrymmen som används för boende av permanent natur. Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet uppmärksamhet vid regleringens förhållande till hemfriden enligt 10 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 106/2022 rd — RP 186/2022 rd). Sett ur proportionalitetssynvinkel har utskottet i sin utlåtandepraxis utgått från att man inte bör ingripa i skyddet för hemfriden för att utreda föga klandervärda förseelser som allra högst bestraffas med böter. I det föreslagna 78 § 5 mom. i lagen om djurvälstånd utsträcks inspektionsbefogenheten på bred front också till situationer där det endast är fråga om gärningar eller försummelser som bestraffas med böter. Således gäller den föreslagna inspektionsbefogenheten på hemfridsskyddade områden också sådana gärningar eller försummelser som enligt grundlagsutskottet inte uppfyller proportionalitetskravet för en sådan inspektionsbehörighet. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår att inspektionströskeln ändras enligt grundlagsutskottets krav på det sätt som beskrivs nedan i detaljmotiveringen.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Bestämmelser om tillsynsmyndighetens rätt att anlita utomstående experter och assistenter vid tillsynen och inspektionen föreslås i 82 § i lagen om djurvelfärd. Möjligheten att anlita en assistent till exempel för att ta fast eller avliva djur vid ordnande av brådiskande hjälp är bra och behövlig, och detta har tillämpats också under rådande lagstiftning. Det är också bra att göra det möjligt att anlita experthjälp till exempel för att identifiera främmande arter. Utskottet anser det vara viktigt att fästa uppmärksamhet vid kompetensen och kunskaperna hos dem som utför tillsynen och dem som assisterar dem och att även till denna del säkerställa en jämlik och samordnad tillsyn i de olika delarna av landet. Utskottet konstaterar dessutom att också djurägaren har rätt att anlita en assistent i tillsynssituationer inom ramen för det normala förvaltningsförfarandet redan nu och på motsvarande sätt också i fortsättningen. Vid verkställigheten av lagen är det viktigt att aktivt lyfta fram denna möjlighet för att säkerställa att djurägarrens rättigheter tillgodoses.

Utskottet noterar slutligen att det i enlighet med regeringsprogrammet har inrättats en visstidstjänst som djurskyddsombudsman. Miljöutskottet har i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet ansett det vara viktigt att djurskyddsombudsmannens uppgift permanentas och att tillräckliga resurser reserveras för detta. Jord- och skogsbruksutskottet anser också att djurskyddsombudsmannens verksamhet är viktig och anser att behovet av en ordinarie post bör utredas. Samtidigt bör uppmärksamhet fästas vid hur man tryggar de tillräckliga resurser som uppgiften kräver i förhållande till effektiviteten. Det är viktigt att säkerställa tillräckligt bred kompetens i en uppgift som berör mycket olika djurarter. Utskottet anser att en lämplig benämning i analogi med andra myndigheter som sköter motsvarande uppgifter är djurombudsman. Samtidigt vill utskottet beakta förslaget att en kollegial nämnd utses i anslutning till Livsmedelsverket. Uppgifterna för och behovet av en sådan kollegial nämnd som på ett allmänt plan bedömer huruvida tillsynen över djurens välbefinnande och tolkningen av lagstiftningen är enhetlig bör också utredas i mån av möjlighet.

Ikraftträdande

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2023. På grund av den tid som gått åt till riksdagsbehandlingen av lagförslagen är den föreslagna tidpunkten för ikraftträdandet inte möjlig. Med tanke på verkställigheten av lagen har det ur tillsynsmyndigheternas synvinkel ansetts viktigt att lagarna träder i kraft vid ingången av tillsynsåret. Ändringar som träder i kraft mitt under tillsynsåret orsakar oöverstigliga problem för verkställigheten, eftersom informationen till djurhållarna och beredskapen inför nya förändringar, utarbetandet av anvisningar och blanketter för tillsynen, tillsynsmyndigheternas utbildningar samt ändringarna i tillsynsprogrammet under tillsynsåret inte lyckas av tekniska skäl och resursskäl. Till exempel kan det under tillsynsåret inte göras några ändringar i den applikation där också bedömningen av påföljderna enligt tvärvillkoren för djurvelfärd sker. Dessutom förutsätter tillämpningen av flera bestämmelser i lagen i praktiken att det finns bestämmelser på förordningsnivå som kompletterar bestämmelserna i lagen, och därför är det motiverat att reservera ytterligare tid för beredningen av förordningen innan lagen träder i kraft. Jord- och skogsbruksutskottet anser följaktligen att det är motiverat att de lagar som ingår i propositionen träder i kraft vid ingången av 2024.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om djurvelfärd

2 kap. Allmänna principer och ansvar för djur

9§. Ändring av förteckningarna över djurarter. I paragrafen föreslås bestämmelser om ändring av de förteckningar över djurarter som utgör bilagor till lagen. Grundlagsutskottet har som sagt i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet påpekat att bilagan till lagen är en del av lagen och att den ändras på samma sätt som lagen i övrigt. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår därför att paragrafen och dess rubrik preciseras så att det i paragrafen tydligt föreskrivs om myndigheternas behörighet att föreslå ändringar för ministeriet och bedöma förteckningarnas innehåll. I paragrafens rubrik föreslås en hänvisning till förslagen om ändring av förteckningarna. Eftersom avsikten inte är att i paragrafen föreskriva om utövandet av den lagstiftningsbehörighet som enligt 3 § i grundlagen tillkommer riksdagen och om den anknyttande ändringen av den förteckning som utgör bilaga till lagen, föreslår jord- och skogsbruksutskottet att 1 mom. i propositionen stryks. Hänvisningen i det nya 3 mom. till 2 mom. ändras till en hänvisning till 1 mom.

3 kap. Behandling av djur

16§. Vem som får utföra ingrepp och användning av smärtlindring. I paragrafen föreslås bestämmelser om de krav som ställs på den som utför operationer eller gör andra smärtsamma ingrepp och om användningen av smärtlindring. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår att 1 mom. preciseras så att det på samma sätt som i 15 § i lagförslaget hänvisas till ingrepp som orsakar smärta eller lidande. I 3 mom. föreslås bestämmelser om ett bemyndigande att utfärda förordning, med stöd av vilket närmare bestämmelser får utfärdas om de metoder som ska användas vid ingreppen och om behövlig smärtlindring samt bestämmelser om den utbildning och behörighet som krävs av andra än utövare av veterinäryrket. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår utifrån grundlagsutskottets utlåtande att 3 mom. 2 punkten preciseras så att där uttryckligen hänvisas till de som gör ingrepp som avses i 1 mom.

8 kap. Hållande av tillstånds- eller anmälningspliktiga djur

57§. Anmälan om husdjursgård. I paragrafen föreskrivs om anmälningsskyldighet för den som håller en husdjursgård. I praktiken kommer merparten av anmälningarna enligt förhandsbedömningar att göras via en elektronisk tjänst, varvid djurhållaren registrerar uppgifterna direkt i det elektroniska systemet. Med tanke på anmälningar i pappersform är det dock nödvändigt att föreskriva om den myndighet som registrerar uppgifterna i det elektroniska systemet. Utskottet föreslår att anmälningsskyldigheten enligt paragrafen förtydligas i fråga om den myndighet som tar emot anmälan. Utskottet föreslår att paragrafen ändras så att tilläggsuppgifterna om djurhållarens behörighet och utredningen om djurens skötsel anmäls till regionförvaltningsverket, som för in dem i djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser.

58§. Anmälan om uppfödning av vilda djurarter i hägn. På motsvarande sätt som beskrivits ovan i fråga om 57 § är det nödvändigt att förtydliga också anmälningsskyldigheten i fråga om uppfödning av vilda djurarter i hägn i fråga om den myndighet som tar emot anmälan. Utskottet

Betänkande JsUB 33/2022 rd

föreslår att paragrafen ändras så att tilläggsuppgifterna om djurhållarens behörighet, utredningen om djurens skötsel och uppgifter om viltvårdssyfte anmäls till regionförvaltningsverket, som för in dem i djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser.

59§. Uppfödningstall för broilrar. På motsvarande sätt som beskrivits ovan i fråga om 57 och 58 § är det nödvändigt att förtydliga också anmälningsskyldigheten i fråga om den myndighet som tar emot anmälan. Utskottet föreslår att 1 mom. ändras så att tilläggsuppgifter om uppfödningssavdelningarna ska anmälas till regionförvaltningsverket, som för in dem i registret över djurhållningsplatser.

60§. Yrkesmässigt eller annars storskaligt hållande av sällskaps- eller hobbydjur. På motsvarande sätt som beskrivits ovan i fråga om 57 och 58 § samt 59 § 1 mom. är det nödvändigt att i paragrafens 2 mom. förtydliga också anmälningsskyldigheten för den som håller hästdjur i fråga om den myndighet som tar emot anmälan. Utskottet föreslår att 2 mom. ändras så att tilläggsuppgifterna om djurhållarens behörighet och utredningen om djurens skötsel anmäls till regionförvaltningsverket, som för in dem i djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser.

9 kap. Avlivning av djur

65§. Slakt av djur. I sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet har grundlagsutskottet som sagt förutsatt att jord- och skogsbruksutskottet ändrar de föreslagna slaktbestämmelserna så att de möjliggör ett undantag från de föreslagna slaktbestämmelserna likt det gällande undantaget så att religion kan utövas på ett sätt som tryggar friheten. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår att paragrafen kompletteras med nya 2 och 3 mom., som till sitt innehåll motsvarar bestämmelserna om särskild slaktmetod som används på religiösa grunder i 33 b § i den gällande djurskyddslagen. Enligt det föreslagna nya 2 mom. är en sådan religiös slaktmetod tillåten där blodavtappningen inleds samtidigt som djuret bedövas eller där fjäderfän, med undantag av ratiter, slaktas genom att halsen snabbt skärs av med ett vasst instrument. Sådan slakt är tillåten endast i slakterier i närvaro av en besiktningsveterinär. I det nya 3 mom. föreslås för tydlighetens skull bestämmelser om att djuret inte får bli föremål för andra åtgärder i anslutning till slakt förrän det har dött.

66§. Tillämpning av avlivningsförfordningen på avlivning och slakt av djur. I 2 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning om avlivning av djur på andra ställen än i slakterier. I specialmotiveringen till paragrafen beskrivs tillämpningen av EU:s avlivningsförfordning på fisk och hägnat vilt, inklusive renar. Avsikten är att med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning också i fråga om dessa djurarter utfärda nationella bestämmelser som kompletterar avlivningsförfordningen. Utskottet föreslår att bemyndigandet att utfärda förordning preciseras genom att det till 2 mom. fogas ett omnämnande av slakt av renar, hägnat vilt och fisk.

11 kap. Tillsyn

78§. Inspektion och provtagning. I paragrafen föreslås bestämmelser om tillsynsmyndighetens rätt att utföra inspektioner och provtagning. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår att paragrafens finska rubrik ändras tekniskt så att ett onödigt mellanstreck stryks.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

I 5 mom. föreslås bestämmelser om förutsättningarna för inspektion i utrymmen som används för boende av permanent natur. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet på det sätt som beskrivs ovan i utskottets överväganden förutsatt att jord- och skogsbruksutskottet höjer tröskeln för en sådan inspektion i utrymmen som omfattas av hemfriden enligt 10 § 1 mom. i grundlagen för att säkerställa att regleringen är proportionerlig. Enligt grundlagsutskottets utlåtande är detta möjligt till exempel genom att begränsa inspektionsrätten till situationer där det finns anledning att misstänka en väsentlig eller allvarlig överträdelse av bestämmelserna om djurens behandling, skötsel eller djurhållningsplats på ett sätt som är straffbart enligt lag. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår att 5 mom. kompletteras så att en förutsättning för den inspektion som föreskrivs där är att det finns anledning att misstänka väsentlig eller allvarlig överträdelse av bestämmelserna om välfärd.

80§. Rätt att få information. I paragrafen föreslås bestämmelser om tillsynsmyndighetens rätt att få information. I 3 mom. preciseras rätten att få information enligt 1 mom. i fråga om känsliga personuppgifter. Utskottet föreslår att formuleringen i paragrafen förtydligas så att det föreslagna 3 mom. blir 2 mom. och i det hänvisas det i enlighet med paragrafens rubrik till rätten att få information i stället för till rätten att få uppgifter. I den finska versionen föreslås ändringar i verbformen. Till det nya 3 mom. fogas en hänvisning inte bara till 1 mom. utan också till det nya 2 mom.

83§. Inspektionsförfarande och hörande av part. I 2 mom. föreslås en allmän hänvisning till förvaltningslagen i fråga om hörande av en part. Enligt det föreslagna 2 mom. är det dock möjligt att i vissa situationer avvika från hörandet av en part på grund av ärendets brådskande natur. Tryggande av djurs välfärd kan förutsätta sådana nödvändiga åtgärder som inte kan fördröjas, såsom att se till att ett djur får vård. Till denna del hänvisas det i det föreslagna 2 mom. bland annat till 98 § om försäljning, annan överlåtelse och avlivning av djur. Utskottet föreslår att hänvisningen till 98 § 2 mom. i 2 mom. ändras till att gälla 98 § 1 mom.

14 kap. Straffbestämmelser

109§. Djurskyddsförseelse. I paragrafen föreslås bestämmelser om djurskyddsförseelse som i huvudsak motsvarar 54 § i den gällande djurskyddslagen. Det föreslås också att det i paragrafen tas in en del nya kriminaliseringar. Enligt den föreslagna 1 mom. 12 punkten ska det vara straffbart att i samband med slakt av djur i strid med 65 § 1 mom. uppsåtligen eller av oaktsamhet försumma att bedöva eller avliva djuret före blodavtappningen eller bryta mot förbudet att utsätta djuret för andra åtgärder innan djuret har dött. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår på det sätt som beskrivs ovan att 65 § om slakt av djur kompletteras med ett nytt 2 mom. om religiös slaktmetod. På grund av ändringsförslaget till 65 § föreslår utskottet också att 1 mom. 12 punkten kompletteras så att där också hänvisas till försummelse av kraven på religiös slaktmetod enligt 65 § 2 mom.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet behandlat den straffrättsliga legalitetsprincipen och ansett att paragrafen bör ses över i sin helhet i förhållande till kravet på exakthet i fråga om det straffrättsliga rekvisitet, som härleds ur 8 § i grundlagen. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår utifrån sin granskning vissa preciseringar i 2 mom.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Enligt 2 mom. 2 punkten i den föreslagna paragrafen är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försumma den uppsiktsskyldighet enligt 11 § 2 mom. som gäller ”barn som är yngre än 15 år”. Enligt det föreslagna 11 § 2 mom. ska föräldrar eller andra vårdnadshavare till eller andra personer som har uppsikt över ett barn som inte har fyllt 15 år vara skyldiga att se till att barnet inte behandlar djur på ett sätt som strider mot 13 §. Utskottet föreslår att ordalydelsen i 2 mom. 2 punkten i den finska versionen ändras.

Enligt 2 mom. 22 punkten i den föreslagna paragrafen är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot ett djurhållningsförbud eller fungera som mellanhand för någon annan i syfte att kringgå ett djurhållningsförbud. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår att 2 mom. 22 punkten preciseras så att där hänvisas till djurhållningsförbud enligt 17 kap. 23 § i strafflagen.

2. Lagen om ändring av 12 § i lagen om utövning av veterinäryrket

12§. Anmälningsskyldighet. I 2 mom. föreslås bestämmelser om veterinärers skyldighet att anmäla sådana omständigheter som är nödvändiga för att förhindra spridning av djursjukdomar. Utskottet föreslår att momentet kompletteras med en ny sjukdom, dvs. en ny djursjukdom som definierats i enlighet med lagstiftningen om djursjukdomar.

9. Lagen om ändring av 38 och 41 § i naturvårdslagen

Lagrubriken. Efter att propositionen överlämnades har riksdagen antagit en ny naturvårdslag (9/2023), som träder i kraft den 1 juni 2023. Också i den nya naturvårdslagen hänvisas det till den djurskyddslag som föreslås bli upphävd, så hänvisningen behöver korrigeras så att den motsvarar den nya lagen om djurvälstånd. Den enda hänvisningen till djurskyddslagen i den nya naturvårdslagen finns i 71 §. Eftersom lagförslaget gäller ändring av endast en paragraf, bör paragrafen anges också i lagrubriken. Utskottet föreslår att lagrubriken preciseras till denna del.

38§. Fridlysning av djurarter. I 38 § i den gällande naturvårdslagen, som gäller fridlysning av djurarter, hänvisas det till den djurskyddslag som föreslås bli upphävd. Bestämmelser om fridlysning av djur- och växtarter finns i 69 § i den nya naturvårdslagen som träder i kraft den 1 juni 2023. I paragrafen finns ingen sådan hänvisning till djurskyddslagen som motsvarar den gällande lagen, så det är inte nödvändigt att ändra paragrafen i detta sammanhang.

41§. Fridlysta djur som påträffas i hjälplöst tillstånd. I 41 § i den gällande naturvårdslagen, som gäller fridlysta djur som påträffas i hjälplöst tillstånd, hänvisas det till den naturvårdslag som föreslås bli upphävd. En motsvarande bestämmelse om fridlysta djur som påträffas i hjälplöst tillstånd finns i 71 § i den nya naturvårdslagen som träder i kraft den 1 juni 2023. Utskottet föreslår att 71 § i den nya naturvårdslagen ändras så att där hänvisas till den föreslagna lagen om djurvälstånd i stället för till djurskyddslagen.

LM 10/2021 rd

I 9 kap. i förslaget till lag om djurvälstånd ingår bestämmelser om avlivning och slakt av djur. Det föreslås i lagförslaget att bestämmelserna om slakt av djur ändras på samma sätt som i lagmotioken, alltså så att djur alltid ska bedövas före blodavtappningen. I sitt utlåtande till jord- och skogs-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

bruksutskottet anser grundlagsutskottet dock att den begränsning av den i 11 § i grundlagen garanterade friheten att utöva religion som den föreslagna bestämmelsen innebär inte står i rätt proportion till det mål för djurskyddet som ligger till grund för förbudet. Grundlagsutskottet har förutsatt att bestämmelserna ändras. Jord- och skogsbruksutskottet har ovan i detaljmotiveringen föreslagit att 65 § i lagförslaget om slakt av djur kompletteras så att de motsvarar 33 b § i den gällande djurskyddslagen. Därför föreslår utskottet att lagmotionen förkastas.

LM 35/2021 rd

I 3 kap. i det förslag till lag om djurvälstånd som ingår i propositionen finns ett motsvarande förbud som i lagmotionen mot att använda och innehå redskap för att styra och kontrollera djur och som orsakar smärta för djur. Utskottet föreslår därför att lagmotionen förkastas.

LM 39/2022 rd

I propositionsmotiven granskas djurens egenvärde ingående. Djurens egenvärde anses framgå av syftet enligt 1 § 2 mom. i förslaget till lag om djurvälstånd, dvs. att öka respekten för och god behandling av djur. Den i lagen inskrivna respekten för djur som grundar sig på djurens egenvärde motsvarar enligt utskottet i stor utsträckning det som föreslås i lagmotionen om att djurs egenvärde ska tas in i lagen. Utskottet föreslår därför att lagmotionen förkastas.

AM 32/2019 rd och 117/2022 rd

I de åtgärdsmotioner som har samband med behandlingen av propositionen föreslås åtgärder för att effektivisera insamlingen av uppgifter särskilt i fråga om hundangrepp och de hundraser som gör sig skyldiga till sådana. I förslaget till lag om djurvälstånd ingår flera förslag till bestämmelser som förbättrar myndigheternas och medborgarnas möjligheter att få information om djur och problem med djurhållningen. Informationsutbytet mellan myndigheter, såsom polisen samt statliga och kommunala tillsynsmyndigheter, förbättras särskilt. Efter att åtgärdsmotion AM 32/2019 rd lagts fram har det föreskrivits om obligatorisk identifieringsmärkning och registrering av hundar i jord- och skogsbruksministeriets förordning (1/2021), som träder i kraft vid ingången av 2023. Det gör det möjligt att i större omfattning samla in uppgifter om hundar. När det gäller uppgifterna om hundar anser utskottet att också bestämmelserna i förslaget till lag om djurvälstånd om uppgifter som ska lämnas vid överlåtelse av hundar och i förslaget till ändring av lagen om utövning av veterinäryrket om utvidgning av veterinärens anmälnings- och upplysningsskyldighet är av betydelse. Utskottet föreslår att åtgärdsmotionerna förkastas.

AM 80/2020 rd, AM 109/2020 rd och AM 23/2021 rd

I de åtgärdsmotioner som har samband med behandlingen av propositionen är det fråga om pälsfarmning. Förslagen går ut på att utreda branschens framtidsutsikter och att lägga ner eller utvidga branschen. I 8 § 1 mom. i den föreslagna lagen om djurvälstånd anges förutsättningarna för att djur ska få hållas som produktionsdjur, sällskaps- och hobbydjur eller cirkusdjur eller i ambulerande djurutställningar. En förteckning som gäller andra djur än sällskaps- och hobbydjur ingår i bilaga 1 till den föreslagna lagen. Alla arter av produktionsdjur som för närvarande hålls i Finland ingår i bilaga 1, i vilken således också uppräknas rävar, fjällrävar, mink, mårhund, sobel och il-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

ler som farmas. Lagförslaget innehåller också bestämmelser om grunderna för ändring av djurartförteckningarna och om förfarandet i samband med det. Ändringar i förteckningarna ska basera sig på vetenskapliga rön om hållning av djurarter eller på praktisk erfarenhet. Utskottet anser att förfarandet enligt lagförslaget är motiverat och föreslår att åtgärdsmotionerna förkastas.

AM 112/2020 rd

Lagen om identifiering och registrering av djur trädde i kraft den 1 januari 2022. I lagen föreskrivs också om identifiering och registrering av sällskapsdjur, men närmare bestämmelser om identifiering av olika djurarter utfärdas genom förordning. Registreringsskyldigheten för identifieringsmärkning av sällskapsdjur träder i kraft i fråga om katter från och med ingången av 2026 och avsikten är att registret ska vara fullständigt från och med ingången av 2027. Bestämmelser om den registrering och identitetsmärkning av katter som avses i åtgärdsmotionen har således utfärdats med stöd av lagen om identifiering och registrering av djur. Utskottet föreslår därför att åtgärdsmotionen förkastas.

AM 118/2020 rd

I 25 § i förslaget till lag om djurvälstånd föreslås bestämmelser om allmänna avelsmål och om förbjuden avel. Enligt lagförslaget blir det på samma sätt som föreslås i motionen förbjudet att använda sådana avelskombinationer som sannolikt överför sjukdomar eller andra egenskaper som medför betydande men för avkommans välfärd. Utskottet föreslår därför att åtgärdsmotionen förkastas.

AM 90/2022 rd

I förslaget till lag om djurvälstånd preciseras och utvidgas bestämmelserna om skötsel av vilda djur. Ett nytt krav som införs är skyldighet för kommunen att se till att sjuka och skadade vilda djur som förts till veterinärmottagning som kommunen ordnat avlivas. I praktiken kan kommunen om den så vill ordna även vård av första hjälpen-typ för djur på mottagningen. På grund av den specialkompetens som skötseln av vilda djur förutsätter och de kostnader som den medför gäller den skyldighet som föreslås i lagen dock endast ordnande av avlivning av djur. Utskottet anser att den regleringsmodell som föreslås i lagförslaget är ändamålsenlig och föreslår att åtgärdsmotionen förkastas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 3—8 och 10 i proposition RP 186/2022 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1, 2 och 9 i proposition RP 186/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Riksdagen förkastar förslaget om att inleda lagberedning i medborgarinitiativ MI 4/2021 rd.

Riksdagen förkastar lagförslagen i lagmotionerna LM 10/2021 rd, LM 35/2021 rd och 39/2022 rd.

Riksdagen förkastar åtgärdsmotionerna AM 32/2019 rd, AM 80/2020 rd, AM 109/2020 rd, AM 112/2020 rd, AM 118/2020 rd, AM 23/2021 rd, AM 90/2022 rd och AM 117/2022 rd.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om djurvelfärd

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja djurvelfärden och att på bästa möjliga sätt skydda djur mot men för deras välfärd.

Lagen syftar också till att öka respekten för djur och främja god behandling av djur.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag ska tillämpas på alla djur.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

3 §

Verkställighet av Europeiska unionens lagstiftning samt konventioner

Denna lag innehåller bestämmelser om verkställigheten av följande EU-rättsakter som gäller djurvälstånd och av rättsakter som utfärdats med stöd av dem till den del som det inte föreskrivs om verkställigheten av dem i någon annan lag:

1) rådets förordning (EG) nr 1099/2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning, nedan *avlivningsförordningen*,

2) rådets förordning (EG) 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97,

3) Europaparlamentets och rådet förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*.

I lagen föreskrivs det dessutom om verkställigheten av följande EU-rättsakter samt om verkställigheten av avtal som är bindande för Finland eller Europeiska unionen till den del det inte föreskrivs om verkställigheten av dem i någon annan lag:

1) rådets direktiv om 98/58/EG om skydd av animalieproduktionens djur,
2) rådets direktiv 2008/120/EG om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning,
3) rådets direktiv 1999/22/EG om hållande av vilda djur i djurparker, nedan *djurparksdirektivet*,

4) rådets direktiv 1999/74/EG om att fastställa miniminormer för skyddet av värphöns,
5) rådets direktiv 2007/43/EG om fastställande av minimiregler för skydd av slaktkycklingar,
6) rådets direktiv 2008/119/EG om fastställande av lägsta djurskyddskrav för kalvar,
7) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål,

8) den europeiska konventionen om skydd av animalieproduktionens djur (FördrS 47/1992),
9) den europeiska konventionen om skydd av djur som förs till slakt (FördrS 48/1992),
10) den europeiska konventionen om skydd av sällskapsdjur (FördrS 49/1992).

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om skydd av djur vid transport och i anslutning därtill finns i rådets förordning (EG) 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97 och i lagen om transport av djur (1429/2006). Bestämmelser om skydd av djur som används för vetenskapli-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

ga ändamål eller undervisningsändamål finns i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013).

I fråga om jakt, fiske, hantering av risker som orsakas av främmande arter, naturskydd, medicinsk behandling av djur, bekämpning av djursjukdomar, offentlig kontroll av införsel av djur i Europeiska unionen, identifiering av djur, avelsverksamhet och genteknik iakttas dessutom vad som förskrivs särskilt.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *djurvälfärd* ett djurs upplevelse av sitt eget fysiska och mentala tillstånd,
- 2) *förteckningar över djurarter* de förteckningar över djur och djurarter som avses i 8 § 2 mom.,
- 3) *djurhållare* en fysisk eller juridisk person som ansvarar för ett djur eller sköter om det permanent eller tillfälligt,
- 4) *djurägare* en fysisk eller juridisk person som äger ett djur,
- 5) *verksamhetsutövare* den som professionellt eller annars storskaligt håller djur eller den som i sin näringsverksamhet tillverkar, importerar, exporterar, via Finland transporterar, saluför, tillhandahåller, säljer eller annars överlåter eller förmedlar redskap, anordningar eller ämnen som är avsedda för skötsel och hantering av djur,
- 6) *tillsynsmyndighet* regionförvaltningsverket, Tullen, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen och polisen samt Livsmedelsverket när det gäller i livsmedelslagen (297/2021) avsedda slakterier och inrättningar för vilthantering samt anläggningar som finns i anslutning till dem samt Livsmedelsverket på gränskontrollstationer som avses i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019),
- 7) *vilt* ett sådant i naturen levande djur som tillhör en vild djurart och som är fött i naturen eller som har fötts upp för att frisläppas i naturen, dock inte ett djur som har rymt från människans vård och som kan särskiljas från djur som är födda i naturen,
- 8) *bestämmelser om djurvälfärd* denna lag, bestämmelser som meddelats med stöd av den och sådan EU-lagstiftning om djurvälfärd som är direkt tillämplig,
- 9) *produktionsdjur* djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel, ull, skinn eller päls eller för annan typ av produktion, dock inte vilda djur eller djur som hålls för deltagande i tävlingar, utställningar, kulturella eller idrottsliga evenemang och motsvarande aktiviteter, och inte djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål,
- 10) *yrkesmässig eller annars storskalig djurhållning* tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt 50 och 57—61 § samt sådant hållande av produktionsdjur för vilket djurhållaren har rätt att få jordbruksstöd för husdjursskötsel och annat motsvarande hållande av produktionsdjur som ska betraktas som näringsverksamhet,
- 11) *djurhållningsplats* en box eller ett bås, en bur, en bassäng, en inhägnad, en bostad, en ladugård eller ett stall eller någon kombination av dessa samt andra utrymmen, lokaler eller avgränsade områden där man håller djur antingen permanent eller tillfälligt,
- 12) *permanent djurhållningsplats* den djurhållningsplats där djuret tillbringar största delen av sin tid,

Betänkande JsUB 33/2022 rd

13) *djurtävling* evenemang som arrangeras för att rangordna djur eller djur och människor utifrån deras prestationer eller för att bedöma djurs egenskaper, läggning eller färdigheter; som djurtävling betraktas dock i regel inte evenemang som arrangeras för bedömning av i huvudsak djurens utseende,

14) *djurutställning* evenemang, tillställningar, föreställningar eller uppvisningar som arrangeras för att presentera djur eller deras färdigheter eller läggning för allmänheten eller vars huvudsakliga syfte är att bedöma djurs utseende,

15) *djurpark* en permanent anläggning där i huvudsak djur som tillhör vilda arter hålls för att förevisas för allmänheten,

16) *permanent djurutställning* en permanent anläggning där enbart eller i huvudsak andra djur än sådana som tillhör vilda djurarter hålls för att förevisas för allmänheten och där det förevisade antalet vilda djur eller djurarter är litet och djuren inte tillhör djurarter som är särskilt viktiga med avseende på naturskyddsvärdet, dock inte en husdjursgård,

17) *husdjursgård* en permanent anläggning där enbart sådana däggdjurs- och fågelarter som enligt 8 § 2 mom. får hållas som produktionsdjur samt hundar (*Canis familiaris*) och katter (*Felis silvestris catus*) hålls för att förevisas för allmänheten,

18) *ambulerande djurutställning* en ambulerande anläggning där djur hålls för att förevisas för allmänheten,

19) *cirkus* en ambulerande eller permanent anläggning där djur inför publik upprepade gånger utför konster som de dresserats att utföra.

Med permanent djurutställning enligt 16 punkten och husdjursgård enligt 17 punkten avses också en sådan anläggning där allmänheten har möjlighet att delta i djurens skötsel eller annan verksamhet av betydelse för djurens välfärd.

2 kap

Allmänna principer och ansvar för djur

6 §

Allmänna principer

Djur ska behandlas väl och med respekt. Ett djur får inte tillfogas onödig smärta eller onödigt lidande och djurets välfärd får inte äventyras i onödan.

Djur som hålls av människan får inte lämnas utan skötsel eller överges.

7 §

Att hjälpa sjuka eller skadade djur

Den som påträffar ett husdjur eller ett annat hållt djur som är sjukt eller skadat eller annars i hjälplöst tillstånd ska själv hjälpa djuret eller göra anmälan om djuret till djurägaren eller djurhållaren eller till tillsynsmyndigheten.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Om det är oskäligt svårt att få tag på en person som avses i 1 mom. och djurets tillstånd är sådant att det vore uppenbart grymt mot djuret att hålla djuret vid liv, får djuret avlivas. En i 1 mom. avsedd anmälan om saken ska göras utan dröjsmål.

Vilda djur som är sjuka, skadade eller annars i hjälplöst tillstånd ska hjälpas. Om djurets tillstånd är sådant att det vore uppenbart grymt mot djuret att hålla djuret vid liv, ska djuret avlivas eller avlivningen ombesörjas. Kommunen ska sörja för att sjuka eller skadade vilda djur som förts till en av kommunen ordnad veterinärmottagning avlivas.

8 §

Begränsningar som gäller hållande av djurarter och djur

Endast sådana djur och djurarter får hållas som produktionsdjur, sällskaps- och hobbydjur eller cirkusdjur eller i ambulerande djurutställningar, vilkas djurhållning enligt tillgänglig vetenskaplig kunskap och praktisk erfarenhet är möjlig att ordna så att

1) djuren har möjlighet att tillfredsställa sina väsentliga beteendemässiga behov när det gäller rörelse, vila, kroppsvård, sökande efter föda och andra motsvarande aktiviteter samt i sociala relationer,

2) djurens fysiologiska behov kan tillgodoses,

3) ändamålsenliga djurhållningsplatser kan ordnas för djuren, och

4) djuren kan ges ändamålsenlig vård om de insjuknar eller skadas.

Som produktionsdjur eller cirkusdjur eller i ambulerande djurutställningar får hållas endast de djurarter som räknas upp i förteckningarna i bilaga 1. Bestämmelser om vilka djur och djurarter som får hållas som sällskaps- och hobbydjur utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om innehav av invasiva främmande arter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter, nedan *förordningen om främmande arter*, samt i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (1709/2015).

9 §

Förslag till ändring av förteckningarna över djurarter

~~I förteckningarna över djurarter kan nya djurarter läggas till eller djurarter strykas utifrån tillgänglig vetenskaplig kunskap eller praktisk erfarenhet som gäller hållande av djurarten i fråga.~~

Livsmedelsverket kan göra framställningar till jord- och skogsbruksministeriet om djurarter som ska läggas till i förteckningarna över djurarter på eget initiativ eller på grund av ansökningar som verket mottagit.

Naturresursinstitutet ger oberoende vetenskaplig sakkunnighjälp vid bedömningen av om förteckningarna över djurarter är tidsenliga.

Närmare bestämmelser om innehållet i en i ~~2~~¹ mom. avsedd ansökan, om den utredning som ska fogas till ansökan samt om behandlingen av ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

10 §

Avvikelse från förteckningen över djurarter

Livsmedelsverket får i enskilda fall på ansökan bevilja tillstånd att hålla ett eller flera djur som inte finns upptagna i förteckningen över djurarter. Tillstånd får beviljas, om djurhållningen utifrån tillgänglig vetenskaplig kunskap eller praktisk erfarenhet kan ordnas på det sätt som avses i 8 § 1 mom.

Naturresursinstitutet lämnar oberoende vetenskaplig sakkunnighjälp för bedömningen av om grunder för beviljande av tillstånd enligt 1 mom. föreligger.

Närmare bestämmelser om innehållet i ansökan och om den utredning som ska fogas till ansökan samt om behandlingen av ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Ansvar för djurs välfärd i vissa fall

Ett barn som är yngre än sexton år får inte ensamt ansvara för ett djurs välfärd.

Föräldrar eller andra vårdnadshavare till eller andra personer som har uppsikt över ett barn som inte har fyllt 15 år är skyldiga att se till att barnet inte behandlar djur på ett sätt som strider mot 13 §.

3 kap.

Behandling av djur

12 §

Allmänna krav på behandlingen

Djur ska behandlas lugnt. Vid hantering och dressyr av ett djur ska såvitt möjligt tas fasta på djurets arttypiska beteende.

Djur ska vänjas vid hantering och de förhållanden under vilka de hålls, om det kan anses ändamålsenligt med hänsyn till djurarten och djurhållningsformen. Om ett djur inte är vant vid hantering, ska detta beaktas när djuret hanteras. Vilda djur ska hanteras så att de inte blir onödigt tama.

Närmare bestämmelser om hantering av djur samt om hur djur ska vänjas vid hantering och vid de förhållanden under vilka djuren hålls får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

13 §

Förbjuden behandling

Ett djur får inte behandlas eller dresseras hårdhänt eller på något annat sätt som orsakar djuret onödig smärta eller onödigt lidande. Djuret får inte bindas eller tjudras på ett sätt som orsakar onödig smärta eller onödigt lidande.

Ett djur får inte överansträngas eller hållas i oskäligt sträng tukt. När ett djur dresseras och används ska nivån på djurets kunnande och dess prestationsförmåga beaktas. Djuret får inte tvingas att försöka anstränga sig på ett sätt som överstiger deras naturliga läggning eller krafter.

Ett djur får inte tillfogas skada i onödan. Som onödigt skadande av ett djur betraktas inte användning av hundar eller andra djur i myndighetsverksamhet i sådana uppdrag som anknyter till djurets användningsändamål och som på grund av uppdragets art är förknippade med risk för att djuret skadas.

Ett djur får inte färgas i syfte att förändra djurets utseende.

Närmare bestämmelser om vad som ska betraktas som hårdhänt behandling eller dressyr, överansträngning, oskäligt sträng tukt eller tillfogande av onödig skada får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Könsumgänge med djur

En människa får inte ha könsumgänge med ett djur. Med könsumgänge avses i denna lag inträngande med människans könsorgan i djurets kropp eller inträngande i djurens könsorgan eller anus eller tagande av djurets könsorgan i människans kropp.

Vad som föreskrivs i 1 mom. utgör dock inget hinder för en åtgärd som är nödvändig av veterinärmedicinska eller avelsmässiga orsaker eller av någon annan motsvarande godtagbar orsak.

15 §

Ingrepp på djur

En operation eller något annat ingrepp som orsakar smärta eller lidande får utföras på ett djur endast om det är motiverat med hänsyn till djurets välfärd.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. är det dock tillåtet att

- 1) märka djuret med en metod som orsakar kortvarig och lindrig smärta,
- 2) ta sådana blod- och vävnadsprov av djuret som annan lagstiftning förutsätter,
- 3) förstöra hornanlaget hos eller avhorna nötkreatur och getter,
- 4) kastrera eller sterilisera djur,
- 5) utföra en operation eller något annat ingrepp som orsakar ett djur smärta eller lidande, om ingreppet behövs för att underlätta hanteringen av djuret, säkerställa människors eller andra djurs hälsa eller trygghet eller bestämma djurets avelsvärde eller av någon annan motsvarande tvingande orsak som hänför sig till djurhållningen, samt

6) seminera djur och vidta andra åtgärder som anknyter till artificiell reproduktion samt den reproductiva hälsan.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Ett djur som har genomgått en operation eller ett ingrepp som orsakar smärta eller lidande och som utförts i syfte att förändra djurets utseende får inte användas i tävlingar eller ställas ut.

Närmare bestämmelser om ingrepp enligt 2 mom. 5 punkten samt om seminering av djur och andra åtgärder som anknyter till artificiell reproduktion samt den reproduktiva hälsan enligt 2 mom. 6 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om de metoder som ska användas vid ingrepp enligt 2 mom. och vid seminering av djur får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om förbjudna ingrepp i syfte att förändra djurs utseende och om andra förbjudna ingrepp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Vem som får utföra ingrepp och användning av smärtlindring

En enligt 15 § tillåten operation eller annat tillåtet ingrepp som orsakar ett djur smärta eller lidande får utföras endast av den som utövar veterinäryrket eller av någon annan som har genom förordning fastställd behövlig utbildning eller annan tillräcklig kompetens för att utföra ingreppet.

I samband med smärtsamma ingrepp ska smärtlindring användas, om inte den smärta som ingreppet vållar är kortvarig eller om ingreppet inte tål uppskov.

Genom förordning av statsrådet

1) får närmare bestämmelser utfärdas om metoder och behövlig smärtlindring som ska användas vid ingrepp,

2) utfärdas bestämmelser om den utbildning och behörighet som förutsätts av andra enligt 1 mom. än utövare av veterinäryrket.

17 §

Redskap, anordningar och ämnen

Redskap, anordningar och ämnen som är avsedda för skötsel och hantering av djur ska vara lämpliga för sitt ändamål och de får inte orsaka djur onödig smärta eller onödigt lidande eller risk för skador. Ett djur får inte ges ämnen som är farliga för djurets välfärd, om det inte är fråga om veterinärmedicinsk vård eller avlivning av djuret eller någon behandling som tillåts särskilt någon annanstans i lagstiftningen.

En verksamhetsutövare som i sin näringsverksamhet tillverkar, inför i landet, exporterar, transiterar genom Finland, saluför, bjuder ut, säljer eller på något annat sätt överlåter eller förmedlar redskap, anordningar eller ämnen som är avsedda för skötsel och hantering av djur, ska med sådan noggrannhet och yrkesskicklighet som omständigheterna kräver försäkra sig om att redskapen, anordningarna och ämnena uppfyller de krav som ställs i denna lag och med stöd av den.

Närmare bestämmelser om de krav som ställs på redskap, anordningar och ämnen som är avsedda för skötsel, hantering och avlivning av djur inom olika djurarter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

18 §

Förbjudna redskap och anordningar

Det är förbjudet att marknadsföra, importera, tillverka, sälja, överlåta, använda och inneha sådana redskap och anordningar som är avsedda för skötsel, hantering, fasttagande, transport, bedövning eller avlivning av djur, om det är uppenbart att deras användning orsakar djuret onödig smärta eller onödigt lidande.

I 1 mom. avsedda redskap eller anordningar som är avsedda för skötsel och hantering av djur är

1) tagghalsband, taggbetsel och taggsporrar samt sådana andra motsvarande redskap för att styra och kontrollera djur som orsakar djuret smärta,

2) elhalsband och andra på djuret fästa anordningar som ger det elstötar, dock inte anordningar som används i veterinärmedicinskt syfte eller vid fysikalisk behandling av djur,

3) andra än i 1 och 2 punkten avsedda redskap och anordningar som är avsedda för skötsel, hantering, fasttagande, transport, bedövning eller avlivning av djur, vilkas användning uppenbart orsakar djur onödig smärta, onödigt lidande eller risk för skada.

Närmare bestämmelser om vilka andra redskap eller anordningar än de som avses i 2 mom. 3 punkten som kan betraktas som sådana att deras användning uppenbart orsakar djur onödig smärta, onödigt lidande eller risk för skada får utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 §

Samlande av förbjudna redskap och anordningar

Vad som föreskrivs i 18 § gäller inte marknadsföring, införsel i landet, tillverkning, överlåtelse eller innehav av historisk eller konstnärligt värdefulla förbjudna redskap och anordningar.

Ett föremål betraktas som historiskt värdefullt, om det har anknytning till en betydande person, tilldragelse, plats eller tidsepok eller om det på grund av sin ålder eller raritet eller på grund av att det är representativt för denna typ av föremål eller av någon annan därmed jämförbar orsak har historisk eller etnografisk betydelse. Ett föremål betraktas som konstnärligt värdefullt, om det genom sin utformning, ytbehandling eller utsmyckning representerar en viss stilperiod eller annars med hänsyn till den konstnärliga helheten är av betydelse.

4 kap.

Skötsel av djur

20 §

Allmänna krav på skötseln

Djur ska skötas så att de har möjlighet att tillfredsställa sina väsentligt beteendemässiga behov när det gäller rörelse, lek, vila, kroppsvård, ätande, sökande efter föda och undersökande av omgivningen samt sociala relationer.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Hållna djurs allmänna välfärd samt djurets renhet och den övriga kroppsvård som djuret behöver ska tillses. Vid skötseln av djur ska även ändamålsenliga åtgärder för att förebygga sjukdomar och skador hos djuren vidtas.

Om djur hålls i grupp, ska djurens sociala relationer, ålder, kön och storlek beaktas i gruppens sammansättning. Om djuren är fientligt inställda till varandra eller av någon annan orsak kan skada varandra, ska djuren hållas isär eller ha möjlighet att fly undan eller gömma sig för varandra. När grupper av djur slås samman eller när nya djur tillförs en grupp ska särskild uppmärksamhet fästas vid de problem som eventuellt uppstår när de sociala relationerna omformas.

Hållna djur måste få sitt motionsbehov tillgodosett. Djur ska ha möjlighet till tillräcklig vila.

Närmare bestämmelser om tillgodoseende av djurs väsentliga beteendemässiga behov och andra skötselåtgärder som behövs för att trygga djurvälfaerden samt om hållande av djur i grupp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 §

Utfodring och vattning

När ett hållet djur utfodras och vattnas ska hänsyn tas till djurets fysiologiska behov och det ska säkerställas att djuret får lagom mängd föda och vatten eller någon annan dryck av god kvalitet. Födans och dryckens sammansättning och sättet att ge den ska motsvara djurets fysiologiska behov och väsentliga beteendemässiga behov.

I en permanent djurhållningsplats för däggdjur och fåglar ska djuren hela tiden ha tillgång till vatten. Kontinuerlig tillgång till vatten förutsätts dock inte

- 1) för nyfödda eller nykläckta djur,
- 2) för ett djur vars tillgång till vatten måste begränsas av veterinärmedicinska skäl,
- 3) för djur som tillhör vilda djurarter och som föds upp i hägn på vidsträckta områden under naturliga förhållanden,
- 4) för renar när det finns obegränsat med ren snö tillgänglig,
- 5) när exceptionella och svåra väderförhållanden förhindrar att vatten hela tiden finns tillgängligt,
- 6) i sådana permanenta djurhållningsplatser där det är orimligt svårt att hela tiden ordna tillgång till vatten av orsaker som har att göra med djurhållningsformen och väderförhållandena.

Närmare bestämmelser om föda och dryck för hållna djur får utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om de i 2 mom. 6 punkten avsedda permanenta djurhållningsplatser där det är orimligt svårt att hela tiden ordna tillgång till vatten av orsaker som har att göra med djurhållningsformen eller väderförhållandena utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Inspektion av djurs välfärd och djurhållningsplatser

Om hållna djur står under omedelbar uppsikt eller omedelbart kan nås av en människa, ska djurens välfärd och djurhållningsplatsen jämte anordningar inspekteras minst en gång om dagen och vid behov oftare. Vid bedömningen av vad som är tillräckligt inspektionsintervall ska uppmärksamhet ägnas djurhållningsformen, djurarten, djurets fysiologiska tillstånd samt förhållandena på

Betänkande JsUB 33/2022 rd

djurhållningsplatsen och i livsmiljön. Skyldigheten att utföra inspektioner dagligen tillämpas inte på

- 1) djur som tillhör vilda djurarter och som föds upp i hägn på vidsträckta områden under naturenliga förhållanden,
- 2) djur som sommartid hålls på svårtillgängliga beten,
- 3) odlade fiskar som det är omöjligt att inspektera på grund av svåra väderförhållanden, istäcke eller uppfödningssmetoden.

Vid inspektionen ska särskild uppmärksamhet ägnas djur som är högdräktiga, håller på att föda eller nyligen har fött avkomma och djur som är nyfödda, sjuka, i dåligt skick eller skadade.

Närmare bestämmelser om inspektion av djurvälstånd och djurhållningsplatser får utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Sjuka eller skadade djur

Om ett hållet djur insjuknar eller skadas, ska djuret

- 1) ges eller skaffas behörig vård utan dröjsmål,
- 2) ges tillräcklig möjlighet till vila,
- 3) vid behov hållas skilt från andra djur i ett ändamålsenligt utrymme,
- 4) vid behov skaffas veterinärvård.

I vården av ett sjukt eller skadat djur ska strävan vara att trygga djurets funktionsförmåga och livskvalitet. Om sjukdomens eller skadans art så kräver, ska djuret avlivas.

24 §

Förbud mot att tvinga djur att äta och dricka

Djur får inte tvingas att äta eller dricka, om det inte är påkallat av veterinärmedicinska skäl.

25 §

Avel

I djuraveln ska strävan vara att producera livskraftiga, funktionsdugliga och friska djur.

Ett djur får inte användas för avel, om

- 1) den avelskombination som används sannolikt orsakar sådana sjukdomar eller andra egenskaper hos avkomman som medför betydande men för avkommans välfärd,
- 2) djuret på grund av en ärftlig egenskap eller en sjukdom inte kan föröka sig på naturligt sätt, eller
- 3) förökningen sannolikt medför betydande men för djurets välfärd.

Avelsmetoder som kan medföra betydande men för djurets välfärd får inte användas.

Djurägaren eller djurhållaren ska genom inledning av djuren i grupper, övervakning, kastring, sterilisering eller andra metoder hindra sina däggdjur från att föröka sig okontrollerat.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Närmare bestämmelser om vilka slags djur som inte får användas för avel, om förbjudna avelsmetoder samt om åtgärder för att förhindra att däggdjur förökar sig okontrollerat får utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Upphittade djur

Kommunen ska inom sitt område ha en mottagningsplats för tillfällig skötsel av herrelösa hundar och katter samt andra små sällskaps- och hobbydjur som påträffas och tas fast (*upphittade djur*).

På mottagningsplatsen för upphittade djur ska det kontrolleras om ett upphittat djur har en märkning eller någon annan identifikation samt vidtas skäligen åtgärder för att underrätta djurägaren eller den som annars håller djuret om omhändertagandet. Om djurägaren eller djurhållaren inte är känd, ska ett meddelande om att djuret tagits om hand och dess kännetecken publiceras på mottagningsplatsens webbplats. För djur som är sjuka eller skadade ska det utan dröjsmål ordnas med sådana första hjälpen-åtgärder som djuret behöver och annan skälig och ändamålsenlig vård för att behandla sjukdomen eller skadan.

Upphittade djur ska förvaras minst 15 dagar efter det att den som äger eller håller djuret har underrättats om att djuret tagits om hand eller det meddelande om omhändertagandet som avses i 2 mom. har publicerats. Efter detta har kommunen rätt att sälja djuret, överlåta det på annat sätt eller avliva det. Om ett djur har sålts och inkomsten av försäljningen är större än kostnaderna för skötseln av djuret, ska kommunen förvara de återstående medlen för djurägarens räkning i tre månader efter det att djuret lämnades till mottagningsplatsen, varefter medlen tillfaller kommunen.

Kommunen har rätt att av djurägaren eller djurhållaren ta ut ersättning för behövliga och skäliga kostnader för omhändertagande, transport, skötsel och eventuell avlivning av djuret.

Om en anmälan om omhändertagande av en hund har gjorts till polisen enligt 55 § jaktlagen (615/1993), ska polisen underrätta mottagningsplatsen för upphittade djur om omhändertagandet. Mottagningsplatsen ska publicera ett sådant meddelande som avses i 2 mom. även om dessa djur på sin webbplats.

Kommunen ska årligen utarbeta och publicera statistik över omhändertagna upphittade djur.

Närmare bestämmelser om ordnande av tillfällig skötsel av upphittade djur och om utarbetande av statistik över upphittade djur får utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Utomstående tjänsteproducenter vid ordnandet av tillfällig skötsel av upphittade djur

Kommunen kan skaffa de tjänster som avses i 26 § 1 och 2 mom. från en utomstående tjänsteproducent. En förutsättning är att tjänsteproducenten uppfyller de krav som föreskrivs i 60 §. Dessutom ska tjänsteproducenten ha utsett en ansvarig person som är skyldig att se till att mottagningsplatsen drivs i enlighet med de krav som ställs på den. Den ansvariga personen ska vara myndig och en tillförlitlig person som inte är försatt i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats.

Mottagningsplatsen har, enligt vad som överenskomms om saken med kommunen, rätt att ta ut ersättning enligt 26 § 4 mom. av djurhållaren eller djurägaren. I avtalet om anskaffning av tjäns-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

terna ska överenskommas om redovisning av ersättningen till kommunen eller om förvaring av den eller hur den annars ska användas.

På den ansvariga person som avses i 1 mom. tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt ansvar när han eller hon utför åtgärder som gäller omhändertagande av upphittade djur. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

28 §

Tagande av vilda djur för uppfödning

Ett vilt ryggradsdjur får inte tas eller fångas in i syfte att hålla och föda upp djuret.

Förbudet i 1 mom. gäller inte fångande och innehav av djur, om det finns tillstånd för det enligt 48 eller 49 § i naturvårdslagen (1096/1996), 40 eller 41 § i jaktlagen eller 47 § i lagen om fiske (379/2015). Om inte annat föreskrivs i någon annan lag, får undantag från förbudet dessutom göras för fångande och innehav av ett djur

- 1) som ska hållas i djurpark,
- 2) för fiskodling, utplantering av fisk eller utbildning eller för andra motsvarande i lagen om fiske avsedda fiskerihushållningsändamål,
- 3) för i jaktlagen avsedda viltvårdsändamål,
- 4) för vetenskaplig forskning, eller
- 5) för att ge ett djur i hjälplöst tillstånd vård.

29 §

Vård av vilda djur i hjälplöst tillstånd

Ett vilt djur som är skadat eller annars i hjälplöst tillstånd får kortvarigt tas om hand så att det kan ges första hjälpen eller överlämnas för vård. Efter första hjälpen ska djuret försättas i frihet när dess tillstånd tillåter det eller överlämnas för vård till en vårdplats som avses i 61 §. Om djuret inte kan försättas i frihet och vården av det inte kan ordnas, ska djuret avlivas.

30 §

Djurskötares behörighet samt tillräckligt antal djurskötare

Djurhållare och andra djurskötare ska ha tillräcklig kompetens för en ändamålsenlig skötsel av djuren.

Den som håller djur yrkesmässigt eller annars storskaligt ska ha lämplig utbildning eller på annat sätt förvärvat tillräcklig kompetens för att sköta sina uppgifter. Djurhållaren ska se till att ett tillräckligt antal kompetenta djurskötare sköter djuren. Djurhållaren ska förse de personer som denne anställer eller anlitar för att sköta och hantera djuren med instruktioner om och handledning i fråga om de krav som gäller för en ändamålsenlig skötsel av djuren.

Närmare bestämmelser om utbildning och kompetens för djurhållare och andra djurskötare enligt 1 och 2 mom. samt om vad som är ett tillräckligt antal djurskötare enligt 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

31 §

Skyldighet för den som håller djur yrkesmässigt eller annars storskaligt att förbereda sig på störningar

Den som håller djur yrkesmässigt eller annars storskaligt ska förbereda sig på eldsvådor och strömvabrott och andra motsvarande störningar som hotar djurens välfärd.

Om skötseln av djuren eller regleringen och övervakningen av miljöfaktorer är beroende av elektriska eller mekaniska anordningar, ska det på en permanent djurhållningsplats finnas möjlighet att upprätthålla funktioner som är nödvändiga för djurens välfärd även när anordningarna drabbas av funktionsstörningar.

Närmare bestämmelser om vilka åtgärder djurhållare ska vidta för att förbereda sig på störningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

32 §

Bokföring av produktionsdjur

Den som äger eller håller produktionsdjur ska föra bok över den medicinska behandling som getts produktionsdjuren och över antalet döda djur.

Bokföringen över den medicinska behandlingen av produktionsdjur som används inomhålls för livsmedelsproduktionen ska bevaras i minst fem år och bokföringen över antalet döda djur och bokföringen över den medicinska behandlingen av produktionsdjur som inte används inom livsmedelsproduktionen ska bevaras i minst tre år efter utgången av det år då den senaste anteckningen om ett djur gjordes i bokföringen.

Närmare bestämmelser om bokföringen över antalet döda djur får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap.

Djurhållningsplats

33 §

Allmänna krav på djurhållningsplatser

Ett djur ska kunna stå och vila i naturlig ställning på djurhållningsplatsen samt byta ställning där utan svårighet. De djur som hålls på en och samma djurhållningsplats ska ha möjlighet att vila samtidigt.

En djurhållningsplats ska gå att hålla tillräcklig ren och där upprätthålla god hygien med hänsyn till djurens välfärd. Djuren på en djurhållningsplats ska kunna inspekteras och skötas utan svårighet.

Ett djur får hållas i en låda eller bur avsedda för transport av djur eller i ett motsvarande litet utrymme bara om djurtransporten, en sjukdom hos djuret eller något annat tillfälligt och godtagbart skäl kräver det.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Närmare bestämmelser om djurhållningsplatsers storlek, material, konstruktioner och andra egenskaper samt om sådana tillfälliga och godtagbara skäl som avses i 3 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

34 §

Säker djurhållningsplats

Djurhållningsplatser ska vara konstruerade av sådant material och ha sådana konstruktioner och övriga egenskaper att såväl risken för att djur ska skada sig, insjukna eller rymma som brandfaran är så liten som möjligt.

Närmare bestämmelser om material, konstruktioner och övriga egenskaper som inverkar på djurhållningsplatsers säkerhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

35 §

Djurhållningsplatsens förhållanden

Temperaturen, luftkvaliteten eller vattenkvaliteten och andra miljöförhållanden på en djurhållningsplats ska vara lämpliga för de djur som hålls där. Djur som hålls utomhus ska ha tillräckligt skydd mot ogynnsamma väderförhållanden eller vid behov kunna föras inomhus.

På en djurhållningsplats får det inte förekomma oavbrutet buller som stör djuren eller orsakar dem olägenhet.

Belysningen på en djurhållningsplats ska vara lämplig för tillgodoseende av djurens fysiologiska och väsentliga beteendemässiga behov och sådan att djuren kan inspekteras och skötas på behörigt sätt.

Om djurens välfärd är beroende av ett maskinellt ventilationssystem, ska anordningen vara försedd med ett larmsystem som slår larm vid funktionsstörningar. Larmsystemets funktionsduglighet ska testas regelbundet.

Närmare bestämmelser om djurhållningsplatsers förhållanden samt om skydd mot ogynnsamma väderförhållanden för djur som hålls utomhus får utfärdas genom förordning av statsrådet.

36 §

Renhållning och underhåll av djurhållningsplatser

En djurhållningsplats ska hållas tillräckligt ren, så att djurens välfärd inte äventyras.

Fel som upptäckts på en djurhållningsplats och som äventyrar djurens välfärd ska rättas till omedelbart, eller om detta inte är möjligt ska andra behövliga åtgärder vidtas för att trygga djurens välfärd till dess att felen rättas till.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

37 §

Allmänna krav som gäller permanenta djurhållningsplatser

En permanent djurhållningsplats ska vara tillräckligt rymlig samt även i övrigt vara så konstruerad och utrustad att den är lämplig för tillgodoseende av djurens fysiologiska behov och de väsentliga beteendemässiga behoven av rörelse, lek, vila, kroppsvård, ätande, sökande efter föda och undersökande av omgivningen samt av sociala relationer.

Ett djur får inte hållas fortlöpande uppbundet på sin plats och djurets möjligheter att röra sig får inte begränsas permanent med konstruktioner som hindrar djuret från att vända sig. Nya bås- och gränsningshäckar får inte byggas och tas i bruk. Med gränsningshäck avses en häck som är en fast konstruktion från vilken sugan inte kan släppas ut för att röra sig fritt i gränsningsboxen.

Djur som hålls i grupp ska kunna undvika varandra. Djurhållningsplatsens utfodrings- och dricksapparater ska planeras, byggas och placeras så att konkurrens mellan djuren medför så små men som möjligt för djurens välfärd.

Varje djur ska ha tillgång till en lämplig viloplats.

Närmare bestämmelser om de krav som ställs på permanenta djurhållningsplatser storlek, konstruktioner, utrustning och anordningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 §

Utrymmen som behövs för vård och inspektion av djur

På en permanent djurhållningsplats eller i anslutning till den ska det finnas utrymmen och redskap som är nödvändiga för att inspektera och hantera djur samt vid behov utrymmen för vård och isolering av djur som är sjuka eller skadade.

Närmare bestämmelser om utrymmen som avses i 1 mom. och om utrustningen i dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 kap.

Införelse och överlåtelse av djur

39 §

Förbud mot införsel samt återsändning av hundvalpar och kattungar

Hundvalpar och kattungar som är yngre än sex månader får inte föras in från stater utanför Europeiska unionen eller från Europeiska unionens medlemsstater till Finland, om syftet är att sälja eller annars överlåta hundvalpen eller kattungen vidare i Finland inom fyra månader från införseln.

Tullen kan bestämma att hundvalpar och kattungar som avses i 1 mom. ska återsändas till ursprungslandet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

40 §

Utbjudande av hundar och katter till försäljning eller överlåtelse på annat sätt

När en hund eller en katt bjuds ut till försäljning eller överlåtelse på annat sätt ska vid marknadsföringen lämnas uppgifter om

- 1) försäljarens eller en annan överlåtares namn,
- 2) försäljarens eller en annan överlåtares kod som specificerar verksamheten, om försäljaren eller överlåtaren är en i 60 § avsedd verksamhetsutövare,
- 3) djurets födelsetid, ålder eller uppskattade ålder,
- 4) det land där djuret är fött, om det är ett annat än Finland,
- 5) var djuret finns.

Om ett foto eller foton används i marknadsföringen, ska åtminstone ett foto föreställa det djur som annonsen gäller eller djurets moder och detta ska framgå av fotot eller foton.

41 §

Uppgifter som ska lämnas i samband med överlåtelse av djur

Den som säljer eller annars överlåter ett djur tillfälligt eller permanent ska i samband med överlåtelserna av djuret lämna mottagaren behövliga uppgifter om djurets skötsel, djurhållningsplats och andra omständigheter som är väsentliga med hänsyn till djurets välfärd. Om djuret är sjukt eller skadat, ska även den uppgiften meddelas.

Närmare bestämmelser om uppgifter som ska lämnas i samband med överlåtelse av djur och det sätt på vilket uppgifterna lämnas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 §

Begränsningar som gäller överlåtelse av djur

Ryggradsdjur och bläckfiskar får inte saluföras på torg och marknader eller på andra publikenemang än sådana där avsikten är att förevisa djur. Ryggradsdjur och bläckfiskar får inte heller föras omkring för att saluföras på olika ställen.

Djur får inte saluföras i skyltfönster. Hundar, katter och frettar samt ara, grå jako och amazon samt andra stora papegojor får inte saluföras i djuraffärer.

Djur får inte överlåtas som pris vid lotterier och tävlingar.

Ett djur får inte permanent överlåtas till en person som är under 16 år, om inte dennes vårdnadshavare ger sitt samtycke.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

7 kap.

Djurtävlingar och djurutställningar

43 §

Allmänna principer för djurtävlingar och djurutställningar

Djurtävlingar och djurutställningar får inte i onödan äventyra djurs välfärd.

Ett djur får inte ges sådana läkemedel eller andra motsvarande ämnen eller utsättas för någon annan behandling eller åtgärd som syftar till att på ett konstlat sätt påverka djurets prestationsförmåga eller beteende under en djurtävling eller djurutställning.

Närmare bestämmelser om sådana i 1 mom. avsedda tävlingar och utställningar som i onödan äventyrar djurs välfärd och som det med stöd av det momentet är förbjudet att arrangera får utfärdas genom förordning av statsrådet.

44 §

Krav som gäller arrangörer av djurtävlingar och djurutställningar

Den som arrangerar djurtävlingar och djurutställningar ska ha sådana kunskaper och färdigheter att arrangera tävlingar och utställningar som är tillräckliga för trygghet av djurens välfärd. Både fysiska och juridiska personer får vara arrangörer.

Närmare bestämmelser om de krav som gäller arrangörer av djurtävlingar och djurutställningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

45 §

Arrangerande av djurtävlingar och djurutställningar

Om en djurtävling eller djurutställning arrangeras av en juridisk person, ska denna utse en fysisk person som uppfyller kompetenskraven enligt 44 § 1 mom.

När djurtävlingar och djurutställningar arrangeras ska den förutsägbara risk för djurens välfärd som hänför sig till verksamheten beaktas. Arrangören ska vidta de åtgärder som behövs för att undanröja risken eller, om det inte är möjligt att undanröja risken, för att minska den. Om en tävling eller utställning ändå äventyrar djurens välfärd i onödan, får tävlingen eller utställningen inte arrangeras eller måste avbrytas.

Om den som arrangerar en djurtävling eller djurutställningar har grundad anledning att misstänka att ett enskilt djur behandlas eller används på ett sätt som strider mot denna lag, ska arrangören förbjuda det förfarande som strider mot bestämmelserna och vid behov förbjuda den som tävlar med eller ställer ut djuret att använda djuret i tävlingen eller utställningen. Om den som tävlar med eller ställer ut djuret inte iakttar förbudet mot att använda djuret, ska djuret hindras från att delta i tävlingen eller utställningen genom att tävlingen avbryts. Polisen ska vid behov ge tävlings- eller utställningsarrangören handräckning.

Närmare bestämmelser om de riskfaktorer som avses i 1 mom. och om åtgärder som behövs för att undanröja eller minska dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

46 §

Arrangerande av anmälningspliktiga djurtävlingar

Den som arrangerar en djurtävling ska göra en skriftlig anmälan om sådana djurtävlingar där djuren kan bli utsatta för oskälig påfrestning, smärta eller lidande. Anmälningsplikten gäller även när det är fråga om en enda sådan tävling.

Den som arrangerar djurtävlingen ska göra en i 1 mom. avsedd anmälan till det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde tävlingen är avsedd att ordnas. Anmälan kan gälla för viss tid eller tills vidare. Anmälan ska göras senast 30 dygn innan verksamheten inleds, och om anmälan gäller tills vidare, utan dröjsmål vid upphörande av verksamheten, samt vid väsentliga förändringar i verksamheten.

En ytterligare förutsättning för att få ordna anmälningspliktiga djurtävlingar är att tävlingsarrangören utser en tävlingsveterinär för varje tävling. Tävlingsveterinären ska vara närvarande under själva tävlingen. Tävlingsarrangören svarar för eventuella kostnader för utseendet av en tävlingsveterinär.

47 §

Innehållet i anmälan om arrangerande av anmälningspliktig djurtävling

En i 46 § 1 mom. avsedd anmälan ska innehålla följande:

- 1) uppgifter om tävlingsarrangören,
- 2) uppgift om huruvida det är fråga om en anmälan för viss tid eller som gäller tills vidare,
- 3) tidpunkten då verksamheten inleds,
- 4) inom vilket eller vilka regionförvaltningsverks område verksamheten bedrivs,
- 5) uppgift om vilka slags djurtävlingar som arrangeras och för vilka djurarter,
- 6) en uppskattning av antalet djurtävlingar som arrangeras per år och uppgift om var information kan fås om plats och tid för kommande tävlingar,
- 7) uppgift om tävlingsarrangörens kompetens.

Närmare bestämmelser om anmälan och de utredningar som ska fogas till anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

48 §

Tävlingsveterinärens uppgifter och behörighet

Tävlingsveterinären har till uppgift är att fungera som av tävlingsarrangören utsedd sakkunnig med att se till att tävlingen inte äventyrar djurens välfärd. I denna uppgift ska tävlingsveterinären ge den som tävlar med ett djur och tävlingsarrangören råd som gäller djurvälfärden. Om tävlingsveterinären upptäcker att djurtävlingen äventyrar ett djurs välfärd, ska veterinären underrätta tävlingsarrangören om saken utan dröjsmål. Tävlingsveterinären ska också underrätta arrangören om djur som skadats under tävlingen och som kommit till veterinärens kännedom.

Tävlingsveterinären ska dessutom vid behov ge djur som används i tävlingen första hjälpen-typ av vård, om vård inte annars står att få på tävlingsplatsen. Tävlingsarrangören ska se till att det finns en lämplig plats där vård kan ges samt behövliga redskap för att förflytta djur till för-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

stahjälpsplatsen. Tävlingsveterinären har rätt att ta ut ett arvode för vården och ersättning för kostnaderna av den som tävlar med djuret.

Om tävlingsveterinären upptäcker att djurtävlingen äventyrar ett djurs välfärd i onödan och tävlingsarrangören inte vidtar de åtgärder som föreskrivs i 45 § 1 eller 2 mom., ska tävlingsveterinären utan dröjsmål underrätta kommunalveterinären, regionförvaltningsverket eller polisen. När orsaker som hänför sig till välfärden för ett djur som används i tävlingen kräver det är tävlingsveterinären också skyldig att utan dröjsmål underrätta kommunalveterinären, regionförvaltningsverket eller polisen om djuret. Tävlingsveterinären är skyldig att lämna den information som behövs för att utreda fallet. Anmälningsskyldigheten gäller också uppgifter i fråga om vilka veterinären har tystnadsplikt med stöd av 16 § i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000).

Tävlingsveterinären ska vara en legitimerad veterinär som avses i 3—5 § i lagen om utövning av veterinäryrket eller en veterinär som avses i 8 § i den lagen. En veterinärmedicinestuderande som avses i 7 § i den lagen kan vara vikarie för tävlingsveterinären.

49 §

Registreringsskyldighet för arrangörer av anmälningsskyldiga djurtävlingar

Arrangörer av anmälningsskyldiga djurtävlingar ska registrera förhållanden och händelser som inverkar på djurens välfärd under tävlingen. Registreringsdokumentet ska bevaras i minst ett år efter det att djurtävlingen arrangerades.

Närmare bestämmelser om registreringsskyldigheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 kap.

Hållande av tillstånds- eller anmälningsskyldiga djur

50 §

Djurparker, permanenta och ambulerande djurutställningar samt cirkusar

Djur får inte hållas i djurparker, permanenta och ambulerande djurutställningar och cirkusar utan tillstånd av regionförvaltningsverket.

Djur som hör till vilda djurarter och som hålls i en djurpark eller permanent djurutställning får inte användas i föreställningar där djuren för publik visar andra färdigheter som de blivit lärda än sådana som anknyter till skötseln av djuret.

Djurhållningsplatsen för ett djur som hör till en vild djurart och som hålls i en djurpark eller permanent djurutställning ska så väl som möjligt motsvara djurens naturliga livsmiljö. Djurparker och permanenta djurutställningar ska planmässigt sörja för förebyggande hälsovård för djuren, behandling av sjukdomar hos djuren samt utfodring av djuren.

Närmare bestämmelser om vilket slags föreställningar som är förbjudna enligt 2 mom. och om djurhållningsplatser som avses i 3 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

51 §

Vissa uppgifter för djurparker

En djurpark ska bidra till att främja skyddet av den vilda faunan och bevarandet av den biologiska mångfalden. I detta syfte ska djurparken ge allmänheten information om de arter som förevisas och deras naturliga levnadsförhållanden. Djurparken ska dessutom delta i

- 1) forskning som främjar skyddet av djurarter,
- 2) utbildning i fråga om färdigheter att skydda djurarter,
- 3) informationsutbyte i fråga om artskydd, och
- 4) när det är ändamålsenligt, uppfödning av djurarter i inhägnad, återinplantering av bestånd och återinförande av arter till naturen.

Närmare uppgifter om djurparker i 1 mom. avsedda uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 §

Ansökan om tillstånd för djurpark, permanent eller ambulerande djurutställning eller cirkus

Ansökan om tillstånd att hålla en djurpark eller en permanent djurutställning ska göras hos det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde djurparken eller den permanenta djurutställningen är belägen.

Ansökan om tillstånd att driva en cirkus eller ordna en ambulerande djurutställning ska göras hos det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde den som äger cirkusen eller den ambulerande djurutställningen har sin hemort. Om cirkusen är en permanent anläggning, ska tillstånd dock sökas hos det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde cirkusen är belägen.

Ansökan om tillstånd att driva en utländsk cirkus eller ordna en utländsk ambulerande djurutställning ska göras hos det regionförvaltningsverk via vars verksamhetsområde den utländska cirkusen eller den ambulerande djurutställningen inreser till Finland.

53 §

Tillståndsansökan som gäller djurpark, permanent eller ambulerande djurutställning eller cirkus

Ansökan om tillstånd som avses i 52 § ska göras skriftligt. Av tillståndsansökan ska förutom uppgifter som behövs för att identifiera verksamhetsutövaren och allmänna uppgifter om den planerade verksamheten framgå

- 1) uppgift om de djurarter och det antal djur som verksamheten omfattar,
- 2) utredning om djurhållningsplatserna,
- 3) utredning om djurhållarens eller djurhållarnas kompetens,
- 4) utredning om hur djurens skötsel avses bli ordnad.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska en ansökan om tillstånd för djurpark innehålla information om hur anläggningen deltar i de uppgifter som avses i 51 § 1 mom.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Till en ansökan om tillstånd för cirkus ska det fogas en beskrivning av de programnummer som djuren deltar i och en detaljerad beskrivning av de konster som avsikten är att djuren ska förevisa under föreställningen.

Närmare bestämmelser om ansökan om tillstånd och de utredningar som ska fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

54 §

Beviljande av tillstånd för djurpark, permanent eller ambulerande djurutställning eller cirkus

Tillstånd för djurpark, permanent eller ambulerande djurutställning eller cirkus beviljas, om

- 1) djurhållningsplatserna uppfyller de krav som föreskrivs i 5 kap.,
- 2) skötseln av djuren uppfyller de krav som föreskrivs i 4 kap.,
- 3) djurhållaren har sådan kompetens som föreskrivs i 30 §.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. förutsätts det för att tillstånd för djurpark eller permanent djurutställning ska beviljas att de krav som föreskrivs i 50 § 3 mom. är uppfyllda. För att tillstånd för djurpark ska beviljas förutsätts det dessutom att de krav som föreskrivs i 51 § ska vara uppfyllda.

En förutsättning för att tillstånd för cirkus ska beviljas är att de krav på behandling av djur som föreskrivs i 12 och 13 § har beaktats i programnumren.

Tillståndet kan förenas med villkor som är nödvändiga med hänsyn till djurens välfärd och som behövs för att uppfylla kraven enligt 1 mom. 1—3 punkten. Tillstånd för en ambulerande cirkus och en ambulerande djurutställning kan också beviljas för viss tid, om det är nödvändigt för att djurens välfärd ska kunna tryggas.

55 §

Inspektion och övervakning av verksamheten

Regionförvaltningsverket ska inspektera djurparker, permanenta djurutställningar, ambulerande djurutställningar och cirkusar innan verksamheten inleds samt när ett sådant avgörande fattas som väsentligt ändrar tillståndets innehåll eller som gäller tillståndets giltighetstid.

Regionförvaltningsverket ska övervaka verksamheten genom regelbundna inspektioner.

56 §

Vissa anmälningar från verksamhetsutövare samt ändringar i verksamheten

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål lämna en skriftlig anmälan till det regionförvaltningsverk som beviljat tillståndet om sådana planerade ändringar i verksamheten som kan vara av betydelse vid bedömning av om förutsättningarna för att få tillstånd fortfarande föreligger. Regionförvaltningsverket bedömer utifrån anmälan huruvida kraven för beviljande av tillstånd fortfarande är uppfyllda och meddelar tillståndshavaren.

Ansökan om nytt tillstånd eller om komplettering av tillståndet ska göras, om nya djurarter tillkommer eller antalet djur utökas avsevärt eller verksamheten annars ändras på ett sätt som kan inverka på djurens välfärd.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

En ambulerande djurutställning och en ambulerande cirkus ska årligen lämna det regionförvaltningsverk som beviljat tillståndet en anmälan om cirkusens turnéplatser och tidtabell minst 30 dagar innan turnén startar. Anmälan ska också lämnas utan dröjsmål om ändringar av turnéplatser och tidtabeller.

När verksamheten avslutas ska en anmälan lämnas utan dröjsmål till det regionförvaltningsverk som beviljat tillståndet.

Närmare bestämmelser om anmälningarnas innehåll och om den utredning som ska fogas till en anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

57 §

Anmälan om husdjursgård

Utöver det som i lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021) föreskrivs om anmälan om hållande av djur och djurhållningsplatser samt registrering av uppgifter, ska den som håller en husdjursgård för införande i djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser meddela **regionförvaltningsverket** uppgifter om djurhållarens kompetens samt en utredning om hur djurens skötsel kommer att ordnas.

58 §

Anmälan om uppfödning av vilda djurarter i hägn

Utöver vad som i lagen om identifiering och registrering av djur föreskrivs om anmälan om hållande av djur och djurhållningsplatser samt registrering av uppgifter, ska den som håller djur för uppfödning i hägn i viltvårdssyfte samt den som håller dovhjortar, bisonoxar, vattenbufflar, vildsvin, strutsar, emuer, vaktlar, pärlhöns, fasaner, rapphönor och gräsänder som produktionsdjur för införande i djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser meddela **regionförvaltningsverket** uppgifter om djurhållarens kompetens samt en utredning om hur djurens skötsel kommer att ordnas. Den som håller djur för uppfödning i hägn i viltvårdssyfte ska meddela för vilket viltvårdssyfte enligt 3 § i jaktlagen som djuren hålls.

59 §

Uppfödningssall för broilrar

Utöver vad som i lagen om identifiering och registrering av djur föreskrivs om anmälan om djurhållningsplatser och om registrering av uppgifter, ska den som äger eller håller broilrar lämna **regionförvaltningsverket** uppgifter om de uppfödningssallavdelningar i uppfödningssall där broilerflockar föds upp för registrering i registret över djurhållningsplatser. Med *broiler* avses en fågel av arten Gallus gallus i produktionsledet som hålls för slakt.

En i 7 § i lagen om identifiering och registrering av djur avsedd förteckning ska föras separat för varje uppfödningssallavdelning, och av den ska framgå

- 1) antalet insatta broilrar och den tillgängliga ytan för dem,
- 2) broilrarnas ras eller hybrid, om denna är känd,

Betänkande JsUB 33/2022 rd

3) antalet avlivade broilrar samt antalet och dödsorsakerna för de broilrar som påträffats döda, om dessa är kända, samt

4) antalet broilrar som finns kvar i flocken efter det att broilrar avlägsnats för försäljning eller slakt.

Om djurtätheten för broilrar överstiger 33 kilogram levande vikt per kvadratmeter, ska den som äger eller håller broilrarna göra en skriftlig beskrivning av produktionssystemet i broileruppfödningsstallet, vilken ska innehålla tekniska uppgifter om byggnaderna och deras anordningar. Beskrivningen ska hållas uppdaterad. Den djurtäthet som tillämpas i uppfödningsstallet eller en ändring av djurtätheten och viktiga uppgifter om produktionssystemet ska anmälas till regionförvaltningsverket senast 15 dagar innan den första flocken sätts in i stallet. Sådana förändringar i produktionssystemet som kan påverka broilrarnas välfärd ska utan dröjsmål anmälas till regionförvaltningsverket.

För att djurtätheten ska få höjas så att den överstiger 39 kilogram levande vikt per kvadratmeter och är högst 42 kilogram levande vikt per kvadratmeter förutsätts att det vid inspektionerna i broileruppfödningsstallet under de senaste två åren inte har uppdragats någon sådan verksamhet som strider mot bestämmelserna om djurvälfärd, att den som äger eller håller broilrarna tillämpar riktlinjerna för god praxis och att dödligheten bland broilrarna är tillräckligt låg. Om ingen inspektion har gjorts i broileruppfödningssstallet under de senaste två åren, ska minst en inspektion göras innan djurtätheten får höjas.

När den som äger eller håller broilrar sänder broilrar till slakt ska denne lämna slakteriet de uppgifter om djurhållningsplatsen för flocken och om flocken som behövs för bedömningen av broilrarnas välfärd.

Närmare bestämmelser om beskrivningen av produktionssystemet i broileruppfödningssstallet, om viktiga uppgifter om produktionssystemet, om de krav som gäller djurtätheten för broilrar, om riktlinjer för god praxis, om omständigheter som ska beaktas när det gäller dödligheten bland broilrar samt om de uppgifter om flocken som ska lämnas till slakteriet utfärdas genom förordning av statsrådet.

60 §

Yrkesmässigt eller annars storskaligt hållande av sällskaps- eller hobbydjur

Den som yrkesmässigt eller annars storskaligt håller hundar, katter eller andra sällskaps- eller hobbydjur på det sätt som avses i bilaga 2 ska senast 30 dygn innan verksamheten inleds eller avslutas eller när verksamheten förändras väsentligt göra en skriftlig anmälan till det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde verksamheten bedrivs.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på dem som håller hästdjur. När det gäller anmälingsskyldighet för dem som håller hästdjur ska lagen om identifiering och registrering av djur iakttas. Dessutom ska den som håller hästdjur yrkesmässigt eller annars storskaligt till regionförvaltningsverket anmäla uppgifter om djurhållarens kompetens samt en utredning om hur djurens skötsel kommer att ordnas för införande i djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

61 §

Bedrivande av djurhemsverksamhet för vilda djur i hjälplöst tillstånd

Den som bedriver vård av vilda djur ska senast 30 dygn innan verksamheten inleds eller avslutas eller när verksamheten förändras väsentligt göra en skriftlig anmälan till det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde verksamheten bedrivs.

Innan ett vilt djur som överlämnats till en vårdplats får vård under en längre tid ska det utredas om det behövs dispens enligt naturvårdslagen eller jaktlagen för innehav av djuret. Bestämmelser om innehav av främmande arter finns i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter. Ett vilt djur som överlämnats till en vårdplats ska försättas i frihet när dess tillstånd tillåter det. Om ett djur inte kan försättas i frihet efter det att den vård som djuret getts på grund av skada, sjukdom eller någon annan orsak har avslutats och djuret inte kan placeras permanent i en djurpark, ska djuret avlivas.

62 §

Innehållet i anmälningar om anmälningspliktig verksamhet

Av en anmälan som avses i 60 § 1 mom. och 61 § 1 mom. ska förutom uppgifter som behövs för att identifiera verksamhetsutövaren och allmänna uppgifter om den planerade verksamheten framgå

- 1) uppgift om de djurarter och det antal djur som verksamheten omfattar,
- 2) utredning om djurhållningsplatserna,
- 3) utredning om djurhållarens eller djurhållarnas kompetens,
- 4) utredning om hur djurens skötsel avses bli ordnad.

Närmare bestämmelser om anmälningar och vilken utredning som ska fogas till en anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

63 §

Förande av förteckning

Den som bedriver verksamhet som avses i 50, 57, 58, 60 och 61 § ska föra en förteckning över djurarter och djur som verksamheten omfattar.

Förteckningen ska hållas uppdaterad och föras antingen på en pappersblankett eller i elektronisk form så att den vid behov kan visas upp för tillsynsmyndigheten. Förteckningen ska bevaras i tre år från utgången av det år då den senaste anteckningen om ett djur fördes in i den.

Närmare bestämmelser om förande av förteckning och om de uppgifter som ska införas i förteckningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

9 kap.

Avlivning av djur

64 §

Allmänna krav som gäller avlivning

Ett djur ska avlivas så snabbt och smärtfritt som möjligt med en metod och en teknik som lämpar sig för avlivning av det djuret. Djuret ska bedövas, om den avlivningsmetod som används inte leder till att djuret dör omedelbart. Bedövningsmetoden ska vara sådan att djuret är medvetslöst tills det dör.

Ett djur får avlivas endast av en person som har tillräckliga kunskaper i den avlivningsmetod och avlivningsteknik som används i fråga om den djurarten samt tillräcklig skicklighet i att utföra avlivningen.

Den som avlivat ett djur ska försäkra sig om att djuret har dött innan destruktion eller någon annan åtgärd vidtas.

Renar eller hållna djur får inte avlivas med jaktmetoder. En renskötare får dock avliva en ren genom att skjuta den med jaktmetoder. Dessutom får ett hållt djur avlivas genom att det skjuts med jaktmetoder, om det finns en nödvändig och godtagbar orsak till detta. Med *jaktmetoder* avses metoder enligt 2 § i jaktlagen.

Djur får inte avlivas i underhållningssyfte.

Närmare bestämmelser om de avlivningsmetoder och avlivningstekniker som används vid avlivning av djur utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om vilken kompetens som krävs av personer som avlivar djur får utfärdas genom förordning av statsrådet.

65 §

Slakt av djur

Ett djur ska bedövas eller avlivas på behörigt sätt med en lämplig metod innan blodavtappningen påbörjas. Djuret får inte utsättas för andra åtgärder som anknyter till slakten innan djuret har dött. Med *slakt* avses avlivning av andra djur som är avsedda att användas som livsmedel än vilda djur.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 mom. och i artikel 4.4 i avlivningsförordningen är en sådan religiös slaktmetod tillåten där blodavtappningen inleds samtidigt som djuret bedövas, eller där fjäderfän, med undantag av ratiter, slaktas genom att halsen snabbt skärs av med ett vasst instrument. Slakt som avses i detta moment är tillåten endast i slakterier i närvaro av en besiktningssveterinär.

Inga andra åtgärder i anslutning till slakt får vidtas på djuret förrän det har dött.

Närmare bestämmelser om slakt av djur som sker annorstädes än på ett slakteri får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

66 §

Tillämpning av avlivningsförfordningen på avlivning och slakt av djur

Bestämmelser om tillämpning av avlivningsförfordningen på avlivning och slakt av djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel, ull, skinn, päls eller andra produkter och på avlivning av sådana djur vid besättningsavlivning samt på med dessa åtgärder sammanhängande verksamhet finns i artikel 1 i avlivningsförfordningen.

Bestämmelser som kompletterar avlivningsförfordningen får utfärdas genom förordning av statsrådet när det gäller avlivning av djur som sker annorstädes än på ett slakteri **samt slakt av renar, hägnat vilt och fisk.**

67 §

Anmälan om verksamhet som gäller avlivning av djur

En verksamhetsutövare som bedriver verksamhet som omfattar avlivning av djur, eller en ägare eller innehavare av djur som regelbundet avlivar stora besättningar, ska i god tid innan verksamheten inleds eller avslutas eller förändras väsentligt göra en skriftlig anmälan till det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde verksamheten i huvudsak bedrivs. Anmälningsskyldigheten gäller inte slaktverksamhet.

Anmälan om avlivning av pälsdjur enligt artikel 7.3 i avlivningsförfordningen ska göras till det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde verksamheten i huvudsak bedrivs.

Närmare bestämmelser om i 1 och 2 mom. avsedda anmälningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

68 §

Avlivning av djurbesättningar

Bestämmelser om de särskilda krav som gäller besättningsavlivning av sådana djur som hör till avlivningsförfordningens tillämpningsområde finns i artikel 18 i den förordningen.

Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och kommunalveterinären är de myndigheter som enligt artikel 18.1 i avlivningsförfordningen ska utarbeta en handlingsplan och de myndigheter som enligt artikel 18.2 i den förordningen ska se till att handlingsplanen följs och djurens välbefinnande tillförsäkras.

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket är sådana myndigheter som enligt artikel 18.3 i avlivningsförfordningen får bevilja undantag från bestämmelserna i den förordningen.

Livsmedelsverket är den myndighet som enligt artikel 18.4 i avlivningsförfordningen till kommissionen ska överlämna en rapport om den besättningsavlivning som skett under det föregående året samt göra rapporten allmänt tillgänglig via internet.

Närmare bestämmelser om de olika myndigheternas uppgifter och om de förfaranden som ska iakttas vid besättningsavlivning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

69 §

Nödavlivning av djur

I nödfall, för att hindra utdraget lidande för ett djur och om de avlivningsmetoder som avses i 64 § 1 mom. inte kan användas eller om djuret inte kan fångas in, får djuret också avlivas på något annat sätt, dock så att djuret inte orsakas onödigt lidande.

70 §

Anordnare av utbildning enligt avlivningsförordningen

Utbildning som förutsätts för sådan kompetens som avses i avlivningsförordningen får ges av en utbildningsanordnare som av utbildnings- och kulturministeriet har beviljats i lagen om yrkesutbildning (531/2017) avsett tillstånd att ordna examina och utbildning för sådan examen som innehåller kunnande som det kompetensbevis som förutsätts i avlivningsförordningen kräver.

10 kap.

Myndigheter och deras uppgifter

71 §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket planerar, styr och utvecklar tillsynen över djurvälståndet samt utövar tillsyn över att bestämmelserna om djurvälstånd följs i hela landet.

Utöver det som föreskrivs någon annanstans i denna lag om Livsmedelsverkets uppgifter

1) svarar verket för samordningen av samarbetet och kontakterna med kommissionen och övriga medlemsstater enligt artikel 4.2 b i kontrollförordningen,

2) är verket det förbindelseorgan som avses i artikel 103 i kontrollförordningen,

3) övervakar verket att bestämmelserna om djurvälstånd följs på gränskontrollstationer och utförelseställen,

4) är verket den myndighet som enligt artikel 13.3 i avlivningsförordningen ska bedöma vägledningarna för god praxis och den myndighet som enligt artikel 13.4 i den förordningen får utarbeta och offentliggöra egna vägledningar för god praxis,

5) är verket behörig myndighet enligt artikel 138 i kontrollförordningen i fråga om åtgärder som gäller bruksanvisningarna för fixerings- eller bedövningsutrustning enligt avlivningsförordningen,

6) utser verket genom stickprov gårdar för den regelbundna tillsyn som förutsätts i EU-rättsakter om djurvälstånd,

7) svarar verket för statistik och rapportering i fråga om tillsynen över djurs välfärd,

8) beslutar verket i de fall som hör till tillämpningsområdet för lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) om den rätt som yrkeskvalifikationer som har förvärvats utomlands medför att utföra i 15 § i denna lag tillåtna operationer och andra ingrepp som orsakar smärta eller

Betänkande JsUB 33/2022 rd

seminering av djur och andra åtgärder vid artificiell reproduktion i Finland, samt i de fall som hör till tillämpningsområdet för lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer om den rätt att vara i 30 § i denna lag avsedd djurhållare eller djurskötare i Finland som utomlands förvärvade yrkeskvalifikationer medför.

Livsmedelsverket svarar för tillsynen över djurvälståndet i de slakterier, inrättningar för vilt-hantering och anläggningar i anslutning till dem som avses i livsmedelslagen, med undantag av slakterier och inrättningar där tillsynen enligt livsmedelslagen på det sätt som avses i 27 § 5 mom. i livsmedelslagen har överförts på kommunen. Bestämmelser om tillsynen över renslakterier finns i 72 § 3 mom. i denna lag. Inom området för de slakterier och inrättningar som Livsmedelsverket övervakar är Livsmedelsverket och kommunen utöver regionförvaltningsverket myndigheter som utfärdar tillfälliga kompetensbevis enligt 21.5 i avlivningsförordningen.

Dessutom svarar Livsmedelsverket för de uppgifter som ålagts den behöriga myndigheten i Europeiska unionens lagstiftning om djurvälstånd, om inte en uppgift genom lag har överförts på en annan myndighet.

72 §

Regionförvaltningsverket

Regionförvaltningsverket planerar, utvecklar och styr ordnandet av tillsynen över djurvälståndet samt utövar tillsyn över efterlevnaden inom sitt verksamhetsområde av bestämmelserna om djurvälstånd.

Utöver det som någon annanstans i denna lag föreskrivs om regionförvaltningsverkets uppgifter är verket

1) den myndighet som får utfärda kompetensbevis enligt artikel 21.1 b i avlivningsförordningen och en av de myndigheter som får utfärda tillfälliga kompetensbevis enligt artikel 21.5 i den förordningen,

2) behörig myndighet enligt artikel 138 i kontrollförordningen som återkallar kompetensbevis enligt avlivningsförordningen,

3) den myndighet som ombesörjer ordnandet av den regelbundna tillsyn på grund av stickprov som bestämmelserna om djurvälstånd förutsätter

4) den myndighet som deltar i tillsynen och verkställigheten av bestämmelserna om djurvälstånd på eget initiativ och när den lokala djurskyddsmyndigheten begärt att uppgifterna ska överföras på regionförvaltningsverket i ett omfattande eller svårt djurskyddsfall.

I de renslakterier och i anläggningar i anslutning till dem som avses i livsmedelslagen sörjer Regionförvaltningsverket i Lappland i hela landet för de uppgifter som anknyter till tillsynen över djurvälståndet.

73 §

Tullen

Tullen övervakar vid sidan av Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och kommunalveterinären att bestämmelserna om djurvälstånd följs när djur transporteras mellan Europeiska unionens medlemsstater eller från Finland till andra stater än medlemsstaterna.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

74 §

Kommunalveterinären och den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen

Kommunalveterinären och den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen övervakar att bestämmelserna om djurvälstånd följs på kommunens område.

75 §

Polisen

Polisen övervakar inom sitt distrikt att bestämmelserna om djurvälstånd följs.

11 kap.

Tillsyn

76 §

Allmänna tillsynsprinciper

Tillsynsmyndigheten ska ordna tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om djurvälstånd så att den är högklassig och effektiv. Tillsynsmyndigheten ska sträva efter att främja djurs välfärd genom råd.

Bestämmelser om hur tillsynen över djurvälstånden ska ordnas ingår förutom i denna lag även i kontrollförelörden.

77 §

Kontrollplaner

Livsmedelsverket ska utarbeta en riksomfattande plan för tillsynen över djurvälstånden. Planen är en del av den nationella kontrollplanen enligt kontrollförelörden.

Regionförvaltningsverket ska utarbeta en regional plan för hur tillsynen över djurvälstånden ordnas inom landskapets verksamhetsområde. Den riksomfattande planen ska beaktas i den regionala planen.

78 §

Inspektion och provtagning

Tillsynsmyndigheten har rätt att utföra inspektion, om det finns anledning att misstänka att ett djur hålls eller behandlas i strid med bestämmelserna om djurvälstånd. Bestämmelser om offentlig

Betänkande JsUB 33/2022 rd

kontroll och om andra offentlig åtgärder som gäller inspektion och provtagning ingår också i artiklarna 9—15 i kontrollförordningen.

Även utan misstanke har tillsynsmyndigheten rätt att utföra inspektion

- 1) vid djurparker,
- 2) vid permanenta djurutställningar och husdjursgårdar,
- 3) vid cirkusar,
- 4) vid ambulerande djurutställningar,
- 5) vid djurtävlingar,
- 6) vid djurutställningar och på platser där djur annars förevisas för publik eller används i föreställningar eller uppvisningar,
- 7) på platser där vilda djurarter föds upp i hägn i viltvårds- eller produktionssyfte,
- 8) på platser där sällskaps- och hobbydjur hålls yrkesmässigt eller annars storskaligt på det sätt som avses i 60 §,
- 9) på platser där vilda djur vårdas på det sätt som avses i 61 §,
- 10) på platser där i 67 § avsedd verksamhet som anknyter till avlivning av djur bedrivs,
- 11) på gränsövergångsställen, gränskontrollstationer, utförselställen och införselställen,
- 12) i utrymmen avsedda för djur i slakterier, inrättningar för vilthantering och anläggningar som finns i anslutning till slakterierna eller inrättningarna samt i renslakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem,
- 13) på verksamhetsutövarens begäran,
- 14) för att övervaka att djurhållningsförbud som meddelats med stöd av 17 kap. 23 § i strafflagen (39/1889) iakttas.

Livsmedelsverket får förordna att regionförvaltningsverket ska utföra en inspektion eller inspektioner för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om djurvälstånd eller för fullgörande av skyldigheter enligt ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland eller då EU-lagstiftning förutsätter detta. Regionförvaltningsverket kan besluta om motsvarande inspektioner även i sin egen tillsyn eller förordna tjänsteveterinärer att utföra inspektioner.

Den som utför en inspektion har rätt att få tillträde till de utrymmen som utförandet av inspektionen förutsätter och att avgiftsfritt ta de prov som behövs för tillsynen samt spela in ljud och bild. Denne har rätt att inspektera djuren, djurhållningsplatsen och andra utrymmen i anslutning till djurhållningen, föda, dryck, utrustning och redskap för djuret samt information och handlingar som gäller djurhållningen liksom övriga omständigheter av betydelse för tillsynen.

I utrymmen som används för boende av permanent natur får inspektion och provtagning utföras endast om det är nödvändigt för utredande av de omständigheter som inspektionen gäller och det finns anledning att misstänka att de bestämmelser om djurvälstånd som gäller behandling, skötsel eller djurhållningsplatser **på ett väsentligt eller allvarligt sätt** har överträtts eller överträds på ett sätt som är straffbart enligt lag. Inspektion får utföras endast av en myndighet.

79 §

Kameraövervakning i slakterier

I slakterier får de tillsynsmyndigheter som avses i 71 § 3 mom. använda registrerande kameraövervakning som hjälp vid övervakningen av att bestämmelserna om djurvälstånd följs. För övervakningen får kameror placeras i utrymmen där djur lossas, hålls, hanteras, flyttas eller bedövas eller där blodavtappningen sker.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

De tillsynsmyndigheter som avses i 1 mom. sörjer för installering och underhåll av kameror samt genomgång och förstöring av upptagningarna. En upptagning får bevaras i två månader från inspelningsdagen, varefter upptagningen ska förstöras utan dröjsmål, om den inte behövs för förundersökning. Slakteriets personal ska informeras om att kameraövervakning inleds och information om övervakningen ska meddelas på skyltar som fästs i närheten av kamerorna. De tillsynsmyndighet som avses i 1 mom. är personuppgiftsansvarig för kameraupptagningarna.

Den i artikel 17 i avlivningsförordningen avsedda djurskyddsansvarige har rätt att få se kameraupptagningarna för skötseln av sina uppgifter. Upptagningar får också överlämnas till polisen för förundersökning och upptagningar kan användas för utbildning av slakteriets personal.

80 §

Rätt att få uppgifter

Tillsynsmyndigheten har, oberoende av sekretessbestämmelserna, rätt att av djurägare och djurhållare samt av andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag eller enligt EU-lagstiftningen få de uppgifter och de handlingar om hållandet och behandlingen av djur som är nödvändiga för övervakningen av att bestämmelserna om djurvälstånd följs.

Rätten att få information kan gälla uppgifter om djurs hälsotillstånd och föda och de förhållanden under vilka djur hålls samt uppgifter om djurhållarens ekonomiska situation och hälsotillstånd när de inverkar på skötseln och hållandet av djur.

Tillsynsmyndigheterna har dessutom, oberoende av sekretessbestämmelserna, rätt att få uppgifter och handlingar som avses i 1 och 2 mom. av statliga och kommunala myndigheter samt fysiska personer och juridiska personer, som yrkesmässigt har haft att göra med de djur som hänförs till tillsynen eller med produkter som härrör från dessa djur, dock utan att vara ansvariga för att de bestämmelser som ska övervakas följs.

81 §

Närvarorätt

Livsmedelsverket har rätt att närvara vid övervakning och inspektioner. Samma rätt har en studerande som under tillsynsmyndighetens handledning genomför praktik som ger den studerande en insikt i myndigheternas verksamhet. Studerande får gå in i utrymmen som används för boende av permanent natur endast tillsammans med tillsynsmyndigheten.

82 §

Anlitande av experter och assistenter

Tillsynsmyndigheten kan anlita en utomstående expert eller assistent vid övervakning och inspektioner. En sådan person kan ge sakkunnighjälp eller utföra assisterande uppdrag vid inspektionen, men saknar självständig inspektionsbefogenhet. Experter och assistenter får gå in i utrymmen som används för boende av permanent natur endast tillsammans med tillsynsmyndigheten.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Experter och assistenter ska ha tillräcklig kompetens med tanke på den djurart och djurhållningsform som det är fråga om och uppdragets natur i övrigt.

Experter och assistenter har, oberoende av sekretessbestämmelserna, rätt att från tillsynsmyndigheten få tillgång till uppgifter som är nödvändiga för att de ska kunna utföra sina uppdrag.

På utomstående experter och assistenter tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt ansvar när de utför uppdrag som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Om en expert eller assistent anlitar någon annan tillsynsmyndighet än Livsmedelsverket eller regionförvaltningsverket som hjälp, ska det på förhand ansökas om regionförvaltningsverkets godkännande för anlitaandet av experten eller assistenten.

83 §

Inspektionsförfarande och hörande av part

Vid inspektion iakttas 39 § i förvaltningslagen (434/2003). Om kontrollförfordningen tillämpas på inspektionen, ska den förordningen dock i första hand iakttas.

Bestämmelser om hörande av part finns i 34 § i förvaltningslagen. Innan åtgärder som avses i 95 § 2 mom., 96 § 1 mom., 97 § 1 mom. eller 98 § 3 mom. i denna lag vidtas ska djurhållaren eller djurägaren dock ges tillfälle att bli hörd endast om de kan påträffas utan dröjsmål. Åtgärder som avses i 98 § 1 mom. får dessutom vidtas utan att parten hörs, om djurägaren inte påträffas inom skälig tid och dröjsmål med åtgärderna orsakar orimliga kostnader i förhållande till betydelsen av hörandet.

84 §

Internationella myndigheters inspektionsrätt och rätt att få uppgifter

Vad som i denna lag föreskrivs om rätt för tillsynsmyndigheten att få tillträde till de utrymmen som utförandet av inspektionen förutsätter och att oberoende av sekretessbestämmelserna få de uppgifter och de handlingar som är nödvändiga för tillsynen gäller även inspektörer som avses i EU-lagstiftning eller internationella avtal som är bindande för Finland, när sådana för Finland bindande förpliktelser förutsätter detta. Tillsynsmyndigheten ska vid behov samarbeta med internationella myndigheters inspektörer.

På internationella myndigheter tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

85 §

Djurhållares skyldighet att bistå myndigheterna

Djurhållare är skyldiga att bistå myndigheterna vid inspektion och provtagning som utförs med stöd av denna lag eller kontrollförfordningen.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

86 §

Bedömning av broilrars och svins välfärd i slakteriet

De myndigheter som avses i 71 § 3 mom. ska se till att uppgifterna enligt 59 § 5 mom. om de broilrar som anlänt till slakteriet samt antalet broilrar som är döda vid ankomsten till slakteriet registreras vid slakteriet.

Inverkan av de förhållanden under vilka broilrar och svin hålls och andra motsvarande faktorer på djurens välfärd bedöms utifrån de fynd som gjorts vid köttbesiktningen samt andra uppgifter som fås i slakteriet (*bedömning av djurens välfärd*).

Om djurens välfärd enligt bedömningen av djurens välfärd har försämrats under uppfödningen, ska de myndigheter som avses i 71 § 3 mom. underrätta den som äger eller håller djuren, slakteriaktören samt det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde djurhållningsenheten är belägen. Dessa ska vidta lämpliga åtgärder.

Närmare bestämmelser om bedömningen av djurs välfärd samt om underrättelse enligt 3 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

87 §

Tillsynsmyndighetens anmälnings- och uppgiftsskyldighet

Om en djurhållare flyttar från en tillsynsmyndighets verksamhetsområde till en annan tillsynsmyndighets område medan ett ärende i fråga om djurvälfaerden hos djurhållaren är anhängigt och detta kommer till tillsynsmyndighetens kännedom, ska tillsynsmyndigheten, oberoende av sekretessbestämmelserna, utan dröjsmål anmäla flytten till tillsynsmyndigheten för det nya verksamhetsområdet och lämna denna de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen.

De myndigheter som avses i 71 § 3 mom. ska, om de misstänker att bestämmelserna om djurvälfaerd har överträtts eller överträds vid en djurhållningsenhet som levererar djur till slakt, oberoende av sekretessbestämmelserna anmäla detta till det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde djurhållningsenheten är belägen och lämna regionförvaltningsverket de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen.

Andra tillsynsmyndigheter är, oberoende av sekretessbestämmelserna, skyldiga att på begäran till Livsmedelsverket anmäla uppgifter om inspektioner, tillsynsåtgärder, tillsynspersonal och avgifter för uppföljning och planering av tillsynen enligt denna lag. Uppgifterna ska lämnas på det sätt som Livsmedelsverket bestämmer.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälningsskyldigheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

88 §

Vissa myndigheters och andra aktörers anmälningsskyldighet

Den som är anställd eller innehar ett förtroendeuppdrag hos någon av följande aktörer eller som utför motsvarande uppgifter i ett uppdragsförhållande eller som självständig yrkesutövare och som i sin uppgift fått kännedom om ett djur i behov av hjälp är skyldig att utan dröjsmål och obe-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

roende av sekretessbestämmelserna göra en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten och lämna myndigheten de uppgifter som är nödvändiga för att bedöma saken:

- 1) avbytarservice och vikariehjälp,
- 2) seminör,
- 3) social- och hälsovården och en producent av dessa tjänster,
- 4) en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården,
- 5) Nödcentralsenheten,
- 6) brand- och räddningsväsendet,
- 7) Gränsbevakningsväsendet,
- 8) utökningsmyndigheten,
- 9) en församling eller något annat religiöst samfund.

Även andra än i 1 mom. avsedda personer kan göra en motsvarande anmälan, oberoende av de sekretessbestämmelser som eventuellt gäller dem.

Aktörer som levererar el, värme eller vatten till djurproduktionsgårdar eller som tillhandahåller tjänster med anknytning till dem ska göra en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten inom en skälig tid innan el-, värme- eller vattendistributionen avbryts permanent, om aktören vet att det finns djur på gården.

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska dock den tystnadsplikt som gäller vid bikt eller annan själavård iakttas.

Bestämmelser om anmälningsskyldighet för utövare av veterinäryrket finns i 12 § 2 mom. i lagen om utövning av veterinäryrket.

89 §

Utlämnande av information till andra myndigheter och internationella organ i vissa fall trots sekretessbestämmelserna

Utöver det som föreskrivs i 87 och 88 § om anmälan eller lämnande av uppgifter trots sekretessbestämmelserna, finns bestämmelser om rätt för tillsynsmyndigheten att lämna ut uppgifter till andra myndigheter och internationella organ trots sekretessbestämmelser i 8 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021).

90 §

Handräckning

Bestämmelser om polisens skyldighet att ge andra tillsynsmyndigheter handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011). Bestämmelser om räddningsmyndighetens handräckning finns i 50 § i räddningslagen (379/2011).

Kommunalveterinären är skyldig att ge polisinsättningen handräckning vid verkställigheten av beslag eller förverkandepåföljd som gäller djur.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

91 §

Anmälningsskyldighet till polisen

Om det finns skäl att misstänka att bestämmelserna om djurvelfärd har överträtts, ska tillsynsmyndigheterna utan dröjsmål anmäla saken till polisen för förundersökning.

12 kap.

Administrativa tvångsmedel och påföljder

92 §

Myndigheternas åtgärder med anledning av förfarande som strider mot bestämmelserna om djurvelfärd

Om bestämmelserna om djurvelfärd inte har följts, ska tillsynsmyndigheten vidta sådana åtgärder som behövs för att säkerställa bestämmelsernas efterlevnad.

Om den upptäckta överträdelsen är ringa och missförhållandet kan undanröjas i samband med inspektionen eller utan att ny inspektion förutsätts, kan myndigheten uppmana den som överträder bestämmelserna om djurvelfärd att fullgöra sin skyldighet omedelbart eller inom en utsatt tid som är tillräckligt lång med hänsyn till sakens natur. I annat fall ska tillsynsmyndigheten vidta åtgärder för att väcka ett förvaltningstvångsärende.

Tillsynsmyndigheten ska övervaka att en uppmaning samt ett beslut som meddelats i ett förvaltningstvångsärende följs.

93 §

Föreläggande

Tillsynsmyndigheten får förelägga den som överträder bestämmelserna om djurvelfärd att fullgöra sin skyldighet omedelbart eller inom en utsatt tid som är tillräckligt lång med hänsyn till sakens natur.

94 §

Föreläggande om korrigerande åtgärder och om att minska djurtätheten inom broilerproduktion

Om broilrars välfärd enligt bedömningen av broilrars välfärd har försämrats under uppfödningen, får regionförvaltningsverket, utöver vad som föreskrivs någon annanstans i detta kapitel, ålägga den som äger eller håller broilrarna att vidta sådana korrigerande åtgärder på broilrarnas djurhållningsplats som behövs med tanke på broilrarnas välfärd.

Regionförvaltningsverket får ålägga den som äger eller håller broilrar att minska djurtätheten för broilrarna, om broilrars välfärd har försämrats i minst två av tre på varandra följande flockar under uppfödningen, eller om det konstateras att den som äger eller håller broilrarna har brutit

Betänkande JsUB 33/2022 rd

mot bestämmelserna om djurvelfärd. Om den som äger eller håller broilrar har ålagts att minska djurtätheten för broilrarna, ska Livsmedelsverket underrättas om föreläggandet.

Närmare bestämmelser om minskad djurtäthet inom broilerproduktion utfärdas genom förordning av statsrådet.

95 §

Förbud

Tillsynsmyndigheten får förbjuda den som överträder bestämmelserna om djurvelfärd att fortsätta med eller upprepa det förfarande eller den verksamhet som strider mot bestämmelserna.

Tillsynsmyndigheten får meddela ett i 1 mom. avsett förbud tillfälligt för den tid ärendet utreds eller ett missförhållande avhjälpas, om det är nödvändigt för att trygga djurens välfärd. Det tillfälliga förbud som meddelas för utredning av ärendet är i kraft tills tillsynsmyndigheten meddelar sitt slutliga avgörande i ärendet. Tillsynsmyndigheten ska se till att den utredning som behövs för det slutliga avgörandet görs utan dröjsmål.

96 §

Avbrytande av verksamheten

Om det är uppenbart att hållandet eller behandlingen av djur medför omedelbar risk för djurens välfärd och risken inte kan förhindras genom förbud eller på något annat sätt, har tillsynsmyndigheten rätt att genast avbryta verksamheten. Verksamheten får avbrytas endast till den del det är nödvändigt för att avvärja risken.

Ett beslut om avbrytande av verksamheten är i kraft för viss tid eller tills vidare, tills tillsynsmyndigheten meddelar sitt slutliga avgörande i ärendet. Tillsynsmyndigheten ska se till att den utredning som behövs för det slutliga avgörandet görs utan dröjsmål.

Om tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet avbryts av någon annan tillsynsmyndighet än regionförvaltningsverket, ska regionförvaltningsverket underrättas om avbrottet utan dröjsmål.

97 §

Skaffande av brådiskande vård

Tillsynsmyndigheten får vidta omedelbara åtgärder och skaffa ett djur föda, dryck eller annan vård som djuret behöver, om det är nödvändiga för att trygga djurets välfärd och välfärden inte kan tryggas tillräckligt på något annat sätt. I detta syfte får djuret också tas om hand och överlämnas till något annat ställe där det får vård. Om någon annan tillsynsmyndighet än regionförvaltningsverket vidtar åtgärden, ska regionförvaltningsverket underrättas om åtgärden utan dröjsmål.

Tillsynsmyndighetens beslut är i kraft för viss tid eller tills vidare, tills tillsynsmyndigheten meddelar sitt slutliga beslut i ärendet. Tillsynsmyndigheten ska se till att den utredning som behövs för det slutliga avgörandet görs utan dröjsmål.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

98 §

Försäljning eller annan överlåtelse och avlivning av djur

Tillsynsmyndigheten får besluta att sälja ett djur till gängse pris eller, om djurets penningvärde är ringa, överlåta det på något annat sätt eller avliva det, om djuret inte kan lämnas kvar hos djurhållaren eller djurägaren. Tillvägagångssättet får vara detsamma, om djuret har skaffats vård någon annanstans med stöd av 97 § och djuret inte kan återlämnas till djurhållaren eller djurägaren.

Tillsynsmyndigheten får vidta åtgärder som avses i 1 mom. endast om en gärning eller försummelse från djurhållaren eller djurägaren kan äventyra djurets välfärd på ett allvarligt sätt eller på ett väsentligt sätt upprepade gånger och andra åtgärder inte är ändamålsenliga eller rimligtvis möjliga.

Om det i djurets beteende, livsfunktioner eller yttre väsen förekommer symptom eller förändringar, utifrån vilka man kan sluta sig till att djuret upplever kraftig smärta eller kraftigt lidande, och det vore uppenbart grymt mot djuret att hålla djuret vid liv, ska djuret avlivas utan dröjsmål.

99 §

Omhändertagande, destruktion och förstöring

Om ett djur hålls i strid med bilaga 1 eller bestämmelser som utfärdats med stöd av 8 § 2 mom. och situationen inte kan avhjälpas genom ett förbud som avses i 95 § eller på något annat sätt, har tillsynsmyndigheten rätt att omhänderta och avliva djuret eller bestämma att det ska avlivas. I stället för att avlivas kan djuret också omplaceras. Ett vilt djur kan dessutom försättas i frihet, om djurets tillstånd tillåter det.

Om ett djur förs in i landet i strid med 39 § och situationen inte kan rättas till genom i den paragrafen avsedd återsändning till ursprungslandet, har tillsynsmyndigheten rätt att omhänderta och avliva djuret eller bestämma att det ska avlivas. I stället för att avlivas kan djuret också omplaceras.

I fråga om invasiva främmande arter iakttas vad som föreskrivs om dem i förordningen om invasiva främmande arter och i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter.

Tillsynsmyndigheten har rätt att omhänderta ett redskap eller en anordning som är förbjuden i 18 § och bestämma att redskapet eller anordningen ska behandlas på nytt på ett sätt som tillsynsmyndigheten godkänt, förstöras, avlägsnas från marknaden eller återsändas till det land från vilket det har förts in till Finland. Beslutet kan förenas med villkor om det förfarande som ska iakttas vid verkställigheten.

100 §

Beslag

Vid beslag av djur samt av redskap och anordningar som avses i 18 § iakttas tvångsmedelslagen (806/2011). Trots vad som i 7 kap. 13 § i den lagen föreskrivs om förvaring av det beslagtagna får ett djur som tagits i beslag genast avlivas, säljas eller annars överlåtas, om dess penningvärde är obetydligt eller om det inte är möjligt eller ändamålsenligt att ordna dess skötsel.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

101 §

Återkallelse eller ändring av tillstånd som gäller djurpark, cirkus eller djurutställning

Regionförvaltningsverket får återkalla ett tillstånd som avses i 50 § 1 mom. och stänga anläggningen, om förutsättningarna för beviljande av tillstånd inte längre föreligger eller om verksamhetsutövaren väsentligt överträder bestämmelserna om djurvälstånd. I stället för att återkalla tillståndet och stänga anläggningen kan tillståndet ändras och en del av anläggningen stängas, om detta är tillräckligt för att trygga djurens välfärd. En ytterligare förutsättning för att återkalla eller ändra tillståndet och stänga anläggningen eller en del av den är att verksamhetsutövaren inte har korrigerat olägenheterna inom en skälig tid som utsatts av myndigheten och som kan vara högst två år.

Regionförvaltningsverket ska vid behov inspektera anläggningen innan tillståndet återkallas eller ändras.

Om verksamhetstillståndet återkallas, ska verksamhetsutövaren för att trygga djurens välfärd vidta de åtgärder som godkänts av det regionförvaltningsverk som beviljat tillståndet. Om inga andra åtgärder är ändamålsenliga eller rimligen är möjliga, ska djuren avlivas. För djurparkers del ska strävan när beslut om åtgärder fattas vara att trygga målen för skyddet av den vilda faunan och skyddet av den biologiska mångfalden.

102 §

Förbud mot anmälningspliktig djurhållning eller verksamhet

Regionförvaltningsverket får förbjuda arrangerande av djurtävlingar enligt 46 §, hållande av husdjursgård enligt 57 §, uppfödning av vilda djurarter i hägn enligt 58 §, hållande av sällskaps- eller hobbydjur enligt 60 §, bedrivande av djurhemsverksamhet för vilda djur i hjälplöst tillstånd enligt 61 § och verksamhet som gäller avlivning av djur enligt 67 § helt eller delvis, om verksamhetsutövaren väsentligt överträder bestämmelserna om djurvälstånd. En ytterligare förutsättning för att förbjuda verksamheten är att verksamhetsutövaren inte har korrigerat olägenheterna inom en skälig tid som utsatts av regionförvaltningsverket. Verksamheten kan förbjudas också i sådana fall där anmälningsskyldigheten i fråga om verksamheten har försummats.

Om regionförvaltningsverket förbjuder verksamhet som avses i 1 mom. eller en del av den, ska verksamhetsutövaren vidta behövliga åtgärder för att iaktta förbudet. Vid behov ska verksamhetsutövaren sälja eller annars överlåta de djur som använts i den förbjudna verksamheten och som verksamhetsutövaren äger, överlåta andra djur som verksamhetsutövaren har i sin besittning till deras ägare samt vidta andra nödvändiga åtgärder som regionförvaltningsverket godkänt för att avhjälpa situationen så att djurens välfärd tryggas.

103 §

Vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande

Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och Tullen kan förena ett föreläggande som meddelats med stöd av detta kapitel med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Bestämmelser om vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

104 §

Livsmedelsverkets beslut om användning av administrativa tvångsmedel

Livsmedelsverket kan besluta om användning av administrativa tvångsmedel när sådana ska användas inom områden som omfattar mer än ett regionförvaltningsverks verksamhetsområde.

Om Livsmedelsverket vidtar åtgärder som avses i 1 mom., ska verket utan dröjsmål underrätta berörda regionförvaltningsverk.

13 kap.

Register

105 §

Förande av register

Registren enligt detta kapitel utgör en del av livsmedelsförvaltningens informationsresurs som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs. På de register och handlingar som det föreskrivs om i detta kapitel ska informationsresurslagen tillämpas, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel.

Med avvikelse från vad som i 12 § i informationsresurslagen föreskrivs om avförande av information ur livsmedelsförvaltningens informationsresurs avförs uppgifter som införts i ett register enligt 106 § i denna lag tre år efter det att verksamhetsutövaren har lagt ned sin verksamhet, om inte något annat följer av Europeiska unionens rättsakter.

Bestämmelser om införande i register, användning och utlämnande av uppgifter som lämnats till Tullen finns i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019).

106 §

Register över tillståndspliktig och anmälningspliktig verksamhet

Register förs över de djurparker, permanenta och ambulerande djurutställningar samt cirkusar som det beviljats tillstånd för med stöd av denna lag. Register förs dessutom över husdjursgårdar, uppfödning av vilda djurarter i hägn, yrkesmässigt eller storskaligt hållande av sällskaps- och hobbydjur, vård av skadade vilda djur samt anmälningspliktig avlivningsverksamhet och arrangerande av djurtävlingar.

I andra register som avses i 1 mom. än registret över arrangerande av djurtävlingar förs följande uppgifter in:

- 1) vilken verksamhet tillståndet eller anmälan gäller,
- 2) utredning om aktörens kompetens,

Betänkande JsUB 33/2022 rd

3) de djurarter som verksamheten gäller och antalet djur; i fråga om avlivningsverksamhet räcker det med en uppskattning av det årliga antalet djur,

4) utredning om djurhållningsplatsen och hur skötseln av djuren är ordnad när det är fråga om en djurpark, en permanent eller ambulerande djurutställning, en cirkus, uppfödning av vilda djur i hägn, yrkesmässigt eller storskaligt hållande av sällskaps- och hobbydjur eller vård av skadade vilda djur,

5) i fråga djurparker en utredning om hur anläggningen kommer att delta i de uppgifter som avses i 51 §,

6) utredning om de avlivningsmetoder som används när det är fråga om avlivningsverksamhet,

7) eventuella tillståndsvillkor och föreskrifter som gäller anmälningspliktig verksamhet,

8) den planerade tidpunkten för inledande av verksamheten och avslutande av verksamheten samt återkallelse av tillstånd och förbudande av anmälningspliktig verksamhet,

9) väsentliga ändringar i verksamheten.

I registret över arrangerandet av djurtävlingar förs följande uppgifter in:

1) vilken verksamhet anmälan gäller,

2) information om huruvida det är fråga om en anmälan som gäller för viss tid eller tills vidare,

3) den planerade tidpunkten för inledande av verksamheten och avslutande av verksamheten,

4) vilka slags djurtävlingar som arrangeras och för vilka djurarter,

5) på vilket eller vilka regionförvaltningsverks område verksamheten bedrivs,

6) en uppskattning av det årliga antalet djurtävlingar som arrangeras,

7) utredning om tävlingsarrangörens kompetens.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas när registeruppgifterna förs in får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

107 §

Register som gäller tillsynen över djurvälzfärden

Det ska föras ett register över tillsynen över djurvälzfärden samt för planeringen, styrningen och utvecklingen av tillsynen.

I registret kan följande uppgifter registreras:

1) utförda inspektioner och provtagningar,

2) den verksamhet och djurarter som inspektionen gäller samt antalet djur,

3) iakttagelser och upptagningar som gjorts i samband med inspektionen,

4) resultaten från undersökningar av prov,

5) uppmaningar och administrativa tvångsmedel med stöd av 12 kap.,

6) uppgifter om djur som har hållits med stöd av 120 § 1 mom. eller med stöd av 124 § 1 och 2 mom. samt om dispenser som har beviljats med stöd av 10 §,

7) kompetensbevis som har utfärdats med stöd av artikel 21.1 b i avlivningsförordningen och tillfälliga kompetensbevis som har utfärdats med stöd av artikel 21.5 i den förordningen,

8) andra än i 1—7 punkten avsedda uppgifter enligt bestämmelserna om djurvälzfärd som i motsvarighet till de bestämmelserna är nödvändiga för tillsynen och som inte innehåller uppgifter som avses i artikel 9 eller 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas när registeruppgifter förs in får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

14 kap.

Straffbestämmelser

108 §

Straffbestämmelser i strafflagen

Bestämmelser om straff för djurskyddsbrott finns i 17 kap. 14, 14 a och 15 § i strafflagen.

109 §

Djurskyddsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

- 1) i strid med förbudet enligt 6 § 2 mom. överger ett hållet djur,
- 2) försummar skyldigheten enligt 7 § 1 mom. att hjälpa ett djur som är skadat eller sjukt eller annars i hjälplöst tillstånd eller att göra anmälan om det eller att avliva det,
- 3) behandlar ett djur på ett sätt som är förbjudet enligt 13 § 1—3 mom. eller enligt en bestämmelse som utfärdats med stöd av den paragrafen eller som strider mot artikel 3, 4 eller 15 i eller mot bilaga III till avlivningsförordningen,
- 4) utför ett i 15 § 1 mom. eller i en bestämmelse som utfärdats med stöd av den paragrafen förbudet ingrepp på ett djur som orsakar smärta eller lidande,
- 5) utför ett i 16 § 1 mom. avsett ingrepp på ett djur utan att ha utbildning eller annan tillräcklig kompetens som föreskrivs i nämnda moment eller i bestämmelse som utfärdats med stöd av den paragrafen eller försummar att använda smärtlindring som föreskrivs i 16 § 2 mom. eller i den bestämmelse som utfärdats med stöd av den paragrafen,
- 6) i strid med förbudet enligt 17 § 1 mom. ger ett djur ett ämne som är farligt för djurets välfärd,
- 7) vid skötseln av ett djur försummar det allmänna kravet på skötseln enligt 20 §, kravet på utfodring och vattning enligt 21 §, kravet på att inspektera djurs välfärd och djurhållningsplatsen enligt 22 § eller den skyldighet som gäller ett sjukt eller skadat djur enligt 23 § eller ett krav som föreskrivs i en bestämmelse som utfärdats med stöd av någon av de paragraferna,
- 8) försummar allmänna krav på djurhållningsplatser enligt 33 §, krav på säkerhet enligt 34 §, krav på förhållanden enligt 35 §, krav på renhållning och underhåll enligt 36 § eller allmänna krav på permanenta djurhållningsplatser enligt 37 § eller krav som föreskrivs i en bestämmelse som utfärdats med stöd av någon av de paragraferna,
- 9) i strid med 43 § 1 mom. eller en bestämmelse som utfärdats med stöd av den paragrafen ordnar en djurtävling eller djurutställning som i onödan äventyrar djurs välfärd eller bryter mot förbudet enligt 43 § 2 mom., som gäller påverkande av djurs prestationsförmåga eller beteende med hjälp av ett läkemedel, med något annat motsvarande ämne eller med någon annan motsvarande behandling eller åtgärd,

Betänkande JsUB 33/2022 rd

10) i strid med förbudet i 45 § 2 mom. arrangerar en djurtävling eller djurutställning trots att djurens välfärd äventyras, eller försummar ett krav på att avbryta tävlingen eller utställningen,

11) bryter mot skyldigheten enligt 64 § 1 mom. att avliva djur så snabbt och smärtfritt som möjligt med en lämplig metod och teknik eller försummar kravet att bedöva ett djur, avlivar ett djur i strid med 64 § 2 mom. utan att ha tillräckliga kunskaper eller skicklighet eller försummar skyldigheten enligt 64 § 3 mom. att försäkra sig om att djuret har dött innan destruktionsen av djuret påbörjas eller andra åtgärder vidtas eller bryter mot förbud eller försummar krav som föreskrivs i en bestämmelse som utfärdats med stöd av den paragrafen,

12) i samband med slakt av djur **försummar bestämmelserna i 65 § 1 eller 2 mom. försummar om** att bedöva eller avliva djuret före blodavtappningen eller bryter mot förbudet att utsätta djuret för andra åtgärder innan djuret har dött,

ska, om inte gärningen utgör brott enligt 17 kap. 14, 14 a eller 15 § i strafflagen eller strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *djurskyddsförseelse* dömas till böter.

För djurskyddsförseelse döms också den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet

1) i strid med 8 § 2 mom. håller ett djur som inte nämns i bilaga 1 eller i den förordning av statsrådet som avses i det momentet som produktionsdjur, cirkusdjur eller i en ambulerande djurutställning eller som sällskaps- eller hobbydjur,

2) försummar den uppsiktsskyldighet när det gäller barn som är yngre än 15 år som avses i 11 § 2 mom.,

3) bryter mot förbudet enligt 15 § 3 mom. att använda ett djur vid tävling eller ställa ut det,

4) försummar skyldigheten enligt 17 § 2 mom. att försäkra sig om att redskap, anordningar och ämnen som är avsedda för skötsel och hantering av djur uppfyller de krav som ställs på dem,

5) bryter mot förbud enligt 25 § 2 eller 3 mom. mot att använda ett djur för avel eller mot en avelsmetod eller bryter mot förbud eller försummar krav som föreskrivs i en bestämmelse som utfärdats med stöd av den paragrafen,

6) försummar skyldigheten enligt 25 § 4 mom. eller enligt den bestämmelse som utfärdats med stöd av 25 § 5 mom. att förhindra att däggdjur som personen i fråga håller förökar sig okontrollerat så att detta orsakar men för djurens välfärd,

7) bryter mot förbudet enligt 28 § 1 mom. att ta eller fånga in ett vilt djur för att hålla och föda upp det,

8) försummar bokföringsskyldigheten enligt 32 § 1 mom. över den medicinska behandling som getts produktionsdjur och över antalet döda djur eller skyldigheten att bevara bokföringen enligt 32 § 2 mom.,

9) försummar skyldigheten enligt 40 § att lämna uppgifter vid marknadsföring av katter och hundar,

10) försummar skyldigheten att lämna uppgifter enligt 41 § 1 mom. eller enligt en bestämmelse som utfärdats med stöd av 41 § 2 mom. i samband med överlåtelse av djur,

11) bryter mot ett i 42 § föreskrivet förbud som gäller överlåtelse av djur,

12) försummar att vidta åtgärder som avses i 45 § 3 mom. i syfte att trygga djurs välfärd,

13) försummar att göra anmälan enligt 46 § 1 mom. om arrangerande av djurtävlingar eller skyldigheten enligt 46 § 3 mom. att utse en tävlingsveterinär för en djurtävling,

14) försummar anmälan enligt 48 § 1 mom. i fråga om ett djurs välfärd, att reservera en sådan plats för första hjälpen eller sådana behövliga redskap som avses i 48 § 2 mom. eller att göra anmälan enligt 48 § 3 mom. i fråga om äventyrande av ett djurs välfärd,

15) försummar registreringskyldigheten i fråga djurtävlingar eller skyldigheten att förvara registreringsdokumentet enligt 49 § 1 mom.,

Betänkande JsUB 33/2022 rd

16) bryter mot förbudet enligt 50 § 1 mom. som gäller djurparker, permanenta och ambulerande djurutställningar samt cirkusar,

17) försummar att göra anmälan om inledande av verksamheten enligt 60 § 1 mom. i fråga om yrkesmässigt eller annars storskaligt hållande av sällskaps- eller hobbydjur,

18) försummar att göra anmälan om inledande av verksamheten enligt 61 § 1 mom. i fråga om djurhemsverksamhet för vilda djur i hjälplöst tillstånd,

19) försummar att föra en förteckning enligt 63 § 1 mom. över djur eller skyldigheten enligt 63 § 2 mom. att bevara förteckningen,

20) bryter mot förbudet enligt 64 § 4 mom. att avliva hållna djur eller renar med jaktmetoder eller förbudet enligt 64 § 5 mom. mot att avliva djur i underhållningssyfte,

21) försummar att göra anmälan enligt 67 § 1 eller 2 mom. om verksamhet som gäller avlivning av djur,

22) bryter mot ett djurhållningsförbud enligt 17 kap. 23 § i strafflagen eller fungerar som mellanhand för någon annan i syfte att kringgå ett djurhållningsförbud,

23) försummar sin kontrollskyldighet i fråga om bedövning enligt artikel 5.1 i avlivningsförordningen,

24) försummar att utarbeta standardrutiner som avses i artikel 6 i avlivningsförordningen,

25) försummar den anmälan om avlivning av pälsdjur som avses i artikel 7.3 i avlivningsförordningen eller avlivar pälsdjur utan närvaro och direkt överinseende av den person som avses i den artikeln,

26) i strid med artikel 8 i avlivningsförordningen säljer utrustning för fixering och bedövning av djur, om den inte åtföljs av tillbörlig bruksanvisning,

27) försummar sådana skyldigheter i fråga om fixerings- och bedövningsutrustning som avses i artikel 9 i avlivningsförordningen,

28) försummar övervakningsförfaranden som avses i artikel 16 i avlivningsförordningen,

29) försummar att i enlighet med artikel 17.1 i avlivningsförordningen utse en djurskyddsansvarig för slakteriet, eller

30) försummar att föra bok enligt artikel 17.5 i avlivningsförordningen över de åtgärder som vidtagits för att förbättra djurskyddet.

För djurskyddsförseelse döms också den som uppsåtligen

1) bryter mot förbudet enligt 14 § 1 mom. mot att ha könsumgänge med djur,

2) i strid med förbudet i 18 § 1 mom. eller i strid med bestämmelser som utfärdats med stöd av 18 § 3 mom. marknadsför, för in, tillverkar, säljer eller annars överlåter, använder eller innehar ett förbjudet redskap eller en förbjuden anordning som avses i den paragrafen,

3) bryter mot förbudet enligt 24 § mot att tvinga djur att äta eller dricka, eller

4) bryter mot förbudet enligt 39 § mot införsel av hundvalpar och kattungar.

110 §

Djurhållningsförbud

Bestämmelser om djurhållningsförbud finns i 17 kap. 23 § i strafflagen.

Om någon har meddelats djurhållningsförbud eller fullföljdsdomstolen har förbjudit verkställigheten av ett djurhållningsförbud, ska domstolen göra anmälan om avgörandet till Rättsregistercentralen. Justitieförvaltningens myndighet ska göra anmälan om sitt avgörande genom att föra in uppgifter om det i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvalt-

Betänkande JsUB 33/2022 rd

ningens riksomfattande informationssystem eller på något annat lagstadgat sätt. Bestämmelser om införande av uppgifter finns i lagen om justitieförvaltningens nationella informationsresurs (955/2020).

111 §

Förverkandepåföljd

Bestämmelser om förverkandepåföljder som har samband med djurskyddsbrott finns i 17 kap. 23 a § i strafflagen.

15 kap.

Särskilda bestämmelser

112 §

Ändringssökande

Omprövning får begäras av beslut som meddelats med stöd av 10 § 1 mom., 54 § och 71 § 2 mom. 8 punkten och av beslut som gäller kompetensbevis enligt 71 § 3 mom. samt av beslut som gäller kompetensbevis enligt 72 § 2 mom. 1 punkten. Bestämmelser om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

I fråga om sökande av ändring i beslut av kommunalveterinären och den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Bestämmelser om sökande av ändring i Tullens beslut finns i tullagen (304/2016).

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut enligt 103 § om utsättande och utdömande av vite samt föreläggande och verkställighet av hot om tvångsutförande och avbrytande finns i viteslagen.

Besvär som gäller djurvelfärd ska behandlas skyndsamt.

Bestämmelser om sökande av ändring i avgifter som tas ut till staten finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

113 §

Verkställighet av beslut

I beslut som avses i 39, 93—99, 101 och 102 § får det bestämmas att beslutet ska iakttas trots ändringssökande, om inte tillsynsmyndigheten bestämmer något annat.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

114 §

Avgifter som ska tas ut

Avgifter för offentlig kontroll som statliga myndigheter utfört med stöd av denna lag tas ut i enlighet med de grunder som föreskrivs i kontrollförordningen och lagen om grunderna för avgifter till staten.

Regionförvaltningsverket bestämmer avgifterna för den tillsyn över efterlevnaden av Europeiska unionens lagstiftning och denna lag som utövas av kommunalveterinären och den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen och för deras övriga prestationer och tar ut avgifterna till staten. Bestämmelser om avgiftsbelagda prestationer och avgiftsbeloppet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten. Bestämmelser om det förfarande som ska iaktas vid faktureringen av prestationer av kommunalveterinären och den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om myndighetens skyldighet att ta ut avgift för extra tillsynsåtgärder för bristande efterlevnad av bestämmelserna finns i artikel 79.2 c i kontrollförordningen. Tillsynsmyndigheten tar också ut en avgift för tillsynsåtgärder som gäller brister eller missförhållanden som konstaterats i verksamhet som avses i 50, 57, 58, 60 och 61 § i denna lag samt en avgift för tillsynsåtgärder som gäller annan djurhållning, om det vid tillsynen över annan djurhållning konstateras att ett förläggande eller ett förbud inte har iakttagits.

115 §

Arvoden och ersättningar till experter och assistenter

Regionförvaltningsverket betalar arvode och ersättning för resekostnader till experter och assistenter som avses i 82 §.

116 §

Kostnader för administrativa tvångsmedel och omhändertagande av upphittade djur

Kostnaderna för de åtgärder som avses i 97 § 1 mom., 98 § 1 och 3 mom. samt 99 § 1, 2 och 4 mom. ska betalas av djurägaren eller djurhållaren. Om ett djur har sålts eller levererats för slakt eller om annan inkomst har erhållits av djuret, ska kostnaderna dras av från köpesumman för djuret eller annan inkomst av djuret och återstoden ges djurägaren eller djurhållaren. Regionförvaltningsverket täcker kostnaderna för åtgärderna tillfälligt och tar ut dem retroaktivt av djurägaren eller djurhållaren.

De kostnader som avses i 1 mom. och 26 § 4 mom. är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Om kostnaderna inte går att driva in, stannar de regionförvaltningsverket eller kommunen till last.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

117 §

Skydd för identiteten för rapportörer av överträdelser

Om en fysisk person lämnat den behöriga myndigheten en anmälan om en faktisk eller misstänkt överträdelse av bestämmelser som myndigheten ska utöva tillsyn över, ska personens identitet hållas hemlig, om ett röjande av personens identitet utifrån omständigheterna kan bedömas orsaka personen skada.

118 §

Ersättning som staten betalar till kommunerna

Bestämmelser om kommunens rätt att av statens medel få ersättning för utförandet av sådana uppgifter som enligt denna lag ankommer på kommunalveterinären finns i 23 § i veterinärvårdslagen (765/2009).

16 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser samt undantagsbestämmelser som gäller vissa djurarter

119 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs djurskyddslagen (247/1996), nedan *den upphävda lagen*.

En hänvisning till den upphävda lagen någon annanstans i lagstiftningen betraktas som en hänvisning till denna lag.

De förordningar av statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet som utfärdats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft med undantag av djurskyddsförordningen (396/1996) och jord- och skogsbruksministeriets förordning om förbud att vid tävlingar eller utställningar använda hundar som har opererats för ändrande av djurets utseende (1070/2000).

120 §

Innehav av vissa djurindivider

Vad som föreskrivs i 8 § 2 mom. tillämpas inte på sådana djurindivider som hålls som produktionsdjur eller cirkusdjur eller i en ambulerande djurutställning och som har börjat hållas före lagens ikraftträdande. Djurägaren eller djurhållaren får inneha djuret tills det dör. Bestämmelser om motsvarande undantag för djurindivider som hålls som sällskaps- eller hobbydjur får utfärdas genom förordning av statsrådet. Djurägaren eller djurhållaren ska anmäla innehav av andra djur än

Betänkande JsUB 33/2022 rd

sådana som avses i bilaga 1 till regionförvaltningsverket inom sex månader från det att denna lag har trätt i kraft.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan och hur den görs får utfärdas genom förordning av statsrådet.

121 §

Undantags- och övergångsbestämmelser som gäller djurhållningsplatser för nötkreatur

Vad som föreskrivs i 37 § 2 mom. om förbud mot att hålla ett djur uppbundet på sin plats tillämpas inte på en ladugård som är i drift när denna lag träder i kraft och där kor eller kvigor hålls för mjölkproduktion.

På en ladugård som är i drift när denna lag träder i kraft tillämpas i fråga om andra nötkreatur än kor och kvigor som hålls för mjölkproduktion förbudet om att hålla djuren uppbundna på sin plats i 37 § 2 mom. från och med den 1 januari 2028. I fråga om kalvar tillämpas dock förbudet efter ikraftträdandet av denna lag.

Om en ladugård som avses i 1 eller 2 mom. byggs ut eller renoveras efter ikraftträdandet av denna lag får antalet båsplatser inte utökas. På ett sådant utbyggnads- och renoveringsprojekt på en ladugård beträffande vilket bygglov har varit anhängigt före ikraftträdandet av denna lag tillämpas dock de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Ko avser ett nötkreatur av honkön som har kalvat. *Kviga* avser ett minst åtta månader gammalt nötkreatur av honkön som inte har kalvat. *Kalv* avser ett nötkreatur som är yngre än sex månader oberoende av kön.

Närmare bestämmelser om uppbinding av nötkreatur utfärdas genom förordning av statsrådet.

122 §

Undantags- och övergångsbestämmelser som gäller djurhållningsplatser för svin

Med avvikelse från vad som i 37 § 2 mom. föreskrivs om förbud mot att begränsa djurets möjligheter att röra sig med konstruktioner som hindrar djuret från att vända sig får

1) suggor och gyltor hållas i insemineringshäckar högst åtta dagar i samband med semineringen,

2) suggor och gyltor hållas i grisningshäckar, som har varit i användning vid ikraftträdandet av denna lag.

På ett svinhus som är i drift när denna lag träder i kraft tillämpas i fråga om hållande av suggor och gyltor i insemineringshäckar 37 § 2 mom. från och med den 1 januari 2035. På ett svinhus eller en avdelning i ett svinhus som renoveras och på ett nytt svinhus eller en avdelning i ett svinhus som byggs efter ikraftträdandet av denna lag tillämpas när renoveringen eller det nya svinhuset eller avdelningen är klar 37 § 2 mom. i fråga om hållande av suggor och gyltor i insemineringshäckar.

Om ett svinhus som är i drift när denna lag träder i kraft byggs ut eller renoveras efter ikraftträdandet av denna lag får antalet grisningshäckar inte utökas. På ett sådant utbyggnads- och renoveringsprojekt på ett svinhus beträffande vilket bygglov har varit anhängigt före ikraftträdandet av denna lag tillämpas dock de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Gylta avser ett könsmoget svin av honkön från betäckningen eller semineringen fram till första grisningen. *Sugga* avser ett svin av honkön vid första grisningen och därefter.

Närmare bestämmelser om hållande av suggor och gyltor i grisningshäckar och insemineringshäckar utfärdas genom förordning av statsrådet.

123 §

Övergångsbestämmelser som gäller djurhållningsplatser för hästar

På ett stall som är i drift när denna lag träder i kraft tillämpas 37 § 2 mom. från och med den 1 januari 2028. På ett stall eller en avdelning i ett stall som renoveras och på ett nytt stall eller en avdelning i ett stall som byggs efter ikraftträdandet av denna lag tillämpas 37 § 2 mom. när renoveringen eller det nya stallet eller avdelningen är klar.

124 §

Övergångsbestämmelser som gäller innehav av vilda djur

Trots vad som föreskrivs i 28 § 1 mom. om tagande eller infångande av vilda ryggradslösa djur för att hållas och födas upp får ett vilt djur som före ikraftträdandet av denna lag har tagits för uppfödning på det sätt som tillåts i 13 § 1 mom. i den upphävda lagen innehållas tills djuret dör. En ytterligare förutsättning för detta är att innehav av djuret inte förbjuds eller begränsas med stöd av någon annan lag.

Trots vad som föreskrivs i 29 § eller 61 § 2 mom. om avlivning av vilda djur får ett vilt djur som omhändertagits med stöd av 13 § 2 mom. i den upphävda lagen och som inte kan försättas i frihet eller placeras i en djurpark innehållas tills djuret dör.

Djurhållaren ska anmäla innehavet av ett djur som avses i 1 eller 2 mom. till regionförvaltningsverket inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag.

125 §

Övergångsbestämmelser som gäller tillståndspliktig och anmälningspliktig verksamhet

En djurpark ska anmäla till det regionförvaltningsverk som beviljat tillståndet för djurparken hur den deltar i de uppgifter som avses i 51 § 1 mom. Anmälan ska göras inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag.

En husdjursgård som inte har ett med stöd av den upphävda lagen beviljat tillstånd för djurutställning ska göra anmälan enligt 57 § till djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser inom 30 dygn från ikraftträdandet av denna lag.

I fråga om uppfödning av vilda djur i hägn som inte har anmälts med stöd av den upphävda lagen, ska anmälan enligt 58 § till djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser göras inom 30 dygn från ikraftträdandet av denna lag.

En permanent djurutställning som inte har beviljats tillstånd för djurutställning med stöd av den upphävda lagen ska göra tillståndsansökan enligt 53 § inom två månader från ikraftträdandet av denna lag.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

En aktör som håller sällskaps- eller hobbydjur yrkesmässigt eller annars i stor skala och som inte har gjort anmälan om verksamheten med stöd av den upphävda lagen ska göra anmälan enligt 60 § till regionförvaltningsverket inom två månader från ikraftträdandet av denna lag.

Den som bedriver djurhemsverksamhet för vilda djur ska göra anmälan enligt 61 § till regionförvaltningsverket inom två månader från ikraftträdandet av denna lag.

126 §

Övergångsbestämmelse som gäller kastrering av svin som hålls som produktionsdjur

Utan hinder av vad som föreskrivs i 15 § 2 mom. 4 punkten, får svin som hålls som produktionsdjur inte kastreras kirurgiskt. Förbudet tillämpas från och med den 1 januari 2035.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

1. Som produktionsdjur får hållas följande däggdjurs- och fågelarter:

Däggdjur

- 1) nötkreatur (*Bos taurus*)
- 2) svin och vildsvin (*Sus scrofa*)
- 3) tamfår och mufflon (*Ovis aries*)
- 4) get (*Capra hircus*)
- 5) häst (*Equus caballus*) och åsna (*Equus asinus*) samt korsningar av häst och åsna
- 6) lama (*Lama glama*)
- 7) alpacka (*Vicugna pacos*)
- 8) kanin (*Oryctolagus cuniculus*)
- 9) mink (*Neovison vison*)
- 10) iller (*Mustela putorius*)
- 11) sobel (*Martes zibellina*)
- 12) räv (*Vulpes vulpes*) och fjällräv (*Vulpes lagopus*) samt korsningar av dessa
- 13) mårddhund (*Nyctereutes procyonoides*)
- 14) råtta (*Rattus norvegicus*)
- 15) tammus (*Mus musculus*)
- 16) marsvin (*Cavia porcellus*)
- 17) guldhamster (*Mesocricetus auratus*)
- 18) gerbil (*Meriones unguiculatus*)
- 19) ren (*Rangifer tarandus tarandus*)
- 20) dovhjort (*Dama dama*)
- 21) bison (*Bison bison*)
- 22) vattenbuffel (*Bubalus bubalis*) för köttproduktion

Fåglar

- 1) höna (*Gallus gallus*)
- 2) kalkon (*Meleagris gallopavo*)
- 3) gås (*Anser anser*)
- 4) anka, gräsand (*Anas platyrhynchos*) och myskand (*Cairina moschata*) samt korsningar av dessa
- 5) struts (*Struthio camelus*)
- 6) emu (*Dromaius novaehollandiae*)
- 7) vaktel (*Coturnix coturnix*)
- 8) pärlhöna (*Numida meleagris*)
- 9) raphhöna (*Perdix perdix*)
- 10) fasan (*Phasianus colchicus*)

Som produktionsdjur får dessutom hålla andra djurarter än sådana som tillhör däggdjur eller fåglar.

2. I cirkusar och ambulerande djurutställningar får följande djurarter hållas:

- 1) tama former av följande:
hund (*Canis familiaris*), katt (*Felis silvestris catus*), get (*Capra hircus*), svin (*Sus scrofa*), häst (*Equus caballus*), åsna (*Equus asinus*) samt korsningar av häst och åsna
- 2) råtta (*Rattus norvegicus*)
- 3) tammus (*Mus musculus*)
- 4) marsvin (*Cavia porcellus*)
- 5) kanin (*Oryctolagus cuniculus*)

Betänkande JsUB 33/2022 rd

- 6) guldhamster (*Mesocricetus auratus*)
- 7) gerbil (*Meriones unguiculatus*)
- 8) höna (*Gallus gallus*)
- 9) kalkon (*Meleagris gallopavo*)
- 10) gås (*Anser anser*)
- 11) anka (*Anas platyrhynchos*)
- 12) tamduva (*Columba livia domestica*) och skrattduva (*Streptopelia risoria*)
- 13) papegojor (*Psittacidae*)
- 14) ryggradslösa djur

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Yrkesmässigt eller annars storskaligt hållande av sällskaps- och hobbydjur är

1. sådan regelbunden saluföring, annan överlåtelse eller förmedling av sällskaps- och hobbydjur, där verksamhetsutövaren

a) säljer eller annars överlåter katter, hundar, frettar eller kaniner från minst tre kullar som verksamhetsutövaren själv fött upp per år,

b) säljer, annars överlåter eller förmedlar minst tio andra katter, hundar, frettar eller kaniner än sådana som verksamhetsutövaren själv fött upp per år,

c) säljer eller annars överlåter minst sex hästar eller andra hästdjur per år, eller

d) bedriver motsvarande verksamhet med små sällskaps- och hobbydjurarter, då djur regelbundet finns i minst sju burar, terrarier eller akvarier,

2. storskaligt hållande av sällskaps- och hobbydjur, där verksamhetsutövaren håller

a) minst sju hundar, katter eller frettar som är äldre än sex månader,

b) minst sju hästdjur som är äldre än tolv månader,

c) minst tio kaniner som är äldre än sex månader, eller

d) små sällskaps- och hobbydjurarter så att djur regelbundet finns i minst tjugo burar, terrarier eller akvarier,

3. mottagande av hundar eller katter för skötsel, förvaring eller dressyr, om verksamhetsutövaren samtidigt och regelbundet håller minst sex hundar eller katter,

4. då trav- eller ridhästar eller andra hästdjur hyrs, tas emot för förvaring eller skötsel, träning eller dressyr eller då utbildning i användning och hantering av nämnda djur ges, om verksamhetsutövaren samtidigt och regelbundet håller sammanlagt minst sex djur,

5. sådan verksamhet som avses i 1 b—c-punkten, 2 a—c-punkten samt 3 och 4 punkten, om den gäller sammanlagt minst femton hundar, katter, frettar, kaniner, hästar eller andra hästdjur,

6. annat sådant motsvarande yrkesmässigt eller storskaligt hållande av sällskaps- och hobbydjur som avses i 1—5 punkten.

2.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om utövning av veterinäryrket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) 12 §, sådan den lyder i lag 1484/2009, som följer:

Betänkande JsUB 33/2022 rd

12 §

Anmälnings- och upplysningsskyldighet

Trots sekretessbestämmelserna är en utövare av veterinäryrket skyldig att lämna sådana av Livsmedelsverket infordrade statistiska uppgifter om de sjukdomsfall han eller hon behandlat som föreskrivs i denna lag och som behövs för andra veterinärmedicinska myndighetsuppgifter samt lämna sådana av Livsmedelsverket eller regionförvaltningsverket infordrade utredningar och förklaringar som gäller sjukdomsfall eller annars har anknytning till utövningen av veterinäryrket och som är nödvändiga för ovannämnda myndighetsuppgifter. En legitimerad veterinär som utövar veterinäryrket är dessutom skyldig att underrätta Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket om sin boningsort och adress samt förändringar i fråga om dem.

Trots sekretessbestämmelserna är en utövare av veterinäryrket skyldig att till kommunalveterinären eller regionförvaltningsverket utan dröjsmål anmäla sådana uppgifter som han eller hon fått i sin yrkesutövning vilka är nödvändiga för förhindrande av spridningen av i lagen om djursjukdomar (76/2021) avsedda förtecknade djursjukdomar, nya sjukdomar, andra djursjukdomar som ska bekämpas och djursjukdomar som ska övervakas samt att göra anmälan om djur som han eller hon i sin yrkesutövning upptäcker eller misstänker att ha förts in i Finland i strid med de införselkrav som gäller bekämpningen av djursjukdomar. Om djurskyddsskäl kräver det, är den som utövar veterinäryrket trots sekretessbestämmelserna skyldig att till den tillsynsmyndighet som avses i lagen om djurvälstånd (/) utan dröjsmål anmäla fall som han eller hon behandlar och anmäla iakttagelser som gjorts i samband med behandlingen i fråga om förvaringsutrymmen för djur samt lämna de upplysningar som är nödvändiga för att fallet ska kunna utredas.

Trots sekretessbestämmelserna är en utövare av veterinäryrket skyldig att till den tillsynsmyndighet som avses i lagen om djurvälstånd utan dröjsmål anmäla sådana men och sjukdomar som utövaren diagnostiserat hos hundar och katter och som begränsar djurets användning för avel samt på begäran av myndigheten lämna nödvändiga ytterligare uppgifter om saken. Anmälan ska göras genom att använda informationssystemet för djurregistret enligt lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021).

De anmälda uppgifter som avses i 3 mom. är offentliga. I fråga om sekretessgrunderna för andra uppgifter som anmälts med stöd av denna paragraf tillämpas 24 § i lagen om offentlig i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Närmare bestämmelser om de men och sjukdomar beträffande vilka anmälan enligt 3 mom. ska göras utfärdas genom förordning av statsrådet. Dessutom får närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas när anmälas görs utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 12 § 3 mom. tillämpas dock först från och med den 1 januari 2024 i fråga om hundar och från och med den 1 januari 2027 i fråga om katter.

3.

Lag

om ändring av lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fiske (379/2015) 47 § 1 mom. 8 punkten och
fogas till 47 § 1 mom. en ny 9 punkt, till 58 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 58 a § som följer:

47 §

Dispens som ges av närings-, trafik- och miljöcentralen

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan för utplantering som utgör överflyttning, fiskodling, forskning, bevarande av fisketraditioner, fullgörande eller nyttjande av fiskeriekonomiska skyldigheter eller något annat ändamål med anknytning till nyttjande och vård av fiskresurserna, av grundad anledning ge dispens för att

-
- 8) frångå förbudet enligt 91 § 2 mom. i fråga om fångst vid fisketävlingar,
9) fullgöra avlivningsskyldigheten enligt 58 a §.
-

58 §

Tillbakasläppande av fiskar

Fisk som ska släppas tillbaka i vattnet ska hanteras så försiktigt som möjligt. Om en fisk som ska släppas tillbaka i vattnet är tydligt skadad, ska fisken avlivas innan den släpps tillbaka i vattnet.

58 a §

Avlivning av fiskar och kräftor

En fisk som tas som fångst eller används som bete ska avlivas så snabbt och smärtfritt som möjligt med en metod och teknik som lämpar sig för dess avlivning. Fisken ska bedövas, om den avlivningsmetod som används inte leder till att fisken dör omedelbart. Bedövningsmetoden ska vara sådan att fisken är medvetslös tills den dör. Det ska säkerställas att fisken är död innan den eventuellt genomgår vidare behandling. En kräfta ska avlivas med en metod som gör att den dör så snabbt och smärtfritt som möjligt.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Fiskar och kräfter behöver inte avlivas omedelbart efter det att de tagits som fångst, om förhållandena försvårar avlivningen, eller om fångsten förvaras i en sump eller någon annan motsvarande anordning eller något annat motsvarande utrymme som lämpar sig för förvaring av fiskar eller kräfter.

Avlivningsskyldigheten gäller inte stora fångstmängder som fås på en gång.

Närmare bestämmelser om de avlivningsmetoder och avlivningstekniker som ska användas vid avlivning av fiskar och kräfter samt om stora fångstmängder får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 17 kap. 14 och 23 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 17 kap. 14 § och 23 § 1 mom., sådana de lyder, 14 § i lag 585/2013 och 23 § 1 mom. i lag 14/2011, som följer:

17 kap.

Om brott mot allmän ordning

14§

Djurskyddsbrott

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet genom misshandel, överansträngning, bristfällig skötsel eller bristfällig utfordring eller annars i strid med

- 1) lagen om djurvälstånd (/) eller en bestämmelse om utfärdats med stöd av den,
- 2) lagen om transport av djur (1429/2006) eller en bestämmelse som utfärdats med stöd av den,
- 3) bilaga I till rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, eller
- 4) rådets förordning (EG) nr 1099/2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning

Betänkande JsUB 33/2022 rd

behandlar ett djur med grymhet eller utsätter det för onödigt lidande eller onödig smärta, ska för *djurskyddsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

23 §

Djurhållningsförbud

Den som döms för grovt djurskyddsbrott ska samtidigt av domstolen meddelas djurhållningsförbud. Domstolen kan dock avstå från att meddela djurhållningsförbud, om det finns särskilt vägande skäl för detta. Den som döms för djurskyddsbrott eller lindrigt djurskyddsbrott kan samtidigt meddelas djurhållningsförbud. Djurhållningsförbud kan också meddelas en person som döms för djurskyddsförseelse med stöd av 109 § 1 mom., 2 mom. 5 eller 6 punkten eller 3 mom. 1, 3 eller 4 punkten i lagen om djurvälstånd eller för djurtransportförseelse med stöd av 39 § i lagen om transport av djur och som kan anses olämplig eller oförmögen att sörja för djurens välfärd. Djurhållningsförbud kan också meddelas en person som med stöd av 3 kap. 4 § 2 mom. eller 6 kap. 12 § 4 eller 5 punkten i denna lag inte döms till straff. Djurhållningsförbud meddelas på yrkande av åklagaren.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om transport av djur

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om transport av djur (1429/2006) 3 §, sådan den lyder i lag xx/yyy, som följer:

3 §

Förhållande till vissa författningar

Förutom i denna lag finns det bestämmelser om skötsel och behandling av djur som transporteras i lagen om djurvälstånd (/).

Bestämmelser om offentlig kontroll enligt djurtransportförordningen i fråga om införsel från Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019).

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Bestämmelser om vad som ska iakttas vid transport av djur för förhindrande av att djursjukdomar sprids finns i lagen om djursjukdomar (76/2021).

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 1 och 33 § i jaktlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen (615/1993) 1 § 3 mom. och 33 § 4 mom., sådana de lyder, 1 § 3 mom. i lag 206/2013 och 33 § 4 mom. i lag 422/2016, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Förutom i denna lag finns det bestämmelser om skötsel, behandling och hantering av djur i lagen om djurvelfärd (/) och naturvårdslagen.

33 §

Fångstredskap och fångstmetoder

Bestämmelser om förbud mot att orsaka djur onödigt smärta eller onödigt lidande finns i 6 § i lagen om djurvelfärd. Bestämmelser om förbjuden behandling av djur finns i 13 § i lagen om djurvelfärd och bestämmelser om avlivning av djur i 64 § i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 7 och 16 § i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (1709/2015) 7 § 4 mom. och 16 § 7 mom., sådana de lyder i lag 682/2019, som följer:

7 §

Myndigheter

På tillsynen över efterlevnaden av bestämmelser i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den om att fånga och döda en fågel- eller däggdjursart som kommit ut i miljön tillämpas vad som i 88 § i jaktlagen föreskrivs om tillsyn över efterlevnaden av lagen. Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om djurvälfärd finns i lagen om djurvälfärd (/).

16 §

Fångst och dödande av fågel- eller däggdjursart som har kommit ut i miljön

Bestämmelser om förbud mot att tillfoga djur onödig smärta eller onödigt lidande finns i 6 § 1 mom. i lagen om djurvälfärd och om avlivning av djur i 64 § i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) 4 § 1 mom. som följer:

4§

Förhållande till annan lagstiftning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, ska vid hållande, skötsel och behandling av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål lagen om djurvälstånd (/) iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 38 och 41 § i naturvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i naturvårdslagen ~~(1096/1996) 38 § 3 mom. och 41 §~~ (9/2023) 71 § som följer:

Lag

om ändring av 71 § i naturvårdslagen

~~38 §~~

Fridlysning av djurarter

~~Bestämmelser om fridlysning av djurarter som avses i 5 § jaktlagen finns i den lagen.~~

~~47~~1 §

Fridlysta djur som påträffas i hjälplöst tillstånd

Med avvikelse från 70 § ska lagen om djurvälfärd (/) tillämpas när det gäller hjälp till ett fridlyst djur som påträffas sjukt eller skadat eller annars i hjälplöst tillstånd ~~ska i mån av möjlighet ges hjälp. Djuret kan tas om hand för transport till vård och för tillfällig vård. I övrigt iakttas lagen om djurvälfärd (/).~~

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om djuravelsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om djuravelsverksamhet (319/2014) 2 § som följer:

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om lagen om djurvälfärd (/), lagen om djursjukdomar (76/2021) eller lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021) innehåller bestämmelser som avviker från denna lag, ska de tillämpas i stället för denna lag.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 17.2.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Ritva Elomaa saf
medlem Markku Eestilä saml
medlem Satu Hassi gröna
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Mikko Kärnä cent
medlem Mikko Lundén saf
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Anders Norrback sv
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Arto Satonen saml
medlem Jenna Simula saf
medlem Peter Östman kd
ersättare Jari Leppä cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Tuire Taina.

Betänkande JsUB 33/2022 rd

Reservation

Reservation

Motivering

Sannfinländarna anser det vara viktigt att lagstiftningen om djurvälstånd harmoniseras med moderna forskningsrön och krav. Vi anser det vara viktigt att djuren alltid garanteras de bästa möjliga förhållandena, såväl inom köttproduktionen som inom annan djurhållning. Djuret får aldrig åsamkas onödig smärta eller onödigt lidande, och därmed får inte heller religionen utgöra grund för att avvika från iakttagandet av djurens rättigheter.

Vår utskottsgrupp anser därför att det enligt propositionen hade varit viktigt att entydigt förbjuda rituell slakt som utövas av religiösa minoriteter, judar och muslimer också i Finland. Grundlagsutskottet stannade i sitt utlåtande för att föreslå jord- och skogsbruksutskottet att bestämmelserna om förbud mot rituell slakt ska ändras så att de motsvarar den gällande lagstiftningen. Grundlagsutskottet var dock inte enigt i sin ståndpunkt. Det bör noteras att en klar majoritet av de sakkunniga i statsförfattningsrätt som utskottet hört ansåg det konstitutionellt möjligt att verkställa totalförbudet mot rituell slakt. Det är därför motiverat att statsrådet omedelbart i början av den nya valperioden vidtar åtgärder för att förbjuda rituell slakt. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att det är klart att det finns vägande samhälleliga skäl för den föreslagna regleringen i anslutning till djurskyddet. Forskningsrön ger ett tydligt stöd till bedövning före blodavtappningen för att på bästa sätt undvika onödig smärta och lidande i samband med slakt.

Den gällande lagstiftningen i Finland gör det möjligt att skära av halsen och tappa av blod vid rituell slakt samtidigt med bedövning, och när denna slaktmetod används ska tjänsteveterinären alltid vara närvarande. När halsen skärs av samtidigt som bedövningen ges är det dock mer sannolikt än vid normal slakt att bedövningen inte alltid lyckas och att åtgärden för att skära av halsen hinner påbörjas. Då orsakas djuret onödig smärta, och därför måste även rituell slakt enligt den gällande lagen förbjudas. Ett totalförbud är en viktig signal om att man i Finland inte heller på religiösa grunder godkänner att djur orsakas extra lidande.

Finländska producenter vill i regel inte sälja sina djur för rituell slakt, utan anser att det är ytterst viktigt att djurens välbefinnande tillgodoses, och en ansvarsfull slaktmetod som är så smärtfri som möjligt är en del av detta. Varje djur förtjänar ett gott liv, men också en så smärtfri och snabb död som möjligt.

Sannfinländarna anser att religionsfriheten aldrig får kränka till exempel barns eller djurs rättigheter, vare sig det är fråga om rituell slakt, barnäktenskap eller omskärelse av pojkar och flickor. Europeiska kommissionen har redan för mer än tio år sedan uttryckt oro över att konsumtionen av kött som slaktats rituellt i medlemsstaterna är större än den befolkning som hör till religiösa minoriteter. Detta visar att kött som slaktats rituellt har blivit ett vanligt livsmedel i vissa medlemsstater och inte produceras enbart för religiösa minoriteters behov, trots att undantag från bedövningskraven har införts uttryckligen och endast på grund av religionsfriheten.

Det är ostridigt att rituell slakt åsamkar djuren onödig smärta och lidande, så konsumenten måste också få tydlig information om att köttet är rituellt slaktat. För närvarande importeras kött från ut-

Betänkande JsUB 33/2022 rd Reservation

landet till Finland, där köttets ursprung framgår, men inte slaktmetoden. Till exempel är fårkött från Nya Zeeland ofta rituellt slaktat. Vår utskottsgrupp föreslår att rituellt slaktat kött tydligt ska märkas på förpackningar och restaurangmenyer. Dessutom ska importvolymen och konsumtionen av kött som slaktats rituellt följas upp och åtgärder vidtas om konsumtionen anses vara större än behovet av kött som religiösa samfund använder i Finland. Man måste till exempel förhindra att kött som slaktats rituellt erbjuds andra än religiösa minoriteter i skolor, daghem och äldreboenden. Det är också nödvändigt att införa ett krav för dem som säljer kött som slaktats rituellt att säkra köttets ursprung och slaktmetod, så att försäljningen av olagligt slaktat kött förebyggs bättre än nu. Olaglig rituell slakt måste bekämpas med alla till buds stående medel, bland annat genom ökade resurser till myndigheterna.

Likaså måste det konstateras att medlemsländerna i enlighet med Europeiska unionens avlivningsförordning själva beslutar om de tillåter rituell slakt eller inte. Sannfinländarna anser att den nationella självbestämmanderätten är viktig. Slakt utan bedövning har länge varit förbjuden i bland annat Sverige, Norge och Danmark. Också i det finländska samhället är djurens välbefinnande ett erkänt värde som också ska synas i lagstiftningen.

Sannfinländarna anser att lagstiftaren med alla medel måste förhindra att barns och djurs rättigheter kränks. Därför måste man noggrant följa utvecklingen av rättspraxisen i fråga om rituell slakt i de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och vidta omedelbara åtgärder för att totalförbudet mot rituell slakt ska sättas i kraft också i Finlands lagstiftning.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner fem uttalanden. (*Reservationens förslag till uttalanden*)

Reservationens förslag till uttalanden

- 1. Riksdagen förutsätter att statsrådet vidtar alla behövliga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att förbjuda och förhindra rituell slakt av djur i Finland och att statsrådet lämnar lagförslagen i ärendet till riksdagen så snart som möjligt redan under nästa valperiod.*
- 2. Riksdagen förutsätter att statsrådet vidtar åtgärder för att rituellt slaktat kött som importerats från utlandet tydligt ska märkas på försäljningsförpackningarna och restaurangernas menyer. Regleringen måste gälla både färskt kött och bearbetade köttprodukter.*
- 3. Riksdagen förutsätter att statsrådet vidtar åtgärder för att förhindra att kött som slaktats rituellt erbjuds andra än religiösa minoriteter på offentliga verksamhetsställen, såsom skolor och daghem.*
- 4. Riksdagen förutsätter att statsrådet vidtar åtgärder och ålägger dem som säljer rituellt slaktat kött en skyldighet att garantera köttets ursprung och att lagligheten vid slakten uppfylls.*

Betänkande JsUB 33/2022 rd
Reservation

5. Riksdagen förutsätter att det görs en utredning om rituell slakt i Finland, import och konsumtion av sådant kött samt anknytande brottslighet och att behövliga åtgärder vidtas för att sätta stopp för olaglig verksamhet.

Helsingfors 17.2.2023

Ritva Elomaa saf
Mikko Lundén saf
Jenna Simula saf